

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирад рӯзгор.

ҲАҶТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№41 (12474)
10 октябри
соли 2024

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

▶ КАЛОМИ ПЕШВО

Забон шаҳсутуни давлатдорӣ ва ҳастии миллат аст

Паёми шодбоиши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи забони давлатӣ

05.10.2024, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони азиз!

Ҳамаи шумо ва ҳамватанони бурнмарзиамонро ба ифтихори Рӯзи забони давлатӣ, ки дар миёни чашнҳои давлативу миллии Тоҷикистони соҳибистиклол мақому манзалати хосса дорад, самимона табрик мегӯям.

Масъалаи тавачҷуҳу ғамхорӣ пайваста нисбат ба забони давлатӣ, таҳкими мақоми он ва густариш башидан ба доираи истифодаи забони ширину шоиронаи тоҷикӣ дар сиёсати давлатӣ азозғоси соҳибистиклолӣ то имрӯз яке аз масъалаҳои афзалиятнок ва аввалиндараҷа мебошад.

Яъне, имрӯз забони давлатӣ, ки дар умқи таърих реша дорад, зеро химояи бевоситаи давлат қарор дошта, барои рушду пешрафт ва истифодаи он дар тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ҳамаи шароити имкониятҳо муҳайё мебошанд.

Дар ин замина, бо ташаббуси Ҳукумати мамлакат давра ба давра ҳуҷҷатҳои дахлдор, аз ҷумла, «Барномаи рушди забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020 – 2030» қабул ва амалӣ шуда истодаанд, ки ба татбиқи саривақтии муқаррароти қонун «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» равона гардидаанд.

Вале ин нуктаро низ ёдовар бояд шуд, ки забони давлатӣ ба ғамхориву пуштибонии доимӣ на танҳо аз ҷониби Давлату Ҳукумат, балки аз ҷониби ҷомеаи шаҳрвандӣ ва кулли сокинони мамлакат ниёз дорад, зеро

рушди пайваста ва ҳамҷонибаи он рамзи устувориву пойдорӣ давлат ва истиқлоли сиёсии мо дар замони пурошӯби имрӯза мебошад.

Миллати шарафманду бостонии тоҷик илму фарҳанг, таъриху адабиёт ва ҳаёти маънавии худ, яъне, расму ойинҳо ва суннату анъанаҳои рангоранги хешро бо ҳамаи забони пурғановат офарида, аз насл ба насл ба мерос гузоштааст.

Мо, хушбахтона, забони адабии ширину шевое дорем, ки аз рӯзгори Сомониён то ба имрӯз асолати худро нигоҳ доштааст.

Ба ибораи дигар, осори дар замони давлатдорӣ ин сулолаи миллии эҷодшударо хонандаи имрӯза баъди беш аз ҳазор сол ба осонӣ мефаҳмад.

Дар посдорӣ забони миллии ва пойдориву бақои он адибони асрҳои миёна, фарзандони фарзонаи миллати тоҷик саҳми бузурги таърихӣ гузоштаанд.

Хусусан, Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, Фирдавсӣ, Носири Хусрав, Адиб Собирӣ Тирмизӣ, Низомӣ, Санойӣ, Аттот, Мавлоно Балхӣ, Саъдӣ, Ҳофиз, Камол, Ҷомӣ, Ҳилолӣ, Соиб, Сайидо, Бедил, Шохин ва садҳо нафари дигар барои ғановату мондагории забони ширини тоҷикӣ нақши барҷаста бозидаанд.

Мутафаккирону олимони сатҳи ҷаҳонӣ борҳо эътироф кардаанд, ки дар таъриху тамаддуни башарӣ тоҷикон ҳамчун мардумони ориёитабор яке аз миллатҳои қадимтарин ва за-

бони модарияшон, яъне, забони тоҷикӣ аз ҷумлаи забонҳои бостонии сайёра ба ҳисоб рафта, саҳми онҳо дар рушди илму фарҳанг ва тамаддуни ҷаҳонӣ ниҳоят муҳим мебошад.

Беҳуда нест, ки Гёте – шоири маъруфи олмонӣ Ҳофизӣ Шерозиро «малик – уш – шуароӣ ҳамаи дунё» хитоб кардааст.

Борҳо гуфтаам ва бори дигар хотирнишон менамоем, ки таъриху фарҳанги миллати шарафманди тоҷик бо забони модарӣ пайванди узвӣ ва ноғусастанӣ дорад.

Яъне миллати қуҳанбунёди тоҷик таъриху фарҳанги камназири худро тавассути ҳамаи забон иншо ва ба ҷаҳониён муаррифӣ кардааст.

Итминони комил дорам, ки забони модарии мо ин рисолати худро ҳазорсолаҳои дигар низ идома хоҳад дод.

Бояд гуфт, ки ба даст овардани истиқлоли давлатӣ барои рушду тақомул ва инкишофи таҳаввули забони тоҷикӣ шароити имкониятҳои бисолика фароҳам овард.

Ҳоло забони тоҷикӣ ҳамчун забони давлатии Тоҷикистони соҳибистиклол аз минбарҳои баландтарини дунё, аз ҷумла, созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ садо медиҳад.

Имрӯз ҷаҳониён миллати моро бо номи тоҷик, яъне, ориёӣ, давлатамонро бо номи Тоҷикистон ва забонамонро бо номи забони тоҷикӣ мешиносанду эътироф ва эҳтиром менамоем.

Бинобар ин, ҳар яки мо вазифадо-

рем, ки забони модарии ширину шево ва шоиронаи худро ҳифз кунем, барои боз ҳам сайқал додану ғанӣ гардонидани он талош намоем ва саҳм гузорем.

Ҳадаф аз ташаббуси мо дар бобати ба нашр расонидан ва ба ҳар як хонаводаи мамлакат тухфа қардани «Шоҳнома»-и Абулқосими Фирдавсӣ, пеш аз ҳама, эҳёи ҳофизии таърихӣ, густариши худшиносиву худогоҳии миллии ва эҳсоси ватандӯстиву ватанпарастии мардум, баҳусус, наврастони ҷавонон мебошад.

Аз ҷониби дигар, мо мехоҳем, ки калимаи ибараҳони номи тоҷикӣ ва дар маҷмӯъ, асолати забони модарии худро дар марҳалаи муосир ҳифз намоем.

Забони тоҷикӣ дар замони нави давлатдорӣ миллии мо барои тақвияти муносибатҳои сиёсӣ иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангӣ ҳам дар дохил ва ҳам дар хориҷи мамлакат рисолати бештар ба зимма дорад.

Дар ин раванд, ба забони илм табдил додани забони тоҷикӣ ва истифодаи васеъ аз имконоти фаровони луғату истилоҳоти он аз ҷумлаи муҳимтарин масъалаҳои забон дар даврони муосир ба ҳисоб меравад.

Моро зарур аст, ки барои ҳамқадами замон гардонидани забони давлатӣ ва ба пояи забони илми муосир расонидани он дастҷамъона кӯшиш намоем.

Донишмандони моро зарур аст, ки асарҳои илми худро бештар ба забони давлатӣ таълиф кунанд ва дар рушду пешрафти забони тоҷикӣ саҳми сазовор гузоранд.

Мо бояд забони адабии тоҷикиро хуб донем ва омӯзиши забонҳои хориҷиро дар заминаи забони модарӣ ба роҳ монем.

Мо бояд кӯшиш намоем, ки фарзандону набараҳоямон ханӯз аз муассисаи томақтабӣ сар қарда, забони тоҷикиро хуб аз худ намоёнд, аз фарҳанги миллии ва осори маънавии ниёгон огоҳии комил дошта бошанд ва дар баробари азхудкунии техникаву технологияҳои муосир аз китобу китобхонӣ дур нашаванд.

Таъкид менамоем, ки забон аз ҷумлаи муқаддасоти миллии мо мебошад, зеро он рукни меҳварӣ ё шахсутуни давлатдорӣ ва ҳастии миллати тоҷик бо таърихи беш аз шашҳазорсола буд, ҳаст ва менамояд.

Қарзи фарзандӣ, рисолати инсонӣ ва вазифаи шаҳрвандии ҳар қадами мост, ки забони шаҳдбори миллату давлатамонро сидқан ва мисли модари худ дӯст дорем, зеро он забони модарии мо мебошад, онро эҳтирому эҳтиёт кунем ва ҳамеша дар андешаи поку беолоиш нигоҳ доштани он бошем.

Бори дигар ҳамаи шуморо ба ифтихори Рӯзи забони давлатии Тоҷикистони соҳибистиклол самимона табрик гуфта, барои ҳифзи ин сарвати бузурги миллии ва рушду таҳкими минбаъдаи он барору комёбиҳои орзу менамоем.

Ҳамеша тансиҳату хонаобод бошед, ҳамватанони азиз!

Рӯзи забони давлатӣ мубораку фархунда бод!

ШОДБОШӢ

ОМУЗГОРОН ШОИСТАИ ҲАМА ГУНА ЭҲТИРОМУ АРҶУЗОРӢ МЕБОШАНД

Паёми табрикии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи омӯзгорон

Мухтарам устодону омӯзгорон ва кормандони соҳаи маориф!

Ҳамаи шуморо ба муносибати чашни касбиатон – Рӯзи омӯзгорон самимона табрик мегӯям.

Дар кишвари соҳибистиклоли мо таҷлили Рӯзи омӯзгорон ба рамзи бузургдошти мақоми омӯзгор ва эҳтирому арҷгузорӣ ба заҳмати аҳли маориф барои таълиму тарбияи фарзандони мардуми мамлакат табдил ёфтааст.

Воқеан, омӯзгорон шоистаи ҳама гуна эҳтирому арҷгузорӣ мебошанд, зеро маҳз онҳо имрӯзу фардои ҷомеаро бо заҳмати содиқона ва нури донишу маърифат равшан месозанд.

Ниёгони бузургамон, ки ҳамашон давраи шогирдиро дар назди омӯзгор сипарӣ намудаанд, дар осори худ мақому манзалати омӯзгорро тавсифу ситоиш кардаанд.

Ин шохбайти маъруфи яке аз бузургони миллати тоҷик аҳаммияти худро ҳеҷ гоҳ ва дар ҳеҷ замон гум намекунад:

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,

Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

Дар замони Истиклоли давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати мамлакат тавачҷуи ғамхорӣ нисбат ба омӯзгорон ба таври бесобиқа афзоиш ёфт ва барои фаъолияти самаранокӣ онҳо марҳала ба марҳала шароити мусоиду шоиста фароҳам оварда шуд.

Дар суҳанронии худ ба муносибати Рӯзи дониш доир ба таъмин намудани рушди соҳаи маориф ҳамчун самти афзалиятнок, баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа ва мушкилоту масъалаҳои ҳалталаби таълиму тарбияи наслҳои наврасро муфассал таҳлил кардам.

Ҳоло бори дигар таъкид месозам, ки мо ба хотири пешрафти давлат, оромиву суботи ҷомеа ва ободии Ватан бояд рӯ ба илму маориф оварем. Зеро дар замони пешрафту таракқиёти босуръати илму техника ва технологияҳо таъмин намудани рушди илму маориф, яъне, баланд бардоштани сатҳи саводу маърифати мардум ва тарбияи кадрҳои баландхатисос ягона роҳи баробар бо ҷомеаи мутамаддини башарӣ қадам задан мебошад.

Дар ин кори пурзаҳмат, вале пуршараф, ки ояндаи ободӣ давлат ва ҷомеа аз он вобастагии мустақим дорад, нақши омӯзгорон бузург мебошад.

Дар робита ба ин, имрӯз ҳалли бисёр масъалаҳои мурабам соҳаи таълиму тарбия, аз ҷумла, дастрасӣ ба меъёрҳои байналмилалӣ таҳсилот, қорӣ қардану васеъ истифода бурдани технологияҳои навини соҳа, таҳия ва нашри насли нави китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва ба ин васила, баланд бардоштани сатҳу сифати таълиму тарбия, дар рӯҳияи ватандӯстиву ватанпарастӣ ва ҳисси баланди миллӣ тарбия кардани насли наврас низ, пеш аз ҳама, вазифаи омӯзгорон ба ҳисоб меравад.

Бовар дорам, ки омӯзгорони сарбаланду пуршарафи мо рисолати инсонсози худро хуб дарк мекунанд ва фаъолияти хешро дар ҷодаи ба камол расонидани наслҳои ояндасоз минбаъд низ бо масъулияти баланд идома медиҳанд.

Бори дигар қуллӣ устодону омӯзгорон ва аҳли маорифи кишварро ба ифтихори чашни касбияшон - Рӯзи омӯзгорон самимона табрик гуфта, ба ҳар яке онҳо саломатӣ ва дар иҷрои рисолати пуршарафашон муваффақияту барори қор орзу менамоем.

Ҳамеша саодатманду сарбаланд бошед!

ПАҲНОИ ҲАМКОРӢ

3-юми октябри соли 2024 вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода дар Конфронси вазирони маорифи кишварҳои аъзои Созмони ҷаҳонии исломӣ оид ба масъалаҳои маориф, илм ва фарҳанг (ICESCO) дар шаҳри Масқати Салтанати Уммон суҳанронӣ намуда, баргузори конфронси мазкурро имконияти хуб баҳри тавсеаи ҳамкории унвон намуд.

Вазири маориф ва илм зимни суҳанронии худ иброз дошт, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф ҷонибдори таҷрибаи системаи ягонаи маориф ва стандартҳои байналмилалӣ таълим буда, ҳамеша барои ҳамкории дар ин самт омода аст.

Маҳз натиҷаи чунин ҳамкории босамари Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷ ва шарикони рушд аст, ки имрӯз кишвари мо лоихаҳои гуногунро дар самтҳои мухталифи соҳаи маориф бо-

Ҳамкории самарабахшанд

муваффақият амалӣ намуда истодааст.

Дар анҷоми суҳанронии хеш вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуд, ки ҳамкории бисёрҷонибаро дар самти маориф миёни кишварҳои аъзои созмон боз ҳам тақвият дода, ҳамасола чунин чорабиниҳои

сатҳи баланд баргузор карда шавад.

Ёдовар мешавем, ки конфронси мазкур бо иштироки вазирони маорифи беш аз 35 кишвар ва ҳайати беш аз 50 кишвару созмонҳои байналмилалӣ дар шаҳри Масқати Салтанати Уммон то 4-уми октябри соли қорӣ идома ёфт.

ВОХӢРИИ ВАЗИРОНИ МАОРИФИ ТОҶИКИСТОНУ ЭРОН ДАР УММОН

Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода дар ҳошияи Конфронси вазирони маорифи кишварҳои аъзои Созмони ҷаҳонии исломӣ оид ба масъалаҳои маориф, илм ва фарҳанг (ICESCO) дар шаҳри Масқати Салтанати Уммон бо вазири маорифи Ҷумҳурии Исломии Эрон Алӣ Ризо Козимӣ вохӯрӣ намуд.

Зимни вохӯрӣ вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон изҳор дошт, ки кишварҳои мо дар асоси усулҳои ҳусни тафохум ва эҳтирому эътимоди ҳамдигар ҳамкории барои ҷонибҳои судмандро пеш гирифта, вазъи кунунии ҳамкории дучониба дар соҳаҳои илму маориф дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда шудааст ва ин раванди судбахш дар оянда низ идома меёбад.

Дар навбати худ Алӣ Ризо Козимӣ ҷиҳати дар сатҳи ҳубтар ба роҳ мондани ҳамкории иброи ақида намуда, ба ҳамкории тарафҳо дар самти таҳсилоти олии касбӣ ва табодули таҷрибаҳои дониши донишҷӯёну устодон ишора кард.

Дар идомаи вохӯрӣ ҷонибҳои масъалаҳои таҳлили шаҳрвандони Ҷумҳурии Исломии

Эрон дар Тоҷикистон, ҳимояи рисолаҳои илмӣ, табодули таҷрибаҳои донишҷӯёну устодон ва равобити байни муассисаҳои таълимии ду кишварро мавриди баррасӣ қарор доданд.

Дар доираи Конфронси вазирони маорифи

кишварҳои аъзои Созмони ҷаҳонии исломӣ оид ба масъалаҳои маориф, илм ва фарҳанг (ICESCO) дар шаҳри Масқати Салтанати Уммон вохӯрӣ вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо вазирони маорифи дигар кишварҳо ва намоёндогони ташкилоту созмонҳои байналмилалӣ низ сурат гирифт.

Тақвияти ҳамкории бо Фонди Саудии Рушд

1-уми октябри соли қорӣ дар маҷлисиҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон вохӯрӣ муовини вазири маориф ва илм Дилшод Сафарзода бо намоёндогони Фонди Саудии Рушд баргузор гардид.

Муовини вазири маориф ва илм иброз дошт, ки ҳамкории Вазорати маориф ва илм бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ, аз ҷумла, намоёндогони Фонди Саудии Рушд дар Тоҷикистон рӯз то рӯз афзуда истодааст ва умедворем, ки вохӯрӣ имрӯза дар рушди

муносибатҳои ҷонибҳои амалишавии лоихаҳо барои ба даст овардани натиҷаҳои назаррас мусоидат хоҳад намуд.

Дар идома мудирӣ қуллӣ дирексия оид ба баҳогузори Фонди Саудии Рушд зикр кард, ки ҳамкории имрӯза дар соҳаи илму маориф натиҷаи фаъолияти босамари ҷонибҳои буда, заминаи асосӣ барои вусъат пайдо кардани равобити дучониба дар оянда аст.

Дар вохӯрӣ масъалаҳои зиёде, аз ҷумла, сохтмони муассисаҳои таълимӣ, мучаҳзагардонии кабинетҳо ва озмоишгоҳҳои фанӣ дар асоси лоихаҳо, баҳогузори ва боздид аз қорҳои анҷомшуда ва чанде дигар мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Дар интиҳо муовини вазири маориф ва илм аз ҷониби вазорат ба меҳмонон изҳори миннатдорӣ намуда, қайд кард, ки бо ҳамкории дучониба ба муваффақиятҳои назаррас ноил хоҳем гашт.

*Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон*

НАТИҶАГИРӢ

ФАЪОЛИЯТИ ВАЗОРАТ ГУСТАРИШ МЕӢБАД

ЧАЛАСАИ ҲАЙАТИ МУШОВАРАИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМ «ОИД БА ЧАМЪБАСТИ ФАЪОЛИЯТИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР НУҲ МОҲИ СОЛИ 2024 ВА ВАЗИФАҶО ТО ОХИРИ СОЛ» БАРГУЗОР ГАРДИД

7-уми октябри соли ҷорӣ дар толори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №19-и шаҳри Душанбе чаласаи ҳайати мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки дар он фаъолияти вазорат дар нӯҳ моҳи соли раво мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Дар чаласаи мазкур Раҳим Саидзода – вазири маориф ва илм, муовини якум ва муовини вазири маориф ва илм, намоёнҳои вазорати идораҳо, сардорони раёсат, шуъба ва бахшҳои дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илм, ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии сардорони раёсат ва мудирони

шуъбаҳои маорифи шахру ноҳии кишвар иштирок намуданд.

Оид ба фаъолияти вазорат дар давраи ҳисоботи вазири маориф ва илм суҳанронӣ намуда, иброз дошт, ки мо ҳамагон шоҳидем, ки 1-уми сентябри соли ҷорӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар маросими ифтитоҳи ин бинои бошукӯҳ иштирок ва ба ифтихори Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ таъкид намуданд: «Рушди соҳаи маориф дар давраи соҳибистиклолӣ собит месозад, ки дар ин марҳала низоми босуботи маориф ба вучуд омада, насли бомаърифат, ҳештаншинос ва ватандӯст ба камол расид. Вале дар баробари

ин, соҳаи маориф ва илми кишвар имрӯз аз мову шумо фаъолияти боз ҳам бештар масъулони ва дигаргуниҳои куллиро талаб менамояд. Агар мо хоҳем, ки дар оянда миллати босаводу пешрафта бошем, давлати аз лиҳози илмӣ ва техникӣ технология тараққикарда дошта бошем ва сатҳи зиндагии ҷомеа ба маротиба баланд бардошта тавонем, бояд масъулият ва сатҳи касбияти омӯзгоронро баланд бардорем».

Вазорати маориф ва илм дар иртибот ба иҷрои дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷи-

кистон, стратегия, барнома ва концепсияҳои амалкунанда дар давраи ҳисоботи як қатор корҳои судмандро ба анҷом расонид.

Сипас дар қисмати музокира суҳанронии Каримзода Шавкат – директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методи назди Вазорати маориф ва илм, Усмон Маҳмадёрзода – ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур ва Мадина Набизода – сардори раёсати маорифи вилояти Суғд шунида шуда, аз ҷониби онҳо ҳисоботи нухмоҳаи Вазорати маориф ва илм қаноатбахш ҳисобида шуд.

Ҷамҷунин, вазири маориф ва илм иброз намуд, ки дар баробари ҳамаи дастоварду мушкilotи ҷойдошта моро зарур

аст, масъалаҳои таъмин намудани муассисаҳои таълимӣ бо омӯзгорони ботаҷрибаи дорои таҳассус, баланд бардоштани сифати таҳсилот дар муассисаҳои таълимӣ, таъмини муассисаҳои таълимӣ ба кабинетҳои фанӣ, таъмини хонандагон бо китобҳои дарсӣ, иҷрои нақшаи қабули донишҷӯён ба муассисаҳои олии касбӣ ва дигар масъалаҳои муҳим диққати маҳсус зоҳир намоем. Ҳалли ин масъалаҳо ва рафъи мушкilotи ҷойдошта, ки тамоми фаъолияти соҳаи маориф ва илм вобастагии саҳт дорад, вазифаи ҷонии қормандони соҳа ба шумор меравад.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАЛАСАИ НАВБАТИИ ШУРОИ МИЛЛИИ ТАҲСИЛОТ

30-уми сентябр таҳти раёсати муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷамшед Ҷӯразода чаласаи навбатии Шурои миллии таҳсилот баргузор гардид, ки дар он сардорони раёсату шуъбаҳои дастгоҳи марказӣ, роҳбарони муассисаҳои зерсохтори Вазорати маориф ва илм, роҳбарону аъзои гурӯҳҳои ҳамохангсози барнома ва китобҳои дарсӣ ва муаллифони адабиёти таълими барои баррасӣ пешниҳодшуда ширкат намуданд.

Дар чаласаи масъалаҳои арзёбии дастхатҳои адабиёти таълимиву бадеӣ барои муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, миёнаи умумӣ, олии касбӣ ва роҳҳои баланд бардоштани сифати таҳсилот дар шароити камбудии соатҳои таълимӣ мавриди муҳокима қарор дода шуд.

Зимни муаррифии адабиёти таълимиву бадеӣ барои муҳокима пешниҳодгардида директори Маркази таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию методи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Наврӯзи Ҷумъамурод иброз дошт, ки дастхатҳои китобҳои номбаршуда аз ҷониби муассисаҳои эксперти арзёбӣ шудаанд.

Дар баробари ин, раиси чаласа аз роҳбарони муассисаҳои зерсохтори вазорат даъват ба амал овард, ки як теъдоди адабиёти таълимӣ, хусусан, китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумии таълимашон бо забони ўзбекӣ ва туркманиро бо дарназардошти талаботи нақшаҳои таълимӣ, стандарту барномаи таълим

ва сатҳи сифати тарҷумани онҳо такроран мавриди арзёбӣ қарор дода, хулосаи пешниҳод намоянд.

Аз рӯйи масъалаи дуҷум гузориши раиси гурӯҳи ҳамохангсози барнома ва китобҳои дарсӣ фанни алифбо ва матни ниёгон Азим Байзоев доир ба «Роҳҳои баланд бардоштани сифати таҳсилот дар шароити камбудии соатҳои таълимӣ (дар миқдори фанни алифбо ва матни ниёгон)» манзур гардид.

Номбурда иброз дошт, ки барои таъмини муассисаҳои таҳсилоти умумӣ бо омӯзгорони касбӣ ва таҳассусӣ имконияти бештар намудани миқдори соатҳои таълимӣ аз матни классикӣ ва ҷорӣ намудани тадриси фанни методикаи таълими алифбо ва матни ниёгон дар факултетҳои филологияи тоҷик баррасӣ гардида, барои хатмкунандагони ин равияҳо таҳассуси «омӯзгори фанни алифбо ва матни ниёгон» низ дар баробари омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик дода шавад. Инҷунин, масъалаи имконияти ба зергурӯҳҳо ҷудо кардани синфҳои серхонандаро зимни таълими фанни алифбо ва матни ниёгон баррасӣ намуда, тақмили ихтисоси омӯзгорони фанҳои забон ва адабиёти тоҷик ва алифбо ва матни ниёгон муттаҳид карда шавад.

Дар охир аз ҷониби раиси чаласа чихати дар доираи дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таҳияву бознигарӣ намудани китобҳои дарсӣ ва дар асоси талаботи ҷорӣ мавриди экспертиза қарор додани мазмуну мундариҷаи онҳо ба роҳбарони сохторҳои дахлдори Вазорати маориф ва илм ва раисони гурӯҳҳои ҳамохангсози барнома ва китобҳои дарсӣ Шурои миллии таҳсилот дастуру супоришҳои мушаххас дода шуд.

Маркази таҳия, нашр ва муомилоти
китобҳои дарсӣ, илмию методи
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

1 октябр Сарвазирӣ мамлакат Қоҳир Расулзода ва раиси вилояти Хатлон Давлаталӣ Саид зимни сафари корӣ дар ҷамоати деҳоти Пахтаободи ноҳияи Шаҳритус муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №14-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Иншоот дар доираи тадбирҳои созандагӣ ба истиқболи ҷашни 35-солагии Ис-

Шаҳритус: муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №14 мавриди истифода қарор гирифт

тиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи ҳамкорихо бо шаҳрони рушд сохта шудааст.

Бинои муассисаи нави таълимӣ дуошёна буда, барои 480 хонанда дар ду баст пешбинӣ гардидааст.

Муассисаи замонавии таълимӣ аз 10 синфхонаи барҳаво, аз ҷумла, кабинетҳои фанни химия, физика, математика, синфхонаҳои технологияи таълими мехнат барои писарон ва духтарон, синфхонаҳои компютерӣ, китобхонаву толори барҳавои хониш, хучраҳои корӣ барои омӯзгорон ва дигар иншооти ёрирасон иборат мебошад.

Ҳадаф аз бунёд ва ба истифода супоридани муассисаи нави таълимӣ идомаи мантиқии сиёсати маорифпарваронаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва ба ин восита бехтар намудани сатҳи сифати таҳсилот, ҷорӣ кардани усулҳои нави таълим ва тарбияи хонандагони болаёқат дар рӯҳияи донишомӯзӣ ва ватандӯстӣ мебошад.

Қорҳои сохтмонӣ дар иншооти соҳаи маориф соли 2022 оғоз гардида, он дар заминаи амалишавии Лоихаи «Дастгирии татбиқи Стратегияи миллии рушди маориф» аз ҷониби Гурӯҳи татбиқи лоихаи «Таҷдид ва идомаи сохтмони мактабҳои миёна» бунёд карда шудааст. Дар рафти сохтмон беш аз 30 нафар сокинон ба кор ҷалб гардида, бо маоши хуб таъмин буданд.

Сарвазирӣ мамлакат Қоҳир Расулзода бо шароити фароҳамовардашуда дар даргоҳи нави маърифат шинос шуда, бо омӯзгорону хонандагони муассисаи суҳбати самимӣ анҷом доданд.

Таъкид гардид, ки дар шароити имрӯза донишҷӯи забонҳои хориҷӣ шарт ва зарур буда, дар беҳсозии шароити зиндагии мо нақши муассир дорад ва рисолати аслии омӯзгорон дар руҳияи ватандӯстиву ифтихори миллӣ ва забономӯзӣ тарбия намудани насли наврас мебошад.

Аҳли маориф аз ҷунин тухфаи зебо изҳори миннатдорӣ намуда, ваъда доданд, ки насли наврасро дар рӯҳияи худшиносиву ҳудоғӯҳӣ тарбия менамоянд.

Ҳадамоти матбуоти раиси вилояти Хатлон

Дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 14-и ноҳияи Шугнон толори муосири варзишӣ бунёд мегардад.

АХБОР

1 октябр Сарвазири мамлакат Қохир Расулзода ва раиси вилояти Хатлон Давлаталӣ Саид зимни сафари корӣ дар деҳаи Муродтеппаи ноҳияи Носири Хусрав бинои иловагӣ дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №3-ро мавриди истифода қарор доданд.

Иншооти мазкур дар доираи қорҳои бунёдкорӣ соҳаи маданият ва ободонӣ бахшида ба ҷашни бузурги

дастачамъона сохта ба истифода дода шудааст.

Сарвазири мамлакат Қохир Расулзода ба қорҳои мамлакат масъулини соҳа дастур доданд, ки назорати сифати таълимро дар муассисаи нав ҷиддӣ ба роҳ монда, наврасони босаводу соҳибмалакаро ба воя расонанд.

Дар идомаи суҳанронӣ оид ба вазъи соҳаи маориф, баланд бардош-

НОСИРИ ХУСРАВ: ИФТИТОҶИ БИНОИ ИЛОВАГӢ

миллӣ - 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва рушди инфрасохтори ноҳия бо усули муосири меъморӣ, сифати баланд ва ҷавобгӯ ба талаботи замони муосир сохта шудааст.

Ба Сарвазири мамлакат иттилоъ доданд, ки иншооти мазкур аз ду ошёна иборат буда, барои 320 ҷойи нишаст дар як баст мебошад. Иншоот бо саҳми падару модар, соҳибкорон ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия сохта шудааст.

Фармоншар ва пудратҷӣ соҳибкорни маҳал буда, бо маблағи 1,5 миллион сомонӣ тариқи хашарҳои

тани сатху сифати таълиму тарбия, раванди босуръати бунёди муассисаҳои нави таълимӣ, дастгирии толибилмону ҷавонони болаёқат ва омода намудани кадрҳои баландихтисос изҳори андеша қарданд.

Бояд зикр намуд, ки барои дар сатхи баланд пешвоз гирифтани ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 1 апрели соли ҷорӣ тибқи маълумотҳои оморӣ дар вилоят 2762 адад биною иншоот ба маблағи умумии 2 млрд. 58 млн. 92,7 ҳазор сомонӣ мавриди истифода қарор дода шудааст.

30-юми сентябри соли ҷорӣ дар маҷлисгоҳи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷаласаи гурӯҳи корӣ бо иштироки муовини якуми вазири маориф ва илм Ҷамшед Ҷуразода ва намоёндоғони Бонки Ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон баргузор гардид. Дар ҷаласа муовини вазири маориф ва илм, сардорони раёсату шуъбаҳои дахлдори дастгоҳи марказии вазорат, муовини намоёндоғии доимии Бонки Ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон Раҳимҷон Ассангазиев, дигар намоёндоғони Бонки Ҷаҳонӣ ва лои-

ба пешрафти маориф мусоидат мекунад, татбиқи лоиҳаи «Муҳити таълим – асоси таҳсилоти босифат» мебошад. Лоиҳаи мазкур ба ҳадафи қоруми рушди устувори Созмони Миллали Муттаҳид вобаста ба таҳсилоти босифат ҳамоҳанг аст. Дар барномаи Ҷаҳафҳои Рушди Устувор чунин зикр шудааст: «Маориф қалидест, ки имкон медиҳад, дигар Ҷаҳафҳои Рушди Устувор ба даст оварда шаванд. Вақте ки одамон метавонанд таҳсилоти босифат гиранд, онҳо метавонанд аз камбизоатӣ раҳо шаванд. Аз ин рӯ, маориф барои қоруми рушди додани нобаробарӣ ва расидан ба баробарии гендерӣ ва иҷтимоӣ кӯмак мекунад».

НАМОЯНДОҶОНИ БОНКИ ҶАҶОНӢ ДАР ВАЗОРАТ

ҳаи «Муҳити таълим – асоси таҳсилоти босифат» иштирок намуданд.

Муовини якуми вазири маориф ва илм иброз дошт, ки рушди ҳамкорӣ миёни Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки Ҷаҳонӣ натиҷаи заҳматҳои дучониба буда, ба беҳтар гардидани сатху сифати таълим ва ба стандартҳои байналмилалӣ мутабиқ намудани он заминаи мусоид фароҳам меорад.

Муовини якуми вазири маориф ва илм дар идомаи ҷаласа қайд намуд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси узви комилҳуқуқи ҷомеаи ҷаҳонӣ яқчо бо шарикони рушд ҷиҳати баланд бардоштани сифати таҳсилот мунтазам кӯшиш менамояд. Яке аз иқдомоти судманд, ки

ванд. Аз ин рӯ, маориф барои қоруми рушди додани нобаробарӣ ва расидан ба баробарии гендерӣ ва иҷтимоӣ кӯмак мекунад».

Дар навбати худ ҳайати намоёндоғони Бонки Ҷаҳонӣ аз ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илм изҳори қаноатмандӣ намуда, барои рушду тавсеаи ҳамкорӣ омодагии худро баён доштанд.

Дар ҷаласа масъалаҳои зиёде, аз ҷумла, рушди таълиму тарбия, муосиркунонии муассисаҳои таълимӣ, фароҳам овардани имкониятҳо барои арзёбии дастовардҳои хонандагон, муҷаҳҳазгардонии кабинетҳои фаннӣ, омӯзиши фанҳои қоруми рушд, таъмини муассисаҳои таълимӣ бо маводҳои методӣ ва дигар масъалаҳои ҷорӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуд.

Низоми нави пардохти маблағи иҷораи китобҳои дарсӣ

7-уми октябри соли 2024 дар Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №65-и шаҳри Душанбе вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода бо сардорони раёсат, мудирон ва китобдорони шуъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ вохӯрӣ доир намуд.

Дар вохӯрӣ муовини вазири маориф ва илм, сардорони раёсату шуъбаҳои дахлдори дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илм ва қорумандони Маркази таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию методӣ иштирок намуданд.

Зимни суҳани ифтитоҳӣ вазири маориф ва илм иброз дошт, ки дар асоси дастуру ҳидоятҳои Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати таҳия ва нашр намудани адабиёти таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, ҳамзамон, ба талаботи замони муосир ҷавобгӯӣ гардонидани мазмуну мундариҷаи онҳо аз ҷониби Вазорати маориф ва илм тадбирҳои муайян андешида шуда истодааст.

Қайд гардид, ки мақсад аз баргузор намудани вохӯрии имрӯза низ баргараф намудани мушкилоти ҷой-

дошта, махсусан, дар самти таъминоти адабиёти таълимӣ, аз байн бурдани норасоӣ ва назорати пардохти ғайринақдӣ маблағи иҷораи китобҳои дарсӣ мебошад.

Дар идома оид ба тартиби ҳуҷҷатгузори низоми иҷораи китобҳои дарсӣ дар раёсат ва шуъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои кишвар ва амалигардонии барномаи махсуси системаи пардохти маблағи иҷораи китобҳои дарсӣ суҳанрониҳо сурат гирифт.

Дар охир аз ҷониби вазири маориф ва илм ба мушовирони бахши китобдорони раёсату шуъбаҳои маориф ва масъулини Вазорати маориф ва илм ҷиҳати роҳ наёфтани ҳолатҳои қорупсионӣ дар низоми иҷораи китобҳои дарсӣ, тақвияти қорҳо барои роҳандозии пардохти ғайринақдӣ маблағи адабиёти таълимӣ, гузаронидани санади муқоисавӣ байни шуъбаи маориф ва муассисаҳои таълимӣ, муайян намудани шумораи хонандагон, пешниҳоди дархост барои таъмин намудан бо китобҳои дарсӣ дастуру супоришҳои қатъӣ дода шуд.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Забони миллат - ҳастии миллат

4-уми октябри соли ҷорӣ дар маҷлисгоҳи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида ба Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон конференсияи илмӣ - назариявӣ таҳти унвони «Забони миллат - ҳастии миллат» баргузор гардид.

Дар қори конференсия Равшан Қаримзода – муовини вазири маориф ва илм, сардорони раёсат, қорумандони дастгоҳи марказии вазорат ва меҳмонон иштирок намуданд.

Зимни ифтитоҳӣ қорабинӣ муовини вазири маориф ва илм иброз дошт, ки тайи чанд сол аст, ки дар кишвар таҷлили Рӯзи омӯзгорон бо Рӯзи забони давлатӣ дар як вақт рост меояд. Таваҷҷуҳи рӯзафзуни ҷомеа нисбат ба масъалаҳои ҷоридомани забони тоҷикӣ ва ҳифзи асосати он сабаб шуд, ки қоруми нав ва тақмилифта «Дар қори забони давлатии Ҷум-

ҳурии Тоҷикистон» қабул гардад, ки он бевосита аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон 5 октябри соли 2009 ба имзо расид. Ҷаҳаф аз қабули қоруми нав фароҳам овардани шароити мусоид барои инкишофи ҳамаҷиҳатафари забони давлатӣ, мустаҳкам қардани мавқеи забони тоҷикӣ ва ҳифзи асосати он мебошад. Қоруми мазкур бо назардошти меъёрҳои мавҷудаи байналмилалӣ, ки ба вазъи ҳуқуқии забони давлатӣ марбутанд, қабул шудааст. Дар он меъёрҳои мавқеи истифодаи забонҳои дигар, аз ҷумла, забони миллатҳои дигари маскунӣ кишварӣ мо нишон дода шудаанд.

Дар идома муаллими калони кафедраи забоншиносӣ ва рӯзноманигории Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои қоричии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода Қутбиддин Фатхуллоев дар мавзӯи «Аҳамияти таърихӣ асари Пешвои миллат «Забони миллат – ҳастии миллат» ва номзади илмҳои филологӣ, дотсенти кафедраи забони тоҷикӣ ва ҳуҷҷатнигории Академияи идоракунӣи давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Шарифҷон Шарипов дар мавзӯи «Мавқеи забони давлатӣ дар қоруми хизмати давлатӣ» маъруза намуданд.

Дар фарҷоми қорабинӣ бахшида ба Рӯзи забон ва Рӯзи омӯзгорон як қатор қорумандони вазорат бо муқофотҳои соҳавӣ сарфароз гардонидани шуданд.

Дар ноҳияи Шаҳринав таҳти унвони «Тоҷикона меҷӯшем!» ҳамоиш оид ба тарғиби либоси миллӣ баргузор шуд.

ТАҲСИН

Маориф дар ҷомеа яке аз самтҳои муҳим ва меҳварию калидӣ, заминаи асосии пешрафт ва рушди устувори давлат ба шумор меравад. Тарбияи насли наврас дар руҳияи ҳеҷтаншиносӣ, эҳсосу дарки ормонҳои миллӣ, рукнҳои оини ватанпарварӣ маҳз бар дӯши омӯзгорону устодон вогузор шуда, донишманду босавод ва соҳиби тафаккуру ҷаҳонбинии пешрафта ба камол расидани насли имрӯз ба фаъолияти густарда ва заҳматҳои пайвастаи омӯзгорон пайванди амиқ дорад. Тавре ҷамагон оғаҳӣ дорем, аз рӯзҳои нахустини фаъолияти сарварию хеш Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соҳаи маорифро меҳварию афзалиятнок ва ҷойгоҳу манзалати омӯзгорро дар пешбурди таълиму тарбия ва бехтар намудани сатҳу сифати донишазхудкунии хонандагону донишҷӯёни муассисаҳои таълимӣ муассиру ҳалқунанда унвон карданд. Ин шеваи муносибат бештар аз 30 сол аст, ки идома ёфта, аҳли илм ва маорифи кишвар бар пояи соҳаи меҳварию низоми давлатдорӣ эътироф шудани маориф пайваста мавриди таваҷҷуҳ ва ғамхорию Давлат ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мегиранд.

Ин аст, ки дар суҳанронии худ Пешвои миллат, Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи дониш (01.09.2024) дар масъалаи тарбия ва омода намудани мутахассисони варзидаи соҳаи омӯзгорӣ ва дар зимн, шаъну шарафи омӯзгору ҷойгоҳи шоистаи ӯ ба таври махсус мулоҳизаронӣ намуда, аз ҷумла, таъкид доштанд: «Дар сурати заҳмати дилсӯзонаву содиқонаи

фидокор соате мактабро тарк накарда, ба умеди рӯзҳои неку фирӯз аз таълиму тарбия даст накашиданд ва дар рушди кишвар сахми босазо гузоштанд. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон марҳала ба марҳала, бо таваҷҷуҳи ҳамешагии худ ба соҳаи маориф ба он муваффақ гардиданд, ки заминаҳои моддӣю техникаи муассисаҳои таълимӣ таҳким ёфт, мақому ҷойгоҳи омӯзгорону устодон,

Дар ҳақиқат, маҳз омӯзгор аст, ки ба сифати ҳодию роҳнамо, ба тарбияи шогирдони донову кӯшо дар баланд гардидани обрӯю нуфузи ҷумҳурӣ дар сатҳи байналмилалӣ сахми шоиста мегузорад. Аз ин хотир, дар баробари арҷгузорию кадрдонии заҳматҳои омӯзгорону устодон аз ҷониби Давлату Ҳукумат, васфу ситоиши корномаи эшон, ки бешак, шоистаи садҳо таҳсину офарин мебошад,

мухтавою ғояи ватандӯстонаи худ ҷолиб ва метавон гуфт, ки бесолика мебошад. Озмун мазкур ба васфу ситоиши кору пайкор, меҳнати содиқонаву садоқатмандона, талошу кӯшишҳои устодону омӯзгорон, ки дар пешрафти кишвар ҳиссагузор мебошанд, бахшида шуда, аз рӯзи эълон гардидани он таваҷҷуҳи тамоми аҳли ҷомеа, олимону донишмандон ва намояндагони пешаву касбҳои гуногунро ба худ ҷалб намуд. Шаҳодати ин гуфтаҳо ворид гардидани мақолаю матолиби бешумор, ки теъдоди онҳо ба 150 адад мерасаду дар саҳифаҳои нашрия ба таъб расидаанд, маҳсуб меёбад. Барои мо хурсандиювару гуворост, ки муаллифони зиёди ин навиштаҳо худ устодону омӯзгорон буда, онҳо пахлуҳои гуногуни фаъолияти ҳамкоронашонро воқеию табиӣ ва ҳақиқатнигорона ба риштаи тасвир кашидаанд. Дар ин навиштаҳо, ки дар қолаби жанрҳои мақола, лавҳа, эссе ва очерку ҳикоя иншо шудаанд, меҳру муҳаббат ба пешаи омӯзгорӣ, муносибати дилсӯзона ба шогирдон, заҳмату талош, омӯзишу ҷустуҷӯ ва ифтихор аз Ватану арзишҳои миллӣ аз ҷониби омӯзгорон ба

РИСОЛАТИ СОЗАНДА ВА МОНДАГОР

омӯзгор наслҳое ба воя мерасанд, ки давлату миллат ба шарофати қору фаъолияти онҳо боз ҳам ободу зебо ва сатҳу зиндагии аҳоли ба маротиб баланд мегардад. Дар робита ба ин, вазоратҳои маориф ва илм, адлия, молия, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, рушди иқтисод ва савдо, Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм, Маркази миллии қонунгузорӣ вазирадор қарда мешаванд, ки дар муҳлати шаш моҳ лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақоми омӯзгор»-ро таҳия ва барои баррасӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Воқеан, чунин пешниҳод, ки аз иқдомҳои маорифпарваронаи Сарвари давлат дар самти баланд бардоштани обрӯю нуфузи омӯзгор дар ҷомеа ба шумор меравад, ибтиқори ҷиддио муҳимме дар ҷодаи арҷгузорию шинохти шоистаи шахсияти устодону омӯзгорон маҳсуб меёбад. Дар шароити нави таърихӣ таваҷҷуҳи бевоситаи Пешвои миллат ба масъалаи баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа метавонад на танҳо ба пешрафти соҳа, балки қуллӣ ҷомеа таъсиргузор бошад. Чун омӯзгорон неруи бузурги пешбарандаи ҷомеа ва ҷароғафрӯзони фардои миллат ба ҳисоб мераванд.

Бояд хотиррасон намуд, ки рисолати омӯзгор дар ҳама давру замон фароҳ буда, аҳли ҷомеа дар баробари ҳамчун сабақомӯзи насли наврас, соҳиби донишҳои замони муосир, таълимидиҳандаи илму маорифи пешқадам, ҳамзамон, ба шахсияте арҷ мегузоранд, ки дар маърифатманду соҳибтафаккур гардонидани созандагони фардои ҷомеа саъйю талош менамояд. Ба ҷамагон маълум аст, ки дар марҳалаи нахустини соҳибистиклолии кишвар, баъд аз сар задани ҷанги беаъънии дохилӣ вазъи иқтисодию иҷтимоӣ вазнин гардида, мактабу омӯзгор то андозае аз таваҷҷуҳ берун монда, сатҳу сифати таълиму тарбия ва донишазхудкунии хонандагон коста гардид. Бо вучуди нобасомониҳои он рӯзгор ва ба амал омадани шароиту ҳолатҳои ногувор, омӯзгорону устодони сарсупурдаю

сатҳи зиндагӣ ва маишати онҳо баланд бардошта шуд. Зина ба зина зиёд намудани маоши устодону омӯзгорон, бо имтиёзҳои зарурӣ таъмин намудани онҳо, кадрдонӣю хавасмандгардонии ин кишри созандаи ҷомеа аз тадбирҳои муассиру судманд ба ҳисоб мераванд, ки Давлат ва Ҳукумати кишвар давоми 33 соли соҳибистиклолӣ ба анҷом расонид. Дар ин мундқат маоши омӯзгорону устодон 21 маротиба зиёд қарда шудааст, ки воқеан, дастгирии муҳим ва қобили таваҷҷуҳ нисбат ба аҳли маориф ба шумор меравад.

Маълум аст, ки омӯзгорӣ пешаи заҳматталаб буда, омӯзиши бардавом, саъю талош ва бедорхобҳои шабонарӯзии ин кишри маорифпарвари ҷомеа дар самти бехтар гардидани сатҳу сифати таълиму тарбия, тақвияти донишазхудкунии насли наврас, таҳаввулу тақомути шууру ҷаҳоншиносӣю шогирдон ва дар умум, омодаву ба камол расондани созандагони оянда аз нигоҳи сиёсӣю ҳеҷтаншиносӣ баркамол ва ватандӯсту ба ғояҳои миллии давлатдорӣ содиқ рисолати бузургу барҷастаи онҳо маҳсуб меёбад. Устодону омӯзгорони таълимгоҳҳои кишвар бо қобилияти истеъдод, донишу тафаккуру пешрафта ва ҳисси масъулияти баланд тӯли солҳои соҳибистиклолӣ дар амалӣ намудани ислохоту дигаргуниҳои назаррас дар соҳаи маориф, ки ба болоравии сатҳу сифати таълиму тарбия равона шудааст, сахми босазо мегузоранд. Талошу кӯшиш ва заҳматҳои устодону омӯзгорон дар баробари пешбурди сиёсати Давлату Ҳукумат, дар тамоми ҷанбаҳои соҳаи маориф, аз ҷумла, тақвияти раванди таълим, ворид намудани усулҳои пешқадами тадрис, татбиқи таҷрибаҳои нодир, омода намудани мутахассисони варзида хеле бузургу назаррас ва шоистаи таҳсин аст. Комёбию дастовардҳои шогирдони мактабҳои ҷумҳурӣ дар озмуну олимпиадаҳои сатҳи байналмилалӣ, озмунҳои ихтироъкорон, забономӯзӣ ва ғайра аз хидмату меҳнати пайваставу содиқонаи омӯзгорону устодон шаҳодат медиҳад.

аз вазифаю рисолати адибону рӯзно-манигорон ба шумор рафта, месазад, ки дар ҳусуси фаъолияти гуногунҷабҳаи устодону омӯзгорон ҷилд – ҷилд асару китоб таълиф қарда шаванд. Дар ин самт, бамаврид аст, ки иқдому талошҳои кормандони нашрияҳои Вазорати маориф ва илми ҷумҳурӣ, ҳосса, ҳафтаномаи «Омӯзгор»-ро ба таври махсус зикр намоем.

Тайи даҳ соли охир аз ҷониби нашрияи «Омӯзгор» бо дастгирии Вазорати маориф ва илм озмунҳои зиёде эълон ва роҳандозӣ гардиданд, ки ба масоилу мавзуоти муҳталифи соҳа бахшида шуда буданд. Аммо дар бораи хидматҳои шоён назаррас ва фаъолияти густардаи омӯзгорон, ки бо истифода аз роҳу усул ва шеваҳои гуногун ва дар айни замон муассири таълим ба баланд гардидани сатҳу сифати таълим, донишазхудкунии ва тарбияи муваффақонаи насли наврас мусоидат намудаву тақони ҷиддӣ бахшидаанд, чунин озмун роҳандозӣ нашуда буд. Соли ҷорӣ маҳз чунин як озмун таҳти унвони «Омӯзгори ман – ифтихори ман», ки бо дастгирии роҳбарияти Вазорати маориф ва илм аз ҷониби нашрияи «Омӯзгор» эълон ва баргузор гардид, бо вусъату фарогирии мавзӯю ва

мушоҳида мерасад. Муаллифон кӯшиш ба харҷ додаанд, ки бо диду назари амиқ ҷузъиёти қорни омӯзгоронро аз зовияи муҳталиф бозгӯӣ намуда, сабабу омилҳои дастёбии онҳоро дар бехтар гардидани раванди таълиму тарбия ва бо меҳнати содиқона соҳиби шаъну шуҳрати баланд гардиданашонро воқеъбинона таҷассум созанд. Воқеан, пас аз мутолиаи навиштаҳои муаллифон шахсро хушхоловию қаноатмандии беинтиҳое фаро мегирад, ки дар гӯшаю қанори ҷумҳурӣ чунин омӯзгорону устодон ва собиқадорони сарсупурдаи соҳаи соҳаи маориф зиндагӣ ва фаъолият мекунанд, ки баҳри ҳифзи манфиатҳои Ватану миллат тамоми ҳастию худро бахшида, дар таълиму тарбияи наврасону ҷавонон нақши бузургу мегузоранд. Дар навиштаҳои ба унвони озмун воридгардида симони омӯзгорони фидои кишвар равшану барҷаста тасвир ва қорномаи онҳо бо самимияту меҳри беандоза шарҳу тафсир шудаанд. Воқеан, омӯзгорон, ба замми истеъдоди фитрӣ доштан, заҳматқашу кӯшо, соҳиби иродаи қавӣ ва дили бузургу мебошанд, ки инро аз навиштаҳои муаллифон метавон хулоса қард. Тадбири шоиста ва ибратомӯзи нашрияи «Омӯзгор» ҷихати ба сурати китоби алоҳида ба нашр расонидани маводу матолиб таҳти унвони «Омӯзгори ман – ифтихори ман» шоён таҳсин мебошад. Дарвоқеъ, китоби мазкур дар кадрдонӣю хавасманд намудани омӯзгорону устодон, инъикосу бозтоби заҳматҳои шабонарӯзии онҳо, ҳамчунин, баҳри шинохту муаррифии бештарау густардатари ин фидоиёни миллат нақши бузургу хоҳад гузошт. Дар баробари ин, умедворем, нигоштаҳои ин китоби арзишманд, ки аз таҷрибаи устодони соҳибмактабу пешқадам ҳикоят мекунад, ҳамчун роҳнамо барои омӯзгорони ҷавон хидмат намуда, дар самти боло бурдани сатҳу сифати таълим низ таъсиргузор хоҳад буд.

Раҳим САИДЗОДА,
вазири маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

▶ ПЕШНИҲОД ВА МУЛОҲИЗА

КИТОБХОНАЕ МУСТАҚИЛ ДАР ДОХИЛИ КИТОБХОНАИ МИЛЛАТ

Чанд мулоҳиза ва хулосаи пешниҳод баъди анҷоми озмуни «Хонандаи бехтарини асарҳои Пешвои миллат»

Озмуни наво бо унвони «Хонандаи бехтарини асарҳои Пешвои миллат», ки ҷаҳор рӯз дар Китобхонаи милли аз 24-ум то 27-уми сентябри соли ҷорӣ идома кард, анҷом ёфт. Рӯзи ахир ҳайати доварон заҳмати сангини мушаххас кардани пирӯзмандонро доштанд: баху баррасиҳо махсусан дар дувум ва сеум рӯз, ки ба пурсиши донишомӯзони коллеҷҳо машғул буданд, хеле тӯл кашид. Сабаб ин буд, ки дар ҳар гурӯҳ ҷаҳорнафарӣ голибон аллакай муайян буданд ва аз миёни ҳамин ҳашт кас ҷор нафари бехтарин бояд мушаххас мегардид. Ин гурӯҳҳо алоҳида ҷаҳорнафарӣ карда буданд ва фарзан, банди наредонистам, ки голибони гурӯҳи дигар (яъне, гурӯҳи сеюм) чӣ донишу фаҳму дарк доранд.

Ниҳоят, комиссияи озмун ба хулосае омад, ки доварони ҳарду гурӯҳ дар як толор нишаста, аз навори телевизион ҳар як докталаби пирӯзшударо (яъне, дар маҷмуъ, 8 касро) алоҳида – алоҳида тамошо кунанд ва дониши оноро ба ҳамдигар киёс карда, ҷаҳор нафари бехтаринро муайян кунанд.

Барои ин вақти зиёде лозим шуд, аммо ҷор нафари бехтаринро муайян кардани хонандагон аз рӯи мантиқ намешуд: чӣ тур мешавад, ки як кас барои намоиши донишу фаҳму сатҳи суҳанвариаш дубора рӯи сахна биёяд...

Аммо андешае рӯ мезанад, ки агар аз ибтидо ҳамин ду гурӯҳро (ва умуман, ҳар се гурӯҳро муттаҳид карда) як ҳайати доварон ташкил мекарданд, бехтар буд, аммо вақти зиёдеро (ҳадди ақал ҷаҳор рӯзи дигарро) такозо мекард...

Хуб, чун соли аввал буд ва ҳанӯз таҷрибаи баргузор кардани чунин озмун набуд, вазъиятро фаҳмидан мумкин: ҳама тадбири рӯйдоди фарҳангӣ ва махсусан, сабақҳои китобхонӣ маротибаи аввал душворро дар ташкил ва тартиб дорад ва ин озмун ҳам истисно нест...

Акнун, ки озмун анҷом шудааст, метавон бафурча роҷеъ ба бурду бохт ва дастоварду норасоияҳои суҳбат кард: хеле муҳим, ки таҷрибаи аввал ҳосил шуд ва агар хоҳем, ки ин озмуни аз нигоҳи моҳият ва мундариҷа андаке мураккаб ва гуногунсоҳа, мисли озмуни «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст», сол то сол тақмили ривҷ ёбад, бояд пешниҳоду хулосаҳои лозим дар ҳама марҳилаи анҷом, яъне, дар гармогармиаш ироа шавад. Мо ба таври мухтасар аз вазъияти умумии озмун суҳан карда, сипас ба масъалаи тақмили озмун хоҳем гузашт.

ЗАРУРАТ ВА АҲАММИЯТИ ОЗМУН

Аз зарурати баргузори ин озмун зиёд гуфтани навиштан нашоад: ҳар сабақе, ки новобаста аз муҳтавоаш ба қироати китоб ва намоиши дониши мардум дахл дорад, бе шакку шубҳа, зарур аст: шояд то замоне, ки барои мардум, чӣ хурду чӣ бузург, чӣ муҳассил ва чӣ муҳочир ва ё корманд, хондани китоб ба одати табиӣ табдил наёбад...

Мисли он ки қонуният ҳамон вақт устувор мешавад, ки итоат ба қонун ба одати одамони табдил нашавад... Ҳамин ки китобхонӣ ба одати ҳадди ақал ҳаштод дарсади мардум табдил ёфт, шояд зарурати баргузор кардани чунин шакли таваҷҷуҳ ба китоб намонад... Он вақт шаклҳои дигари тарғиби китобу китобхониро дарёфтани лозим мешавад ва бидуни сабақ. Аммо дар замони мо ин тадбир бисёр муҳим ва зарур аст.

Дар шакли сабақ баргузор кардани озмуни китобхонӣ дар рӯзгори кунунии мо аз чанд ҷиҳат лозим аст: аввалан, худӣ ҳамин корро кардан тарғиби ки-

тоб аст, дар зехну шури мардум ва махсусан, насли ҷавон оҳиста-оҳиста он ақида ҷо мегирад, ки ба ҷуз муассасаҳои омӯзиши таълимӣ сарчашмаи дигари дарёфти дониш китоб аст ва ин корро метавон мустақилона анҷом дод.

Ҳар касе китоб мехонад ва дониши фаровон аз китоб мегирад, метавонад бо дилхоҳ хатмкардаи мактаби олий ё ҳар зиёии донишманд суҳбати баробар кунад, ин ё он масоили ҳаётиро баррасӣ намояд.

Акнун ин кори ҷомеа ва давлат аст, ки бо чӣ тадбирҳои кадр манзалад ва обрӯву нуфузи ашхоси китобхондари таъмин мекунад. Масалан, ҳангоми қабул ба кор, ё дар вазифаҳои масъул таъйин кардани номзадҳо...

Маълум, ки дар бархе муассасаҳо ва вазорату идораҳо кормандон ба кор пазируфта мешаванд, ана дар ҳамин

вазъу ҳолатҳо бояд пурсиши рақами як миқдор ва сифати дониши номзад аз китобхон хондашуда бошад...

Бидуни хондани китоб (масалан, ҳадди ақал 150 ва ё 200 китоб) набояд касе ба кори масъуле таъйин гардад... Он гаҳ, ҳар каси пуштидармонда пушти гардан хорида ҳатман мегӯяд, ки «бе китоб намешудааст...».

Ҳатто ҳангоми қабул ба кори омӯзиш дар мактабҳои олий (донишқадаву донишгоҳҳо), агарчи номзад дараҷаи илми номзад ва ё доктори илм ҳам дошта бошад, аз миқдори сифати дониши аз китобҳо андӯхташуда пурсидан бояд шарт бошад... Ҳоло чунин вазъият шуда, ки на ҳар номзаду доктори илм бо китоб дӯстӣ дорад... Марҳалаи китобхонӣ, чун марҳалаи ҷавонияшон бо химояи рисолаҳо ба охир мерасад...

Акнун дар бораи аҳаммияти ҳамин озмуне, ки «Хонандаи бехтарини асарҳои Пешвои миллат» унвон дорад. Тасавури банди аз осори Сарвари давлат, образнок гӯем, чунин аст: китобхонае мустақил андаруни китобхонаи миллат...

Дари ин китобхонаро во мекуниву ба чандин шубҳаҳо ё толорҳо мебарой: таърихи миллат ва давлат (ҳам таърихи кӯҳан ва ҳам муосир), шубҳаи забони милли (аз гузаштаи қадим то кунун), шубҳа ё толори фарҳанг ва адабиёти милли (ҳама ҷузъҳои фарҳанги миллат ва муаррифии чехраҳои маъруфи адабиёти бадеӣ), шубҳаи ҷомеашиносӣ ва сиёсат (ва ҳам масъалаҳои ташаккули давлатдорӣ милли), марҳала ба марҳала ҷамъбасти шудани даврони рушду таҳаввули кишвар (махсусан, замони истиқлол)...

Асарҳои ҳастанд, ки ҳосият ва ё ҳислати универсалӣ доранд, масалан, китоби «Забони миллат – ҳастии миллат», ё «Тоҷикон дар оинаи таърих» ва ё «Уфукҳои истиқлол», ё «Мавлоно ва тамаддуни инсонӣ»... Танҳо аз бар кар-

дани дучилдаи «Забони миллат – ҳастии миллат» кофист, ки кас бо ҳар хатмкардаи донишқадаи забону адабиёт хони бахс биорояд...

Инчунин, ба ҷойи чанд илмҳои сирф назарии лексика ва сарфу наҳви забон хеле бехтар аст, ки ҳамин китоб ҳамчун дастури таълимӣ ё китоби дарсӣ истифода шавад. Дарботишахсиятшиносӣ китоби «Чехраҳои мондагор» (чунон ки аз номаш маълум) бехтарин китобест, ки боистӣ китоби рӯйимизии ҳар донишомӯзи факултаҳои гуманитарӣ бошад.

Дар нашри тақмилшудаи ин китоб сӣ чехра ё шахсияти бузурги илму фарҳанг муаррифии мухтасар, вале шоиста шудааст, на танҳо аз нигоҳи дарёфти иттилоӣ илмӣ, балки хувият ва худшиносӣ низ аҳаммият дорад.

Бо ҳамин равиш метавон аз даххо китобҳои дигари Сарвари давлат ёдо-

асрҳои миёна ихтисос доранд) бидуни кумаки устоди раҳнамо аз бар карда наметавонанд, чун саводу дониш ва ҷаҳонбинӣшон кофӣ нест. Зарур аст, ки баъди хондани ҳар бобу фасли китобҳо ҷавонон назди устодони раҳнамо ва кумақрасон сабақгардонӣ кунанд ва дафтари махсуси ёддошт кардани вожаву мафҳумҳои мушқилдаркро дошта бошанд.

Боз чанд мулоҳизае ҳаст, ки дар қисмати пешниҳодҳо арз хоҳем кард.

ДАСТОВАРДУ МУШКИЛҲО

Муҳимтарин дастовард ҳамин аст, ки озмун, агарчи соли аввал буд, вале бо шумори зиёди хоҳишмандон гузашт. Танҳо дар гурӯҳи мо 96 кас номнавис шуда буданд, ки аз инҳо 73 докталаб донишу фаҳмиши худро манзур карданд.

Аз ин шумор мо 9 касро пайдо кардем, ки воқеан бо асарҳои Сарвари давлат хеле хуб ошно буданд: андешаҳои онро озод мегуфтанд, тарзи муомала бо китобро медонистанд, таҳлилу бардоштҳои онро хуб буд. Хондан як паҳлуи масъала, паҳлуи дигар бо забони фасеҳу шеваи баъни зебо гуфта тавонистани мазмуни он хондаҳост...

Натиҷа маълум кард, ки Гулноза Содикова (аз коллеҷи омӯзгори Қубодиён), Сирочиддин Маҳмадзода (аз коллеҷи тиббии инноватсионии Бохтар), Холисамоҳи Чумъахон (аз коллеҷи тиббии ҷумҳуриявӣ), Адиба Бегова (аз коллеҷи тиббии ҷумҳуриявӣ), аз гурӯҳи сеуми доварон – Эркамоҳ Насриддинова ва Мутриба Начмиддинзода (ҳарду аз коллеҷи тиббии Ваҳдат), Карашмаи Нангилоӣ ва Эҳсон Сайдалиев аз хондани асарҳои Сарвари давлат хеле баҳраҳои бардоштаанд... Аз инҳо Гулноза, Эркамоҳ, Мутриба ва Сирочиддин сазовори ҷаҳор ҷойи аввал шуданд.

Тарзи ташкили озмун, толорҳои барҳаво, сари вақт таъмин кардани ширкати докталабон ба озмун, муҳайё кардани шароити мусоиди кор ва фароҳам овардани обу қароғузи гизо барои доварон ва дигар масъалаҳои ташкилӣ дар сатҳи бисёр хуб буд. Аз ин ҷиҳат ба раиси Китобхонаи милли доктор Файзализода ва ҷумла кормандоне, ки ба ин озмун вобаста буданд, самима изҳори сипос бояд кард.

Акнун дар бораи проблемаҳо. Аввалан, бидуни омодагӣ омадани аксарияти докталабон ба озмун... Ду тарзи омодагиро мушоҳида кардем, ки баъди ин мушоҳидаҳо низомномаи озмунро тағйир додан ба мақсад мувофиқ аст: як қисмати танҳо аз рӯи суолнома тайёрӣ дидаанд, гурӯҳи дувум худӣ асарҳоро хондаанд. Ин гуна рафтор гоҳе дарҳам-барҳамиро дар ҷараёни озмун ба вучуд овард, зеро унвони озмун «Хонандаи бехтарини асарҳои Пешвои миллат» муайян шудааст.

Яъне, аз рӯи мантиқ, докталаб бояд, пеш аз ҳама, асарҳоро хонда бошад ва сипас тибқи суолнома аз ҳамон китобҳои хондашуда посух ҷустуҷӯ кунад... Агар танҳо посух ҷустуҷӯ ба суолнома бошад, пас, ин озмун не, балки мисли викторина ё сабақҳои дигар мешавад.

Мушкили дигар – ширкат накардани бархе докталабон дар даври аввал ва ҷабора ба даври ниҳони ҷумҳуриявӣ омадани онҳо буд. Бо ҳамин сабаб 6 кас пурсида нашуданд, зеро низомномаи озмун (банди 4) ба ин кор иҷозат намеод...

Масъалаи дигар – на пурра, балки қисман хондани асарҳои аз ҷониби докталабон буд. Зиёд докталабоне буданд, ки ҳатто як асарро дар шакли пурра (аз ибтидо то интиҳо, аз муқаддима то ху-

(Давомиаш дар саҳ. 7)

(Аввалин дар саҳ. 6)

лоса) нахондаанд... Ҳатто дар номбар кардани ҳамон фаслу бобҳои гуногун хондашуда «азият» мекашиданд...

Проблемаи дигар – хеле дер оғаҳӣ ёфтани докталабон аз озмон ва вақти кофӣ надоштанишон барои хондан... Ва боз роҳбару раҳнамо надоштанишон...

ПЕШНИХОДҲО БАРОИ ТАКМИЛИ ОЗМУН

I. Аввалин иқдоме, ки бояд карда шавад, тағйир ва мукамал кардани низомнома аст. Махсусан, дар масъалаи ҳаққи ширкат дар озмон аз ҳама кишроҳи ҷомеа, тағйин кардани миқдори асарҳои Сарвари давлат (ба андешаи мо, на кам аз 20 асар, агар хоҳем, ки сифати озмон хуб бошад), барҳам додани суолнома, ки докталабонро ба раҳгумӣ мебарад ва монети баёни андешаи озоди худӣ мешавад (фаразан, устоде ё мутахассисе аз рӯи суолнома ёдошт (шпаргалка) тайёр мекунад ва дигарон онро қоризёд мекунад, ки манфиате барои натоиҷи озмон нахоҳад дошт).

II. Дар се марҳала баргузор кардани озмон: даври аввал (дар маҳалли кор, таҳсил ва барои бознишастаҳо – ҷамоат ё ҳукумати ноҳияву шаҳр): даври мобайнӣ ё минтақавӣ (айнан мисли озмуни «Фурӯғ...») ва ниҳоят – марҳалаи ҷумхуриявӣ.

III. Ташкили озмон вобаста аз мавзуоти мубрами асарҳои Сарвари давлат ва саҳми Пешвои миллат дар бунёди давлатдорӣ навин. Пешниҳод мешавад, ки мисли озмуни «Фурӯғ...» шубҳаҳо ё гурӯҳҳои алоҳида барои докталабон таъсис дода шавад. Ба фарзи мисол:

а) гурӯҳ ё шубҳаи таърих (дар навбати худ таърихро ба ду қисм: таърихи кӯҳан ва таърихи баъди истиқлол ҷудо кардан муфид аст);

б) забону адабиёт ва фарҳанги миллий;

в) ҷомеашиносӣ ва сиёсат;

г) мардумшиносӣ;

д) нақш ё рисолати Сарвари давлат дар эҳёи давлати миллий.

IV. Дар озмон 5 гурӯҳ ё намоiendaгони 5 кишри ҷомеа ҳаққи ширкат дошта бошанд:

а) хонандагони мактабҳои миёна (танҳо синфҳои 10-11);

б) коллеҷҳо ва мактабҳои олии (ин ду гурӯҳро

аз ҳам ҷудо кардан нашоёд);

в) кормандони илму фарҳанг ва ходимони ҷамъиятӣ;

г) кормандоне, ки дар сохторҳо ва муассисаҳои идораи давлатӣ фаъолият мекунанд (хидматчиёни давлатӣ);

д) бознишастаҳо (меҳтарони қору захмат, шахсиятҳои, ки баъди нафақа дар қучо истифода кардани зарфияти донишу таҷрибаашонро намедонанд);

е) устодону муаллимони мактабҳои олии ва коллеҷҳо, олимони Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

Инҳо дар баробари он ки аз хондаҳои худ як нафъ ҳисобот медиҳанд, бояд сари мавзӯҳои баҳсбарангези як идда илмҳои гуманитарӣ идеяҳои худашонро пешниҳод кунанд, то ки нафъе барои пешрафти илму маърифат шавад...

Озмон бояд барои ҳамин кишри ҷомеа майдон ё фазои бисёр мусоиди баррасии идеяҳои нав шавад, зеро таҷриба нишон медиҳад, ки шакли конфронсу семинару мизҳои мудаввар чандон натиҷа надоранд, зеро вақт бисёр маҳдуд аст, масалан дар 10 ё 15 дақиқа чӣ тавр мешавад, ки дар мавзуоти мубрами миллии суҳан кунӣ, даҳанатро зуд мебаранд ва ҳулоасастро ногуфта мешинӣ... Баъд мегуянд, навиштаатро чоп кун, чоп ки шуд, фаромӯш мешавад, ки он навиштаро бахус муҳокимаву баррасӣ мебаранд... Бо ҳамин тамома...

V. Барои кумаки методӣ ё усулӣ расонидан ба он шубҳа ё гурӯҳҳо, ки мо дар боло тасниф кардем (таърих, забону адабиёт ва фарҳанги миллий, ҷомеашиносӣ ва сиёсат, мардумшиносӣ ва нақш ё рисолати Сарвари давлат дар эҳёи давлати миллий) як ҳайати мардонро занони донишмандро тағйин кардан лозим, ки аз тамоми осори батабарасида барои ҳар шубҳа ё гурӯҳ феҳрастҳо созанд ва ҳамин феҳрастҳоро дар низомнома ҷо кунанд...

VI. Ниҳоят, номи озмон андаке дароз аст ва агар «Дониш талабу бузургӣ омӯз» ва дар қавсайн «Мутолиаи асарҳои Пешвои миллат» навишта шавад, ҳам зебо мешавад ва ҳам аз ҳар ҷиҳат пурмаъно...

Ҳафиз РАҲМОН,

устоди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
адабиётшинос ва публицист

ЗАБОНОМЌЗӢ

Муҳовараи мухтасари забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ

(Барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11), устодону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи махсус, олии касбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм)

Тоҷикӣ	Русӣ	Англисӣ	Ово-навишт
ДАР НАЗДИ ДУХТУР – У ВРАЧА – AT THE DOCTOR			
Ман худро наҷандон хуб ҳис мекунам.	Я не очень хорошо себя чувствую.	I don't feel well	[aɪ dɒn't fi:l wel]
Ман сулфадорам.	У меня кашель.	I have a cough.	[aɪ hæv ə kɒf]
Ман табибалинддорам.	У меня температура.	I have a high temperature.	[aɪ hæv ə haɪ 'temp(ə)rəʃə]
Ман зуқомдорам.	У меня насморк.	I have a cold.	[aɪ hæv ə kəʊld]
Ман вараҷадорам.	У меня озноб.	I have a chill.	[aɪ hæv ə ʃɪl]
Шумо рангпаридани назар мерасед.	Вы бледны.	You look pale.	[ju: lʊk peɪl]
Ман худро бемор ҳис мекунам.	Я чувствую себя больным.	I feel sick.	[aɪ fi:l sɪk]
Ман хаста мебошам.	Я чувствую себя усталым.	I'm tired.	[aɪ em 'taɪəd]
Шаби гузашта ман дуруст хоб нарафтам.	Я мало спал вчера ночью.	I didn't sleep enough last night.	[aɪ dɪdn't sli:p ɪ'nʌf la:st naɪt]
Сарам дард мекунад.	У меня болит голова.	I have a headache.	[aɪ hæv ə 'hedɪk]
Дандонам дард мекунад.	У меня болят зубы.	I have a toothache.	[ə 'tu:θeɪk]
Гулӯям дард мекунад.	У меня болит горло.	I have an ache in the throat.	[æn eɪk ɪn ði: θrəʊt]
Меъдаам дард мекунад.	У меня болит желудок.	I have an ache in the stomach.	[æn 'eɪk ɪn ði: 'stʌmək]
Ман поямро шикастам.	Я сломал ногу.	I broke my leg.	[aɪ 'brəʊk mi 'leg]
Шумо бояд ба духтур муроҷиат кунед.	Вам следует пойти к врачу.	You have to go to see your doctor.	[ju: hæv tu: 'gəʊ tu: si: jɔ: 'dɒktə]
Ман ба шумо доруҳат менависам.	Я собираюсь выписать вам рецепт.	I'm going to make out a prescription for you.	[aɪ'em 'gəʊɪŋ tu: meɪk aʊt ə prɪs'krɪpʃn fɔ: ju:]
Инро се маротиба дар як рӯз баъди хӯрок истеъмол кунед.	Принимайте это три раза в день после еды.	Take it three times a day after meals.	['teɪk ɪt 'θri: 'taɪmz ə deɪ 'ɑ:ftə 'mi:lz]
Фикр мекунам, ягон чизидӣ нест.	Думаю, что ничего серьезного.	I think there is nothing serious.	[aɪ θɪŋk ðeə ɪz 'nʌθɪŋ 'sɪəriəs]
Маротибаи дигар ман кай бояд биёям?	Когда мне прийти в следующий раз?	When must I come next time?	[wen mʌst aɪ kʌm nekst taɪm]
ДАР КИТОБХОНА – В БИБЛИОТЕКЕ – IN THE LIBRARY			
Шумо ба ман ёри расонида метавонед?	Не могли бы Вы мне помочь?	Could you help me?	[kəd ju: help mi:]
Ман китоби махсусро бо номи ҷустуҷӯ карда истодаам.	Я ищу конкретную книгу под названием....	I'm looking for a specific book titled...	[aɪ'em 'lʊkɪŋ fɔ: ə spɪ'sɪfɪk bʊk 'taɪtld]
Китоб дар ҳамин шубҳа ба кайд гирифта шудааст.	Книга значится в этом отделе.	The book is listed in this section.	[ði: bʊk ɪz 'lɪstrɪd ɪn ðɪs sekʃn]
Ман китобро дар рафҳои наёфтам.	Я не нашел книгу на полках.	I didn't find the book on the shelves.	[aɪ dɪdn't faɪnd ði: bʊk ɒn ði: ʃelvz]

(Давом дорад)

ЗАБОНОМЌЗӢ

Ғамхорӣ ба ояндаи давлат

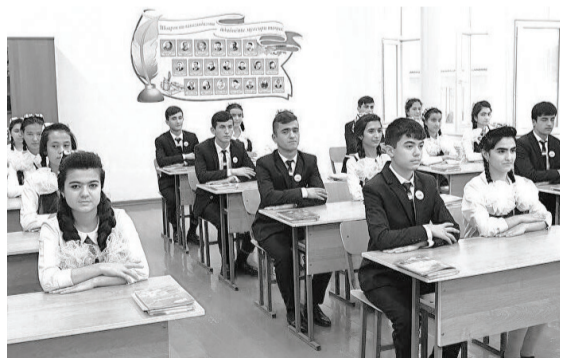
Дар даврони соҳибистиқлолӣ бо дастгириҳои бевоситаи Пешвои миллат дар кишвар тавачҷуҳ ба бунёди маорифи миллий ва ворид гардидан ба фазои таҳсилоти байналмилалӣ ҳадафи муҳимтарин ва самти афзалиятноки сиёсати иҷтимоии Давлат ва Ҳукумати мамлакат қарор гирифтааст.

Қабули қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак», яқҷанд барномаи давлатӣ, стандартҳои таҳсилот барои ҳамаи муассисаҳои таълимӣ, қабули низомномаҳо, тавачҷуҳ ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, интиҳоби беҳтарин роҳҳои таълиму тарбия ба ҳамаи зинаҳои таҳсилот, бунёду таъмири мактабҳо, ҳамасола баланд шудани музди меҳнати омӯзгорон, кадршиносии аҳли таълиму тарбия бо ҷоиҳои давлатӣ ва муқофотҳои соҳавӣ аз ҷумлаи омилҳои муассиранд, ки бо мақсади дастгирии омӯзгорон ва тақмили бахшидани шароити фаъолияти онҳо амалӣ мешаванд.

Тибқи моддаи 53-юми Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» омӯзгорон ва дигар кормандони соҳаи маориф имтиёзҳои гуногун доранд. Яке аз ин иқдомот барои дастовардҳои дар фаъолияти омӯзгорӣ ва тарбияи насли наврас бо муқофоти соҳавӣ, давлатӣ ва унвонҳои фахрӣ сарфароз шудан мебошад. Зеро тарбия ва камолоти фарзандон ва ояндаи тамоми кишвар ба омӯзгор ва шахсияти ин фарди маърифатпарвар вобаста аст. Тавре маълум аст, муаллим равшанос, методист, мураббӣ ва дӯстест, ки малакаҳои фаннӣ меомӯзад ва қорҳои тарбиявиरो пеш мебарад.

Ин шахсест, ки чизҳои мураккабро бо ибораҳои одӣ шарҳ дода метавонад. Вай на танҳо донишу савод меомӯзонад, балки меҳру муҳаббати худро ба шогирди интиқол медиҳад.

Дар ниҳоди хонандагон тарбия намудани беҳтарин фазилатҳои инсонӣ, аз қабилӣ ватандӯстӣ, доштани эҳсоси баланди ифтихор аз таъриху гузаштаи пурғановати хеш қори осон нест. Ба роҳи рост талқин намудани шогирди вазифаи аввалиндараҷаи омӯзгор, устод ва мураббӣ мебошад, зеро «Бе мураббӣ зери гардун муътабар нагӯн шудан» гуфтааст шоир.

Омӯзгорон ва роҳбарони муассисаҳои таълимиро зарур аст, ки яқчо бо падару модарон ба сифати таълиму тарбия диққати бештар диҳанд ва ҳамаи донишу таҷрибаи худро ба он равона созанд, ки шогирдонҳои онҳо ҳамчун аъзои фаъоли ҷомеа, донишманду соҳибмаърифат ва босаводу тарбиятдида ба камол расанд. Устодону омӯзгорон маҳорату малакаи касбии худро тақмил дода, бо истифода аз усулҳои нави таълим рисолати аслии хеш, яъне таълиму тарбияи насли ҷавонро пурсармар, босифат ва ба таври шоиста иҷро хоҳанд кард.

Заррина МИРЗОЕВА,
мураббияи ширхоргоҳ-кӯдакистони
№129-и ноҳияи Фирдавӣ

Дар шаҳри Хуҷанд вобаста ба баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон Ҷамоиш доир шуд.

ТАҶЛИЛ

ТАНТАНА БА ХОТИРИ АРҶУЗОРИИ ОМУЪЗГОРОН

Истиклоли давлатӣ ва Ваҳдати миллӣ имкону шароит фароҳам овард, ки тамоми соҳаҳои хоҷагии халқ рушду такомил ёбанд, ки дар ин миён соҳаи маориф истисно нест.

Имрӯз маорифи кишвар ба тадриҷ рушду такомил меёбад ва сатҳи сифати таълим пайваста баланд мегардад, ки ин ҳама аз захираҳои талош ва хидматҳои хастагинопазири устодону омӯзгорон шаҳодат медиҳад. Аз ин ҷост, ки ҷойгоҳи омӯзгорону устодон дар кишвар баланд гардидаву имконоти зиёде барои фаъолияти пурсамари онҳо фароҳам оварда мешавад. Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суханронии ҳеш аз мавқеи шоистаи омӯзгорон дар пешрафти давлат ва таълиму тарбияи наврасону ҷавонон ёдовар мешаванд ва омили шуқуқӣ ва тарғиби дастовардҳои замони истиқлолро аз хидматҳои аҳли маориф меҳисобанд. Дар зимн, нақши омӯзгоронро дар рушди ҳама соҳаҳои муҳим арзёбӣ менамоянд. Ба ин маънӣ, Пешвои миллат таъкид кардаанд: «Маҳз муаллим аст, ки доимо меомӯзад ва он ҷӣ андӯхтааст, ба дигарон таълим медиҳад. Миллате, ки омӯзгори асил надорад, ҳеҷ гоҳ ба ягон мартаба намерасад. Ифтихор ва сари баланди мост, ки тоҷикон аз қадим соҳиби китобу қалам, илму маърифат ва олимӯ омӯзгор буданд, ҳастанд ва дар оянда низ хоҳанд монд».

Бояд қайд кард, ки ҳама-сола, якшанбеи аввали моҳи октябр Рӯзи омӯзгорон дар кишвар бошукӯҳ таҷлил мегардад; аз қорномаи омӯзгорон сухан меравад, нақши онҳо дар таълиму тарбияи бозгӯ мегардад ва хидматҳои онҳо арҷгузори мешавад. Ба ин мазмун, 5-уми октябри соли 2024 дар Кохи Суруш ҷорабинии тантанавӣ бахшида ба Рӯзи омӯзгорон баргузор гардид. Пеш аз оғози ҳамоиш омӯзгорону устодону аз шаҳру навоҳии кишвар як-як бо чеҳраи хандону руҳи болида ба толор ворид мегардиданд. Аз чеҳраҳои омӯзгорон хувайдо буд, ки онҳо мунтазам дар масири омӯзиш қарор доранд, бо бедорҳобиву заҳматҳои бардавом ба таълиму тарбия машғуланд ва бо фаъолияти бомарому муассир дар пешрафти кишвар саҳм

мегузоранд. Зеро маҳз таълиму тарбияи шоистаи наврасону ҷавон ва мутахассисони варзида метавонанд, ки дар рушди иқтисоди миллӣ ва муаррифии маорифи кишвар

вари азизи мо дар ин самт дар қатори беҳтарин давлатҳо қарор дорад. Ин нуктаи ҳикматбори Сарвари давлат далали гуфтаҳои мост: «Илму маориф аз самтҳои ҳеле муҳими сиёсати давлатӣ буда, пешрафти минбаъдаи Тоҷикистон ба рушди маорифи миллӣ ва беҳдошти заминаи таълим вобаста мебошад. Маҳз омӯзгорони соҳибмаърифату бофарҳанг ва устодони донишманду ватанпараст савияи таълиму дониши хонандагонро баланд бардошта, онҳоро ба забондонӣ, илму омӯзи ва худшиносиву ҷаҳоншиноӣ раҳнамоӣ карда метавонанд».

Сипас муовини Сарвазирӣ кишвар Дилрабо Мансурӣ Паёми табриқии Асосгузори

ва муқофотпулӣ дар ҳаҷми 30 000 сомонӣ ва 10 000 сомонӣ қардонӣ шуданд.

Ҳамчунин, дар ҳамоиш ғолибони озмуни «Омӯзгори ман – ифтихори ман» бо ифтихорномаву муқофотҳои пулӣ қардонӣ гардиданд. Шоистаи таъкид аст, ки ҳама-сола дар ҳамоиши бошукӯҳи Рӯзи омӯзгорон устодону омӯзгорони фидокор бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон» ва тухфаҳои арзишманд қардонӣ мегарданд. Соли равон низ 20 нафар омӯзгори кишвар барои хизматҳои бисёрсолаи бениҳсон дар соҳаи маориф, саҳмгузори дар таълиму тарбияи насли наврас, тайёр намудани мутахассисони болаёқат ва иштироки фаъолона дар қорҳои ҷамъиятӣ бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон» сарфароз гардониданд. Ҳамзамон, бахшида ба «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намудани соли 2024, озмуни ҷумҳуриявӣ «Маърифати ҳуқуқӣ – оини худшиносӣ» дар ҷор давр баргузор гардид, ки ғолибони он бо диплом ва муқофотпулӣ дар ҳаҷми аз 5000 то 10000 сомонӣ сарфароз гардиданд.

Дар баробар ин, як қатор омӯзгорони кишвар аз ҷониби Вазорати маориф ва илми

таҷлил мегардад ва хидмати омӯзгорон мунтазам қардонӣ мешавад. Имсол низ мушоҳида гардид, ки дар ҳама шаҳру навоҳии кишвар ҳамоишҳои идона вобаста ба Рӯзи омӯзгорон баргузор ва дар онҳо омӯзгорони зиёде қардонӣ гардиданд. Ин ҳама таваҷҷуҳ ва ғамхорӣ пайвастаи Ҳукумати кишвар шаҳодати он аст, ки дар раванди давлатдорӣ навини кишвар Давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон ба омӯзгорону устодон таъя менамояд. Зеро маҳз омӯзгорони фидоиву заҳматқарин метавонанд дар пешрафти ҳамаи соҳаҳои кишвар тақони қиддӣ бахшанд ва насли наврасу ҷавонони ватандӯст ва ҳештаншиносро ба қамол расонанд.

Мусаллам аст, ки дар замони Истиклоли давлатӣ мактабу маориф ва омӯзгорону хонандагон зери таваҷҷуҳи ҳамаҷагии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, қараёни ислоҳоти соҳаи маориф ва бунёди мактабҳои нав бомаром идома дошта, имкону шароити васеи таълим фароҳам оварда шудааст. Дар ин замина, рисолати омӯзгорон бузургу барҷаста мебошад ва ҷаҳони муосир тақозо менамояд, ки омӯзгорон бо дарсҳои рангину ҷолибу ҳадафманд насли забондону навоар ва ихтироқкорро тарбия намоянд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Рӯзи дониш (01.09.2024) таъкид доштанд: «Тибқи талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» шаъну шарафи омӯзгор таҳти қафолат ва муҳофизати қонун қарор дорад. Аз ин рӯ, ҷомеа бояд хуб

дар арсаи байналмилалӣ муқофодат намояд.

Дар ҳамоиш муовини Сарвазирӣ ҷумҳурӣ Дилрабо Мансурӣ, вазири маориф ва илм Раҳим Саидзода, муовини яқум ва муовинони вазири маориф ва илм, намоёндогони вазорати идораҳо, сардорони раёсату шӯъбаҳои дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илм, ректорон ва директорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар, сардорони раёсату шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои зертобегӣ вазорат, собиқадорони соҳа ва омӯзгорони пешқадам иштирок карданд.

Дар оғоз филми мустанади бо истифода аз арқому далоил ва маълумоти муътамад дар хусуси рушди маориф дар даврони истиқлол пешниҳод гардид, ки басо ҷолибу омӯзанда ва ифодагари таваҷҷуҳи рӯзафзунӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, махсусан, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ин соҳаи ҳаётан муҳим мебошад. Дар он доир ба рушди зинаҳои таҳсилоти томақтабӣ, миёнаи умумӣ дар даврони истиқлол, бунёди сохтмони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва бо таҷҳизоти замонавӣ таъмин гардидани онҳо сухан мерафт. Дар зимн, дастовардҳои хонандагонӣ тоҷик дар озмуни олимпиадаҳои бонуфузи байналмилалӣ ва муаррифии кишвар дар арсаи ҷаҳон ба ҳисоб меравад. Шоистаи таъкид аст, ки маҳз фаъолияти пурсамари омӯзгорон аст, ки хонандагонӣ тоҷик дар озмуни олимпиадаҳои бонуфузи байналмилалӣ Парчами Тоҷикистонро парашон мекунад ва киш-

сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро бахшида ба Рӯзи омӯзгорон ба ҳозирин ироа намуда, қуллӣ омӯзгорони ҷумҳуриро аз номи Пешвои миллат бахшида ба иди касбиашон шодбош гуфт. Дарвоқеъ, Паёми шодбошӣ ҳамчун таҷассумгари қорномаи омӯзгорону устодон ва меҳру самимияти бепоёни Сарвари давлат ба неруи созандаи кишвар – омӯзгорон мебошад. Бинобар ин, паёми мазкур, аз як тараф, эҳтиромӣ Сарвари давлатро ба омӯзгорон ифода кунад, аз ҷониби дигар, масъулияти онҳоро боз ҳам бештар менамояд, ки фаъолияти хешро тақвият бахшанд ва дар бунёди ҷомеаи навини тоҷикон ва тарбияи шоистаи наврасону ҷавонон хидмати арзанда намоянд.

Ҳамин тавр, аз ҷониби муовини Сарвазирӣ кишвар ва вазири маориф ва илм иштирокчиёни озмуни ҷумҳуриявӣ «Омӯзгори соли Тоҷикистон - 2024» ва «Мураббии соли Тоҷикистон - 2024» бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон» ва ғолибони ин озмуниҳо бо диплом

Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Иттифоқи касбаҳои қормадонӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тухфаҳои хотиравӣ қардонӣ карда шуданд.

Дар идомаи ҳамоиш барномаи фарҳангӣ, ки фарогири шеър суруд, рақсҳои дилчасп ва ҳеле ҷолибу диданиву рангин буд, пешниҳоди ҳозирин гардониданд шуд. Матни шеър сурудҳои ақсаран таълиму тарбия, дӯст доштани Ватан ва бо неруи азми қавӣ дар тарғиби дастовардҳои замони истиқлол камари ҳиммат бастан ифода мекарданд.

Ба ин маънӣ, метавон гуфт, ки чанд соли охир ҷашни омӯзгорон бошукӯҳтар

дарқ намояд, ки эҳтиром ба омӯзгор – эҳтиром ба ояндаи миллат аст. Омӯзгор шахсест, ки бо нури саводу маърифат ва илму дониш ҳаёти ҷомеаро равшан месозад, хурофоту ҷаҳолатро аз ҳаёти ҷомеа берун мекунад ва созандагону ободгарони ояндаи Ватанро ба қамол мерасонад.

Шукӯҳмандиву арҷгузори пайвастаи омӯзгорон аз фаъолияти пурсамар ва заҳмати ҳамаҷонибаву бардавомии таълиму тарбияи наврасону ҷавонони дорои ҷаҳонбинии пешрафта вобастагии амиқ дорад.

Эҳсон САҒАРЗОДА,
Насриддин ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

Дар шаҳри Истаравшан Рӯзи омӯзгорон таҷлил гардид.

ТАҶЛИЛ

Аз қабул гардидани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба мақоми давлатӣ гирифтани забони тоҷикӣ 35 сол ва аз қабул гардидани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» 15 сол пур шуд. Забони тоҷикӣ ба шарофати истиқлоли миллӣ рушду такомил ёфт. Тайи 33 соли соҳибистиклолӣ Давлату Ҳукумати кишвар пуштибону тақондиҳандаи забони ноб ва бою ганин тоҷикӣ гардид.

Аз асри X то замони истиқлол як марҳалаи махсуси муҳими инкишофи забони тоҷикӣ мебошад. Зеро танҳо забон дар ин пахнон беш аз 1000-солаи таърихи пурмочарову пачида тавонист, дар интиҳои асри XX ва ибтидои асри XXI миллатро дубора зинда гардонад ва аз нокомӣ нобудихо комилан раҳо бахшад.

Шахсиятҳои бузурги адабу фарҳанги ниёгонамон дар тӯли асрҳо бо офариниши як силсила осори баргу-

кистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон рӯйи қор омаданд.

Дар партави қабули қонуни забон моҳи сентябри соли 1990 дар назди Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон бо қарори Шурои вазирони Тоҷикистон Кумитаи истилоҳот ва забон таъсис ёфт. Ҳадафи асосии таъсиси Кумитаи истилоҳот ба тартиб овардани истилоҳоти забони тоҷикӣ ва татбиқи қонуни забон ба ҳисоб меравад. Дар баробари ин, бузургтарин асаре, ки дар замони соҳибистиклолӣ рӯйи даст омад, китоби Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон «Забони миллат - ҳастии миллат» мебошад.

Доир ба одоби муошират ва хусни баён, санъатҳои суҳанварӣ аз гузаштаи таърих то имрӯз шахсиятҳои бузурги илму адабу фарҳанг, шоирону фозилони давр, забоншиносон ва суҳанварон ба тарзу шеваҳои хос мақолаву асарҳо ба таъби расонида-

Забони тоҷикӣ дар масири таърих

зидан эҷодӣ ва рисолаҳои гуногуну гаронҳаҷми бадеӣ, илмӣ ва таърихӣ забони ноби тоҷикиро эмин нигоҳ дошта, чун ганҷи бебаҳо ба мерос гузоштаанд.

Ашъори безаволи Одамушшуаро Абуабдуллоҳи Рӯдакиро мехонему аз ин суфтагӣ, тасвир, зебӣ ва равонии он лаззат мебарем. Дар хониш, кироят ва андешаронӣ истифодаи ҳеч лугате зарурат надорад.

Дар солҳои бист то соли 1929, яъне, то иваз шудани алифбои арабӣ ба алифбои лотинӣ забони форсии тоҷикӣ пайванди мустаҳкамӣ худро бо давраи пеш аз инкилоб нигоҳ дошта, инкишофи он хусусияти табиӣ дошт.

Агар хифзу пуштибонии забонро дар шинохти шахсиятҳои эҷодӣ мавриди таҳлил қарор диҳем, маълум мегардад, ки нақшу ҷойгоҳи устод Айни Ҳамчун пешгомтарин намоёнҳои адабиёти муосири тоҷик бузург аст. Садриддин Айни шуруъ аз ибтидои фаъолияти эҷодӣ ба масоили умда ва бахшҳои гуногуни забони тоҷикӣ назари неқ зоҳир менамуд. Ҳамин аст, ки шоҳкориву қаҳрамонҳои бемисли устод Айни аз ҷониби Давлату Ҳукумат ва забоншиносони баъдӣ ҳамеша неқ арзёбӣ мегардад. «...Ҳар қавме, ки ба дунё зиндааст, дардҳо дорад, муҳтоҷҳо дорад, мусибатҳо дорад. Ба ҳамаи ин чизҳо ин қавмро забон лозим аст, ки дарди дили худро изҳор кунад. Забони қавм, мисли забони ашхос муқаррарӣ нахоҳад буд, балки забоне, ки тарҷумони як қавм метавонад шавад, рӯзномаи он қавм аст», - изҳор доштааст устод С. Айни дар мақолаи хеш «Қавми тоҷик ва рӯзнома», (25-уми августи 1924).

Охири солҳои 80-ум ва аввали солҳои 90-ум дар таърихи тамаддуни тоҷик давраи таҷавулоти фарҳанг маҳсуб мешавад. Дар ин давра дар ҳаёти иҷтимоиву сиёсӣ ва фарҳангии Тоҷикистон дигаргуниҳое ба вуҷуд омадаанд, ки ҳар яке онҳо таҳқиқи баррасии алоҳида мехоҳанд.

Аввалин бор дар таърихи мардуми Осиёи Миёна забони тоҷикӣ охири солҳои ҳаштодум забони давлатӣ эълон шуд. Азбаски забон яке аз рунхорову нишонаҳои асосии давлатдорӣ мебошад, қабули қонуни забон қадами нахустин барои соҳиб шудан ба истиқлоли миллӣ буд.

Дақиқ аст, ки дар даврони соҳибистиклолии кишвар дар мавриди устувор гардидани мақому ҷойгоҳи забон дар ҷомеаи имрӯза ва баланд бардоштани нуфузи байналмилалӣ он қорҳои бузургу созанда иҷро шудаанд. Ин ҳама бо ташаббус ва роҳбариву роҳнамоии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷи-

анд. Яке аз асарҳои мондагоре, ки дар ин самт иншо шудааст, «Ҳар суҳан ҷоеву ҳар нукта мақоме дорад»-и академик Муҳаммадҷон Шакурӣ аст. Муаллиф дар ин китоб перомунӣ арзиши баланди суҳандонӣ ва суҳаншиносӣ баҳс ба миён гузашта, доир ба калима, таркиб, ибора ва ҷумлаҳои забони тоҷикӣ мулоҳизаронӣ намудаанд. Устод Шакурӣ гунаҳои калимаҳои забони тоҷикиро бисёр дуруст ва олимона матраҳ мекунад, ки қор гирифтани аз онҳо маданияти баланди суҳанварӣ ва суҳаншиносӣ доштани соҳибзабонро нишон медиҳад.

Асари дигаре, ки маҳз аз боби суҳан ва одоби муҳовара баҳс мекунад, «Дуруст бинависем»-и адабиётшинос Рустами Ваҳхобзода маҳсуб меёбад. Азбаски баъзе аз калимаҳои тоҷикӣ имрӯз дар шакли ғалат қорбаст мешаванд, муаллиф кӯшидааст, ки гунаи дурусти форсӣ-тоҷикии онҳоро пешниҳод намояд.

Аз ҷониби муҳаққиқони риштаи забоншиносӣ дар замони истиқлоли кишвар осори зиёди илмӣ, дастурҳои таълимӣ, ва монографияҳо вобаста ба забон ва хусни баён эҷод шудаанд. «Усулшиносӣ», «Ҳусни баён», «Суҳан аз баҳри дигарон гӯянд»-и забоншинос Баҳриддин Камолитдинов аз ҷумлаи онҳост.

Доир ба дигар ҷанбаҳои суҳанварӣ муҳаққиқон Тӯракул Зехнӣ, Худой Шарифзода, Ҳомид Маҷидов тадқиқоти судманде доранд. Яке аз асарҳои муҳиму муҳраб «Санъати суҳан»-и Тӯракул Зехнӣ мебошад. Муаллиф дар ин китоб ақидаҳои тамоми суҳаншиносони классикро ҷамъоварӣ намуда, доир ба муҳимтарин санъатҳои бадеие, ки дар шеърӣ классикӣ ва муосири тоҷик истифода шудаанд, таҳқиқот бурдааст.

Пажуҳишҳои забон ва адабиёти ба номи Абуабдуллоҳ Рӯдакии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон низ яке аз марказҳои бузурги илмӣ кишвар ҳисоб меёбад. Маҳз дар замони соҳибистиклолии кишвар институтҳои мазкур бо пажуҳишҳои бунёдӣ дар баҳши омӯзиш, таҳқиқ ва баррасии илми забоншиносӣ тоҷик қорҳои гузардаеро ба сомон расонидааст.

Дастоварди дигари замони соҳибистиклолии кишвар таъсиси Комиссияи олии аттестатсионии назиди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб меёбад.

Шукри неъматҳои соҳибистиклолӣ, ки забони тоҷикӣ чун ҳазор сол қабл, забони расмӣ шуд, маснаду мақоми давлатӣ ба худ қасб намуд ва шаҳомати пешина ва деринаи худро дубора зинда кард.

Мирзошариф ШАРИФОВ,
қорменти ТВ «Сафина»

Дар ҷомеаи мо мунтазам мақому манзалати омӯзгорон баланд бардошта мешавад ва фаъолияти қорномаи онҳо қордониву арҷгузори мегардад. Дар ин миён, нашрияи «Омӯзгор» пайваста талош менамояд, ки бо нашри маводу матолиб дар хусни заҳмати бардавоми омӯзгорони варзида ва офаридани симои воқеии онҳо саҳми арзанда гузорад. Дар саҳифаҳои нашрия дар ҳар шумора маводу матолиби пурмуҳтаво доир ба фаъолият ва қору пайкори омӯзгорони кишвар ба нашр мерасад. Маҳз бо ҳамин мақсад, аз оғози моҳи март то 10 сентябри соли равон бо ибтиқори нашрияи «Омӯзгор» дар ҳамбастагӣ бо Вазорати маориф ва илм озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» роҳандозӣ гардид, ки он аз ҷониби аҳли ҷомеаи кишвар хуш пазируфта шуд. Ба озмун 149 нафар навиштаҳои худро пешниҳод намуданд, ки дар доираи талабот аз рӯйи жанрҳои мақола, лавҳа, очерк, хикая ва эссе таълиф гардидаанд. Маводу матолиби мазкур дар саҳифаҳои ҳафтаномаи «Омӯзгор» ба нашр расиданд, ки метавон ба гурӯҳҳои зерин ҷудо намуд:

Яқум, нигоштаҳое, ки аз ҷониби адибон эҷод гардидаанд.

Дуюм, нигоштаҳое, ки аз ҷониби омӯзгорон таълиф шудаанд;

ҒОЛИБОНИ «ОМӢЗГОРИ МАН – ИФТИХОРИ МАН» МУАЙЯН ШУДАНД

Сеюм, навиштаҳое, ки аз ҷониби мутаҳассисони қасбу қори гуногун иншо гардидаанд.

Қорум, нигоштаҳое, ки аз тарафи донишҷӯёну хонандагон ба риштаи тасвир кашид шудаанд.

Дар ин навиштаҳои образи воқеии омӯзгор ҳақиқатнигорона офарида шуда, қорномаи онҳо ба таври гузарда инъикос гардидааст ва саҳми онҳо дар пешрафти ҷомеа бозгӯ шудааст. Аз мазмуни муҳтавои матолиб бармеояд, ки омӯзгорону устодон дар ҷомеаи ҷойгоҳу мақоми сазовор дошта, аҳли ҷомеа ба ин қишри пешбари ҷомеа эҳтирому арҷгузори менамоянд. Метавон гуфт, ки навиштаҳои намоёндогони қасбу қори гуногун тавонист симои омӯзгорон ва заҳмату талошҳои онҳоро ба таври шоиста муаррифӣ кунанд.

Бояд қайд қард, ки ҳадаф аз баргузори озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» татбиқи дастуру ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Вазорати маориф ва илм ҷиҳати баланд бардоштани мақоми омӯзгор дар ҷомеа ва инъикоси фаъолияти гузардаву фидокоронаи онҳо мебошад. Дар маводу матолиби муаллифон хидматҳои Пешвои миллат дар пешрафти соҳаи маориф ва баланд бардоштани мақоми омӯзгор ба таври равшану барҷаста бозгӯ гардида, нақши онҳо дар таълиму тарбия ва рушди ҷомеа ба таври муассир ва ҳамаҷониба нишон дода шудааст.

Ҳамин тариқ, комиссияи озмуни ҷум-

ҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» мундариҷа, ғоя, услуби пешниҳоди мавод ва маҳорати муаллифонро натиҷагирӣ қарда, дар асоси Низомномаи озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» (бо қарори ҳайати мушоваран Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2024, №3/3 тасдиқ шудааст) ва фармоиши вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҷамъбасти озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» аз 17.09.2024, №1072 ғолибон ва иштирокчиёни фаъоли озмун (ҷойҳои ифтихорӣ)-ро муайян намуд.

Комиссияи озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори ман – ифтихори ман» дар асоси ҳулосаи ниҳой ҷунин қарор қабул намуд:

Шаҳсонӣ зерин ҳамчун ғолибони ҷойҳои 1, 2, 3 ва ҷойҳои ифтихорӣ доништа шаванд:

Олимҷон Салимзода, Обид Шукрзода барои мақолаи «Маъшғали маърифат» – соҳиби ҷойи 1;

Қормон Файззода барои мақолаи «Пуршарафтарин унвон – омӯзгор ва мукаддастарин мақом – мактаб» – соҳиби ҷойи 2;

Одили Нозир барои мақолаи «Омӯзгор барои ҳамеша» – соҳиби ҷойи 3;

Исмоил Зарифӣ барои мақолаи «Устоди ман – Пешвои миллат» – соҳиби ҷойи ифтихорӣ;

Амуллоҳи Забир барои мақолаи «Дар фарози маснади иззат» – соҳиби ҷойи ифтихорӣ;

Меҳринисо Тӯхтаева барои мақолаи «Устоди қаҳрамони ман» – соҳиби ҷойи ифтихорӣ;

Зумратшо Мирзоев барои мақолаи «Ҳеч қас аз пешниҳод ҷизе нашуд» – соҳиби ҷойи ифтихорӣ.

Ғолибони озмун дар ҳамоиши тантанавӣ баҳшида ба Рӯзи омӯзгорон 5 октябри соли равон дар Қохи Суруш бо «Сипоснома»-и Вазорати маориф ва илм ва маблағҳои пулӣ қордонӣ шуданд.

Шоистваи таъкид аст, ки маводу матолиби озмун дар шакли китоби алоҳида бо номи «Омӯзгори ман – ифтихори ман» ҷоп гардид ва дар ин ҳамоиши бошукӯҳи Рӯзи омӯзгорон ба иштирокдорон тақдим шуд.

Китоб ба арҷгузори қоршиносии омӯзгорону устодон ва муаррифӣи бештари аҳли маориф мусоидат намуда, омӯзиши он барои ҳамагон муфид хоҳад буд.

P.S: Муаллифоне, ки нигоштаҳояшонро ба унвони озмун пешниҳод намудаанд аз ҷониби аҳли қалами нашрияи шоистаи ҷоп ва дар китоб ҷойгир қарда шудаанд, метавонанд китоби «Омӯзгори ман – ифтихори ман»-ро аз идораи нашрияи дастрас намоянд.

Н. ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

НИГАРОНИ

Ба муассисаи таълимӣ ба таври пурра наовардани ҷиҳози хониш ва таъмин набудани толибилмон бо лавозимоти таълимӣ аз масъалаҳои мебошад, ки ба сифати таҳсилот таъсири манфӣ мерасонад. Солҳои охир таҳлилу мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, ки гурӯҳи зиёди хонандагон баъзе китобу дафтар, рӯзнома ва дигар ҷиҳози хонишро ба муассисаи таълимӣ намеоранд ва ин боис мегардад, ки фаъолияти муташаккилонаи онҳо дар дарсҳои мактабӣ камтар гардад. Оё ҷиҳози хониши хонандагон назорат мешавад? Дар ин самт бояд кӣ масъулияти бештар дарк намояд?!

Сафармуҳаммад Алимардонов, мутахассиси собикадори соҳаи маориф изҳор намуд, ки масъалаи сифати таҳсилот аз мавзӯҳои мебошад, ки ҳамасола мавриди таваҷҷуҳ қарор дорад. Хусусан, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон рӯч ба ба-

мегузаронанд, дар ҳоле, ки онҳо бо китобҳои дарсӣ таъмин гардидаанд.

Маҳкам Шарипов, омӯзгор изҳор намуд, ки ҳамагӯна дар соатҳои дарсӣ аввал ҷиҳози хониши хонандагонро назорат мекунем, аммо баъзе аз толибилмон сабабҳои гуногунро барои наовардани китобҳои дарсӣ пеш меоранд. Дар ҳолати назорати китобдор ва ҷонишини муассисаи таълимӣ ҳолатҳои номбурда ошкор мешаванд. Боиси таассуф аст, ки волидони хонандагони мазкур ба масъалаи фаъол будани фарзандонашон дар муассисаи таълимӣ, баҳогири, пурра бо худ овардани ҷиҳози хониш ва иштирок дар ҷорабинҳои ҷамъиятӣ диққати ҷиддӣ намедиҳанд. Дар ҳоли аз хона пурра назорат шудани хонанда аз тарафи падару модарон мушкили мазкур ба вуҷуд намеояд. Дар ҷаласаи падару модарон ин масъаларо мавриди таҳлилу баррасӣ қарор медиҳем, вале ҳамон волидон хастанд, ки ҳатто ба ҷаласаи падару модарон на-

нандагонияҳараксинфдармуассисаҳои таълимӣ аз тарафи роҳбарияти муассисаи таълимӣ, ҳуқуқшиносон ва роҳбарони синф талаботи қонун ва ҷавобгарӣ барои иҷро накардани вазифаву уҳдадорихо муфассал бо овардани мисолҳо шарҳ дода шаванд. Зеро аксарияти мардум то зарару фоидаи худро дақиқан надонанд, ба ин масъала аҳамият намедиҳанд. Агар огоҳ шаванд, ки бемасъулиятиашон нисбат ба фарзанд ба ҷавобгарӣ оварда мерасонад, шояд рафтору таваҷҷуҳашонро нисбат ба таълиму тарбияи фарзандони худ дигар кунанд.

Аз нигоҳи раваншинос Зулайхо Маҳмудова, дар синну соли гузариш аксари наврасон ҳар гуна амалу рафторҳои ғайриинтизор мекунанд. Умуман, яке аз мушкилиҳои асосии мо дар набудани психологи мактабӣ мебошад. Мо наметавонем, ки наврас дар асл чӣ мушкил дорад ва чаро чунин рафтор мекунанд? Агар раваншиноси мактабӣ фаъолият намояд, пас бо чу-

намуди нав зиёд аст ва дар озмуни олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ бештар ғолиб меоянд, маҳз дар мавҷудияти раваншиноси мактабӣ бошад? Чунки раваншинос 50 фисад кори омӯзгор ва падару модарро дар таълиму тарбия осон менамояд.

Қурбон Алиев, донишҷӯи соли якуми донишгоҳ мебошад. Ӯ дар хусуси ба муассисаи таълимӣ наовардани ҷиҳози хониш ва ё китоби дарсӣ дар давраи мактабҳои изҳор намуд, ки ин омил аз беаҳамиятӣ ва маъқул набудани фанни таълимӣ руҳ медиҳад. Аз ҷумла, дарси омӯзгоре, ки ҷолиб набошад, онро тайёр намекардем ё тайёр карда наметавонистем. Ҳамон рӯз китоби дарсиашро намеовардем ва ҳатто дафтарро низ. Ҳангоми пурсидани дарс баҳона мекардем, ки китобу дафтарам дар хона фаромӯш шудааст. Аммо баъзе аз ҳамсинфонамон китобҳои дарсиро намеоварданду байни ҳамсинфон таъриф мекарданд, ки бе китобу дафтар ҳам мактабро

ЧАРО БАЪЗЕ АЗ ХОНАНДАГОН ҶИҶОЗИ ХОНИШРО БА ДАРС НАМЕОРАНД?

ланд бардоштани сифати таҳсилот дар мулоқот бо фаъолон, инчунин, Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ таъкид намуданд. Аз ҷумла, моҳи феврالی соли гузашта, зимни мулоқот бо фаъолони вилояти Хатлон, масъалаи сифати таҳсилотро таҳлил намуда, масъулинро муваззаф намуда буданд, ки дар ин самт бештар заҳмат кашанд. Илова бар ин, ба хоҳири мусоидат дар баланд бардоштани сифати таҳсилот, мустақкам намудани ҳамкориҳои муассисаи таълимӣ ва падару модарон, мушаххас кардани вазифаву уҳдадорихои онҳо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ба тасвиб расида амал намуд ва соли ҷорӣ дар қонуни мазкур тағйири иловаҳо ворид гардида, номи он ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак» тағйир дода шуд. Дар қонун масъалаи муваззаф намудани муассисаи таълимӣ, падару модар ва ҷомеа дар таълиму тарбияи кӯдак дарч гардидааст, ки ҳадафи асосӣ таълиму тарбияи босифати насли наврас ва заминагузори ба ояндаи давлату миллат мебошад. Ҳамзамон, вақти он расидааст, ки ниҳодҳои назоратӣ назоранд, ки маводи ба хувияти тоҷикона марбутнабуд, аз қабилӣ ҷузвдон ё сумқаҳои майдаи якхонадор, рӯймолчаҳои сиёҳ, гарданбандҳои ба истилоҳ «мӯди нав» ва амсоли ин ба фурӯш бароварда шаванд.

Таҳлилу мушоҳидаҳои мо нишон медиҳанд, ки дар муассисаҳои таълимӣ бархе аз хонандагони синфҳои болоӣ на ҳамаи китобҳои дарсиро ба муассисаи таълимӣ меоранд. Таври мисол, аз 6 фанни таълимӣ ҳамагӣ 3-4 китоби дарсиро меоранд ҳалос. Яъне, баъзе аз соатҳои дарсиро бе китоби дарсӣ

меоянд ва ё беназоратию беаҳамиятии худро нисбат ба таҳсили фарзанд идона медиҳанд, ки ин кори моро мушкил месозад.

Зухро Шералиева, раиси кумитаи падару модарони муассисаи таълимӣ буда, ду нафар фарзандаш дар синфҳои 5 ва 8 таҳсил менамоянд. Мавсуф дар робита ба мавзӯи мазкур изҳор намуд, ки мавриди амал қарор гирифтани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак» барои бедор намудани масъулияти волидон нақши созгорро мебошад. Зеро ба таври дақиқ дар қонуни номбурда вазифаву уҳдадорихо дарч гардидаанд ва барои беназоратию бемасъулиятӣ шахсон мутасаддӣ мавриди ҷаримабандӣ қарор мегиранд. Аз ин лиҳоз, бояд ба таври алоҳида барои падару модарони хо-

нин хонандагон қорбарӣ намуда, ба омӯзгорон ва волидони онҳо мефаҳмонад, ки бо наврас чӣ гуна рафтор бикунанд ва наврас бо ин амалҳои чӣ меҳаҳад. Шояд назди ҳамсолон худро бештар нишон додан меҳаҳад ё таваҷҷуҳи ҳамаро ҷалб кардан меҳаҳад? Ё ҳамон дарсу омӯзгоре, ки хонанда китобашро наовардааст, барои ӯ ҷолиб нест? Яъне, сабабҳои зиёд буда метавонанд. Шарт нест, ки барои ҳар як амали нодуруст мо наврасро муҷозот намоем ё аз дарс берун бикунем. Мо бояд сабаби чунин рафтори ӯро аниқ кунем ва мушкилро ҳал намуда, бо фаҳмонидан ба наврас ба роҳи дуруст ӯро хидоят бикунем. Ҳоло, масалан, дар муассисаҳои намуни нав раваншиносон амал мекунанд ва шояд яке аз сабабҳои он, ки талабот барои таҳсил дар муассисаҳои

хонда истодаанд. Асосан, бештар ин қорро хонандагони ба истилоҳ «лидерҳои синф» мекарданд. Яъне, онҳое, ки аз дигарон худро боло медонанд. Онҳое, ки дарсро хуб тайёр мекунанд, ҳаргиз чунин рафтор намекарданд. Фаъолони синф доиман дар ҳама дарсҳо ва ҷорабиниҳо намунаву пешсаф буданд. Вале гурӯҳе, ки худро «лидер» медонистанд, дар асл бештар амалҳои ба дигар ҳамсолон таъсири манфӣ мерасонд.

Аз суҳбат бо мутахассисон, раваншиносону, волидон ва ҷавонон ҳулоса намудан мумкин аст, ки барои ҳалли масъалаи мазкур дар муассисаи таълимӣ ба роҳ мондани вазифаи раваншинос зарур мебошад. Инчунин, барои дастгирӣ ва огоҳ намудани волидон варақаи огоҳнома аз тарафи кумитаи падару модарони муассисаи таълимӣ ташкил гардида, ба ҳар як падару модар дастрас карда шаванд. Дар варақаи мазкур вазифаву уҳдадорихо ва талаботи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак» ва ҷавобгарӣ барои риоя накардани он қайд ва пешниҳод гардад. Зеро бо вуҷуди он, ки надонистани қонун ҷавобгариро истисно намекунад, вале аз надонистани талаботи қонун аксаран волидон шикоят мекунанд. Дар муассисаҳои таълимӣ ҳар моҳ шарҳи талаботи қонун ва таҳлили иҷрои он аз тарафи падару модарон мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифта, волидон бемасъулият барои ҷораандешӣ аввал огоҳӣ дода шуда, барои минбаъд такрор намудани ин амал барои муҳокима ва баррасӣ ба шӯъбаи маориф ва дигар сохторҳои марбута пешниҳод карда шаванд.

С. АЗИЗӢ, «Омӯзгор»

ГИРОМИДОШТ

ВАО ва забони миллӣ

Дар Академияи воситаҳои ахбори оммаи Тоҷикистон доир ба мавзӯи «ВАО ва забони миллӣ» бо иштироки як қатор донишмандону устодон, шогирдонии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ бахшида ба Рӯзи забони тоҷикӣ ҳамоиш доир гарид. Директори муассисаи номбурда Исмаилова Саъдӣ Маҳдӣ оид ба таҳаввулу густариш ва нигоҳдошти забони модарӣ изҳори андеша намуд. Зикр шуд, ки тибқи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон давлат ҳамеша пуштибон ва гомкори забон аст. Академияи воситаҳои ахбори оммаи Тоҷикистон вобаста ба тозагии забон ва рушду

нумуи он пайваста ҳамоишҳоро ташкил намуда, фикру андешаҳои олимону мавриди баҳсу андеша қарор медиҳад.

Ёвари раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳақназар Каримзода иброз дошт, ки воситаҳои ахбори омма барои мардум манбаи муътамад ба ҳисоб рафта, ба гӯйиш ва навиштори расонаҳо бовар доранд. Аз ин рӯ, дар истифодаи таъбири истилоҳот ва дигар унсурҳои забонӣ рӯзноманигоронро лозим аст, ки масъулияти бештар дошта бошанд.

Устоди ДМТ, доктори илми филология Моҳира

Мирзоева дар мавзӯи «Баъзе мулоҳизаҳо доир ба забони ВАО» (дар мисоли як шумораи ҳафтаномаи «Оила») изҳори назар кард. Мавсуф бо овардани чанд ибораву ҷумла, таркибу калима собит намуд, ки гоҳо донишмандон надониста ба таври хеле саросема андешаамонро баён намуда, бо ин роҳ нафосату назокати забони модариро аз байн мебарем.

Мухаккикони забоншинос, устодони ДМТ, доктори илми филология Ҳамроҳон Дӯстов ва номзади илми филология Назрулло Каримов низ андешаҳои хешро дар масъалаи мушкилоти имло ва роҳҳои баланд бардоштани кадр қимат ва манзалати забони тоҷикӣ баён карданд.

Ҳотами ҲОМИД, «Омӯзгор»

Дар Малайзия шоҳасари Ҳаким Абулқосим Фирдавӣ «Шоҳнома» муаррифӣ гардид.

ЗАБОН ДОНӢ – ҶАҶОН ДОНӢ

МАСЪУЛИЯТ

ОМУӢШИ ЗАБОНҲОИ ХОРИҶӢ – ТАҚОЗОИ ЗАМОН

Аҳли маорифи вилояти Суғд ҷиҳати иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» вобаста ба тақвияти омӯзиши забонҳои хориҷӣ, бахусус, русӣ ва англисӣ, пайваста ҷораҳои муассир меандешанд.

Соли таҳлили 2023-2024 дар 952 муассисаи таълимии вилоят 3221 омӯзгори забони русӣ ва 2716 омӯзгори забони англисӣ фаъолият доранд.

Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар коллеҷҳои омӯзгории шаҳру ноҳияҳои Хучанд, Конибодом, Панҷакент, Мастҷоҳ ва Зафаробод омода намудани омӯзгори фанҳои забони русӣ ва англисӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба роҳ монда шудааст. Дар давоми солҳои 2021-2023 коллеҷҳои омӯзгории шаҳру ноҳияи вилоятро 335 нафар бо ихтисоси омӯзгори забони русӣ ва 302 нафар бо ихтисоси омӯзгори забони англисӣ хатм намуданд.

Омода намудани мутахассисон барои муассисаҳои томактабӣ ва таҳсилоти умумӣ дар муассисаҳои олии касбӣ низ ба роҳ монда мешавад. Дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров дар давоми се соли охир донишгоҳро 1249 нафар бо ихтисоси омӯзгори фанҳои забони русӣ ва 999 нафар бо ихтисоси омӯзгори фанҳои забони англисӣ хатм намуданд.

Ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи донишу малакаи омӯзгорон, беҳтар ба роҳ мондани кори таълиму тарбия, сайқал додани маҳорат ва паҳн кардани таҷрибаи пешқадами омӯзгорони забонҳои русӣ ва англисӣ нақшаи ҷорабинҳои тасдиқ карда шудааст. Баҳри баланд бардоштани эътибор ва мақоми касбии омӯзгорон баргузори озмунҳои таҳассусӣ, суҳбат дар атрофи мизи мудаввар бо иштироки онҳо самараи дилхоҳ доданд.

Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи дониши касбӣ ва маҳорати омӯзгорӣ давоми солҳои 2019-2023 аз ҷониби Донишгоҳи давлатии омӯзгории шаҳри Олтой, Донишгоҳи омӯзгории шаҳри Москва, намояндагони «Россотрудничество» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷо бо Донишқадаи тақмили ихтисоси назди Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон бо фарогирии зиёда аз 50 нафар курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорони забон ва адабиёти рус дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба мавзӯи «Омӯзиши забони русӣ ҳамчун забони хориҷӣ дар шароити ислоҳоти системаи маорифи Тоҷикистон», семинари омӯзишӣ дар доираи амалишавии «Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» дар заминаи ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров ва МТМУ №53-и шаҳри Душанбе баргузор гардид. Дар ин курсҳои омӯзгорон маҳорату малакаи касбии хешро тақмил дода, доир ба истифодаи усулҳои фаъоли

таълим, машғулиятҳои амалию назариявӣ маълумоти тоза гирифтанд.

Тибқи талаботи барнома таҳия ва нашри дастурҳои таълимӣ-методӣ, маводи мултимедиявӣ ва амсоли инҳо аз фанҳои зикргардида дар муассисаҳои таълимии вилоят аз таҷрибаи пешқадами омӯзгорони навоҷу эҷодкор ба роҳ монда шуда, аз он муаллимон васеъ истифода мебаранд. Аз ҷониби омӯзгорони пешқадами навоҷу муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои вилоят оид ба баргузори ҷорабинҳои беруназсинфӣ, берунамактабӣ, истифодаи дақиқаҳои дамгирӣ дар дарсҳо, таҳияи дастурҳои барои китобҳои дарсӣ аз фанҳои забони русӣ ва англисӣ барои муассисаҳои таълимии тахти унвони «Утренники», «Занимательные материалы», «Масленица», «Викторины на уроках русского языка», «День приближали как могли» ба ҳукми анъана даромада, нашр ва дастраси таълимгоҳҳо гардонидани шудаанд.

Дар тамоми муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои вилоят омӯзгорони забонҳои русӣ ва англисӣ аз усулҳои фаъоли таълим, ба монанди мубоҳиса, ҳуҷуми фикрӣ, усули дунафара, кластер, синквейн, бозихо, аёниятҳо, варақаҳо, технологияи инноватсионӣ, ба монанди лингфон, видеопроектор, тахтаи электронӣ, компютер истифода мебаранд.

Дар масъалаи татбиқи технологияи инноватсионӣ ва методу усулҳои муосири таълими забонҳои русӣ ва англисӣ ҳангоми ташкилу баргузори дарсҳои кушоду намунавӣ, машваратҳои дастурдиҳӣ тадриҷан ба омӯзгорон талқин карда мешаванд. Баҳри омӯзиш ва ҷараёни таълими забонҳои русӣ ва англисӣ дар муассисаҳои таълимии вилоят 52 кабинети лингфонӣ ташкил карда шудааст, ки он ба рушди пойгоҳи моддию техникаи методӣ, ба таври зарурӣ ҷорӣ гардидани технологияҳои инноватсионӣ ва моделҳои муосири таълим мусоидат менамояд.

Дар шаҳри Хучанд Маркази илмию фарҳангии Россия фаъолият дошта, хоҳишмандони зиёдеро ба худ ҷалб намудааст. Ин марказ чун системаи иттилоотӣ ва таълимӣ фаъолият дошта, имкони дастрасӣ ба маълумоти бештари илмӣ ва таълимиро аз Россия фароҳам меорад ва дар самти омӯзиши забон ва фарҳанги русӣ дар заминаи усулҳои пешрафти таълим ва барномаҳои таълимӣ мусоидат мекунад.

Лоиҳаи «Российский учитель за рубежом» аз соли 2017 тибқи созишномаи байни Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маорифи Федератсияи Россия дар амал татбиқ карда мешавад. Соли таҳлили 2022-2023 дар муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои Хучанд, Исфара, Ашт, Бобочон Ғафуров, Спитамен 41 нафар омӯзгори забон ва адабиёти рус, математика, физика, химия, биология ва синфҳои ибтидоӣ аз Федератсияи Россия фаъолият дошт. Ин иқдом соли таҳлили оянда низ идома хоҳад ёфт.

Нӯмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Волидайн муваззафанд, ки пайваста ҳамкориҳо бо муассисаҳои таълимӣ ба роҳ монда, аз таълиму тарбияи фарзандон бохабар бошанд. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак» на танҳо волидайнро дар тарбияи фарзанд масъул гардонидаст, балки фарзандони болиғу қобили меҳнатро низ вазифадор намудааст, ки аз ҳолу аҳволи падару модари худ хабардор гардида, онҳоро нигоҳубин намоянд.

Камбудии асосие, ки имрӯз, мутаассифона, дар масъалаи таълиму тарбияи насли наврас ва ҷавонон ба назар мерасад, бетарафӣ ё дар алоҳидагӣ амал кардани тарафҳои зикршуда мебошад. Вақте аз ҷониби ин ё он хонанда ё ҷавон камбудие зоҳир мешавад, бояд ҳам оила,

дарсхонӣ, илмомӯзӣ ва рафтору одоби фарзандони хеш бохабар бошанд.

Имрӯз дар муассисаҳои таълимӣ маҷлиси падару модарон, дарсҳои кушод ва як қатор ҷорабинҳои дигар гузаронида мешаванд, ки иштироки падару модарон дар онҳо хатмист ва аз онҳо дар ин самт масъулиятшиносиро тақозо менамояд.

Дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак», аз ҷумла, омадааст, ки омӯзгорон, мақомоти давлатӣ, муассиса ва ташкилотҳои таълимию тарбияи кӯдакро танзим мекунанд, уҳдадоранд оид ба пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо аз тарафи кӯдакон тадбирҳо андешанд.

Хушбахтона, дар ҷомеаи

Ҷамкориҳо бо мактаб вусъат мебахшанд

ҳам таълимгоҳ ва ҳам ҷомеа баҳри ислоҳи он кӯшиш намоанд. Бо хонандагону донишҷӯён ва падару модари онҳо суҳбат намуда, якҷо пеши роҳи камбудиро гиранд. Дар ин кор дар маҳалҳо метавонанд аз маслиҳат, машварату тавсияи шахсонӣ калонсолӣ оқилу хирадманд ва таҷрибаи ҳаётидошта истифода кунанд.

Бо ба даст овардани истиқлолият Ҳукумати мамлакат барои рушди имконоти ҳамҷониби фарзандон тадбирҳои зарурӣ андешида, дар ин самт барои беҳдошти ҳаёти ҷавонону наврасон ва вазифадор намудани падару модарон дар таълиму тарбияи фарзандон як қатор асноди ҳуқуқиву меъёриро қабул намуд.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак» аз ҷумлаи санадҳое, ки муносибатҳои муҳими ҷомеаро дар самтҳои дар боло зикршуда ба танзим мебарорад.

Донишмандон бар он назаранд, ки волидону омӯзгорон дар таълиму тарбияи фарзандон масъул буда, пеш аз ҳама, бояд ба тарбияи ахлоқӣ ва инкишофи зеҳнии онҳо аҳамияти махсус зоҳир намоанд. Тамоми шароитро муҳайё созанд, то ки фарзандон бештар ба донишандӯзӣ ва азхудкунии касбу ҳунар машғул шаванд.

Дар шароити кунунӣ ҳар як падару модарро лозим аст, ки барои бархӯрдор гардидани аз таълиму тарбияи фарзандони хеш бо муассисаҳои таълимӣ ҳамкорӣ намуда, аз ҷараёни

имрӯза сатҳи оворагардию ҳуқуқвайронкунии ва содир намудани ҷиноятҳо аз ҷониби ҷавонону наврасон нисбат ба солҳои пешина кам шудааст. Инчунин, падару модарон низ барои ба таълиму тарбияи фарзандон тадбирҳои заруриро андешида, шароити хуби маърифатнок намудани онҳоро ба роҳ монда истодаанд. Аммо бо вучуди ин, барои боз ҳам коҳиш додани сатҳи ҷинояткорӣ дар миёни насли ҷавони ҷомеа ва ба ҳаёти осудаву арзанда роҳнамӣ кардани онҳо, аз падару модарон масъулияти бештар тақозо мегардад. Зеро, имрӯзҳо баъзан ба назар мерасад, ки оилаҳои ҷавон бо сабаби надоштани таҷрибаи кофии оиладорӣ ва дониши мукамал пош меҳӯранд.

Ҷамин гуфтаҳост, ки волидони хонандагони МТМУ №3-и ноҳияи Варзоб пайваста бо муассисаи таълимии мазкур ҳамкорӣ намуда, аз таълиму тарбияи фарзандони хеш огоҳ мегарданд, ки ин амали онҳо боиси ба дарсҳо диққати ҷиддӣ зоҳир намудани фарзандонашон мегардад.

Маҳз оила ва таълиму тарбияи наслҳои солим соҳибмаърифати ҷомеа аз воситаҳои асосии пешрафту рушди мамлакат ва хифзу нигоҳдории арзишҳои миллӣ ба шумор мегаранд.

Нигора ҶУМЪАЕВА,
омӯзгори забони русии
МТМУ №3-и
ноҳияи Варзоб

ҲАМОИШ

Забони давлатӣ ва мақоми омӯзгор

Дар ҷумҳурии соҳибистиклоли мо омӯзгорон мақому мартабаи воло доранд ва аҳли ҷомеа ба онҳо арҷ мегузоранд. Инро, ба вижа, дар тантанаҳои бошукӯху самимӣ, ки ҳамасола ба ифтихори Рӯзи омӯзгорон дар саросари мамлакат сомон дода мешаванд, метавон ба таври равшан ба мушоҳида гирифт. Чун дар ҳама минтақаҳои кишвар дар ноҳияи Бобочон Ғафуров ин рӯзи фархунда дар сатҳи баланд ва дар заминаи баргузори силсила-тадбирҳо таҷлил карда шуд. Ҳамойиш бонуфузе, ки дар толори зебою ороштаи литсейи рақами 1-и ноҳия баргузор гашт, як навб чамбастии ин ҳама тадбирҳои пурмухтаво маҳсуб меёфт ба се ҷашни нишотбахш-Рӯзи забони давлатӣ, Рӯзи омӯзгорон ва 15-солагии таъсиси нашрияти «Раҳбари дониш» бахшида шуда буд.

Дар он гурӯҳи калони омӯзгорони фаёлу собикадори таълимгоҳҳои ноҳия, меҳмонон аз пойтахти кишвар ва мактабҳои олии шаҳри Хучанд, наояндагони васоити ахбори омма ва сарварони ҷамъа аз ташкилоту муассисаҳои бонуфузи ноҳия иштирок доштанд.

– Омӯзгор шаъну шарафи ҷомеа ва тароватбахши боғи маърифат асту бо заҳмати бедареғу фидокоронааш имрӯзу фардои Ватани маҳбубамонро пурфурӯғ мекунад. Мо, ҳама, парвардагони меҳру муҳаббат, донаш хирад ва ақлу заковати омӯзгоронем. Президенти ҷумҳурӣ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пешаи омӯзгориро барҳақ «муқаддастарин пешаи рӯи замин» ва омӯзгоронро «ҷароғи роҳнамои ҷомеа» номидаанд, – бо чунин суханони самимӣ ба ҳамойиш мазкур ҳусни оғоз бахшид сардори раёсати маорифи вилояти Сугд Мадина Набизода. Дар идомаи суханронии ӯ нақши шоистаи аҳли маорифи ноҳияи Бобочон Ғафуровро дар арсаи таълиму тарбия таъкид намуда, ҳамагонро ба муносибати Рӯзи забони давлатӣ ва Рӯзи омӯзгорон табрику таҳият гуфт.

Муовини раиси ноҳия Дилором Турсунзода низ ба камоли эҳтиром омӯзгорони арҷмандро ситоиш карда, зимнан иброд дошт, ки омӯзгорон

ҳамеша дар хидмати аҳли ҷомеаанд, тухми хирад мепарваранд ва пайваста чидду ҷаҳд мекунанд, ки шогирдонашон аз ҳар ҷиҳат фаёл, накуору хушодоб ва соҳибмаърифату хунарманд бошанд.

Д. Турсунзода изҳори қаноатмандӣ аз он кард, ки омӯзгорони ноҳия фаёлияти худро мунтазам вусъат бахшида, ба комёбиҳои нав ба нав дар самтҳои тақмили сатҳи саводнокии шогирдон, таъмини ширкати босамари хонандагон дар озмунҳои бонуфуз ва хуб омода намудани онҳо барои идомаи таҳсил дар мактабҳои олии ноил мегарданд. Дар татбиқи ислоҳоти маориф, қорбурди усулҳои муосири таълим, иҷрои барномаҳои дахлдори давлатӣ ва амалисозии тадбирҳои бахшида ба «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатиносии, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» омӯзгорони ноҳия фаёлияти шоистаи нишон медиҳанд. Боиси ифтихор аст, ки имсол омӯзгори биологияи муассисаи таълими маҳсусгардонидашуда барои хонандагони болаёқати ноҳия Дилором Чалолова дар даври ниҳии (ҷумҳуриявӣ) озмуни «Омӯзгори соли Тоҷикистон»-и мамлакат сазовори ҷойи аввал ва ҷоизаи мукофотҳо гардид.

Д. Турсунзода забони тоҷикиро ҳамчун забони давлатӣ тавсифу ситоиш карда, тазаққур дод, ки дар ноҳия барои татбиқи Қонуни «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мунтазам тадбирандешӣ карда мешавад ва дар бузурдошти забони модарӣ, талқини эҳтирому эътиқоди самимӣ ба он, ҳам дар таълимгоҳҳо ва ҳам миёни аҳли ҷомеа, омӯзгорон фаёлияти густардаю пурсамар доранд. Дар ноҳия яке нерӯҳои тавоноии маънавий дар ҷодаи рушди таълиму тарбия, дастгирии омӯзгорони фаёлу ташаббускор, ташкили мубодилаи афкор миёни устодон, тавзеҳи асноди дахлдори давлатӣ ва низ дар самти арҷгузорӣ ба забони модарӣ нашрияти «Раҳбари дониш» мебошад, ки 15 сол боз пайваста ҷоп мешавад ва ба минбари боэътимоди аҳли таълиму тарбия табдил ёфтасту муштарӣ-ни зиёд дорад.

Дотсенти кафедраи журналисти-

ка ва назарияи тарҷумани ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров Дилбар Самадова зимни суханронииаш, аз ҷумла, иброд дошт, ки забони тоҷикӣ аз тавонотарин ва ҷозибаноктарин забонҳои ҷаҳон буда, бо ин забони ноб аз ҷониби абармардони миллат асарҳои безавол офарида шудаанд. Омӯзгорон дар радиҳои дигар вазоифи худ дар бузурдошти забони давлатӣ азму талоши босамар доранд. Мавсуф, ҳамчунин, чанд сухан дар хусуси хидматҳои арзишманди нашрияти «Раҳбари дониш» ироа кард.

Мудири шӯъбаи маорифи ноҳия Максуда Абдуллозода аз дастовардҳои навини аҳли таълиму тарбияи ноҳия ва шогирдони дабистонҳои сухан карда, аз он изҳори қаноатмандӣ намуд, ки соҳаи сол то сол рушд меёбад, сатҳи омӯзиши хонандагон боло меравад. Ҷанҷор омӯзгоронро номбар кард, ки на танҳо дар микёси ноҳияву вилоят, балки дар паҳноии ҷумҳурии эътироф шудаанду таҷрибаи судмандашон дар ҷодаи таҳсилоти мавриди баррасию омӯзиш қарор гирифтааст. Мудири шӯъбаи маориф дар ситоиши забони давлатӣ ва дар хусуси мавқеи нашрияти «Раҳбари дониш» дар гузариши фаёлияти устодону шогирдони ноҳия низ суханони самимӣ ва ифтихоромез гуфт.

Дар ин ҳамойиш бошукӯху идона, ҳамчунин, ҷонишини сармуҳаррири ҳафтаномаи «Омӯзгор» А. Муродӣ, сармуҳаррири маҷаллаи «Маърифати омӯзгор» Д. Қурбонӣ ва ҷонишини раиси бахши Иттифоқи журналистони Тоҷикистон дар вилояти Сугд Карими Шариф суханронӣ намуда, аҳли маорифи ноҳияро ба ифтихори ҷашнҳои фархунда табрик гуфтанд.

Дар ҳамойиш ба гурӯҳе аз омӯзгорони варзидаи ноҳияи нишони «Аълоҷии маориф ва илми Тоҷикистон», ифтихорномаю сипосномаҳо ва мукофотҳои дигар супорида шуданд.

Хунарнамоии рангину ҷолиби дастаи санъаткорони ноҳия дар қисмати хотимавии ҳамойиш онро боз ҳам пуршукӯхтар сохт.

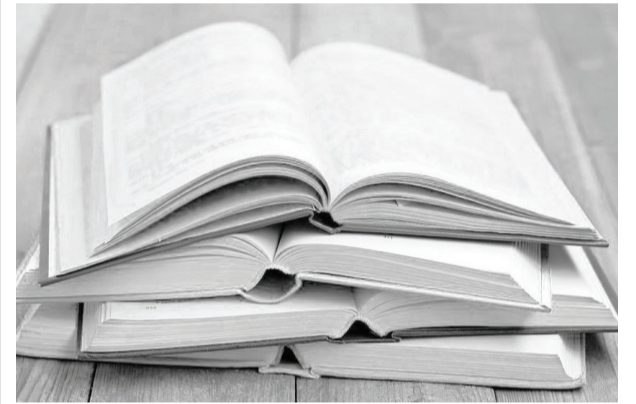
А. ИЛЁСПУР,
«Омӯзгор»

МУҚАДДАСОТ

Забони тоҷикӣ дар тӯли таърих дар сарзамини паҳновари интишори худ пасту баландии бисёре дида, таҷриба андӯхта, ба сифати як забони ғаноманди инкишофёфта то ба мо расид. Олими зиндаёд, академик Муҳаммадҷон Шакурӣ дар китоби «Забони мо-хастии мо» мегӯяд: «... агарчи Аморати Бухоро дар ду-се қарни охир як кишвари ақибмондаи феодали ва аксаран дар ҳукми ирғичоӣ мутаассиб буда, ахиран истиклоли он маънои нисбӣ дошт, ба ҳар ҳол давлате буд, ки аксари тоҷикони Осиёи Миёнаро гирди худ ҷамъ оварда, шаҳри Бухоро ба сифати пойтахт ҳам қувваи кашӣш ва таъсир дошта, Ҳисору Хатлон, Қаротегину Бадахшон, ҳатто Самарқану Истаравшанро бо риштаи илму адабиёту санъат ба худ пайваста, анъанаҳои бузургу пурзӯри бостонии он барои ҳамаи тоҷикони аморат ва хориҷи он дар соҳаи маданият бештар мақоми созмондихӣ ва қонунгузорӣ иҷро менамуданд».

Шукрона, ки Истиклоли давлатии Тоҷикистон ба дарахти пуршукӯху забони тоҷикӣ баргу бори тоза бахшид. Ва забон ҳамчун муқадда-

РУКНИ МИЛЛАТ

соти давлатӣ мартабаю манзалати нав гирифт. Ва боз ҳамон зиёӣҳои худогоҳ, ба мисли Муҳаммадҷон Шакурӣ, Муъмин Қаноат, Бозор Собир, Лоик Шералӣ, Мазҳабшо Муҳаббатшоев сари минбари баҳсу талош гирифтанд, то забон мақоми давлатӣ бигиранд. Файласуфи машҳур М.Ҳайдеччер ҳам беҳуда нагуфтааст: «Забон хонаи хастист. Дар манзилгоҳи забони инсон зиндагун аст. Мутафаккирони шоирон ниғаҳбони ин манзиланд. Ниғаҳбонии онҳо ба вучуд овардани кушодагии ҳастӣ мебошад ва ин ба ҳамон андоза, ки онҳо ба ин кушодагӣ бо нутқи худ сухан ато мекунанду бо ин қор кушодагиро дар забон нигоҳ медоранд, муяссар мешавад».

Оре, маҳз зиёӣҳои пешрав, мутафаккирони адибон барои ба қонуни Тоҷикистон мушарраф гардидани забони тоҷикӣ пофишорию ҷоннисорӣ карданд. Ва ин қонун дар остонаи соҳибистиклолии кишвар (соли 1989) қабул гардида, баъдан 5 октябри соли 2009 бо тағйиру иловаҳо муқаммал шуд.

Манзури мо аз ин навишта ҳамин аст, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳамчун нишони эҳтиром ба модар ва забони модарӣ мудом арҷгузорӣ гардад ва дар гуфтору навиштор ба саҳлангорӣ роҳ дода нашавад. Мебинем, ки баъзе талаботи қонуни мазкур риоя намешаванд, хусусан, лавҳаю овеза, рекламаҳо пурғалатанд. Комиссияҳои татбиқи қонуни забони мақомотҳои шаҳрию ноҳиявӣ навиштаҳои муҳаққиқон, олимони кишварро аз хусуси ислоҳи ғалатҳои содиршуда ба инобат намегиранд, пурсон шавӣ, ҳатто мақолаҳои дар ин бобат нашргаштаро нахондаанд.

Бояд ифтихор кунем, ки забони миллӣ ҳамчун руқнаи асосии ҳастии маънавии миллат доништа мешавад. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ҳамин ифтихор дар бузурғтарин ҷаласаҳои сатҳи ҷаҳонӣ бо забони тоҷикӣ харф мезананду халқи худро, маданияту фарҳанги миллатро муаррифӣ менамоянд ва боиси сарбаландӣ медонанд, ки «дар ҳама ҳолат миллати тоҷик сипари боэътимод, ганҷи гаронбаҳои ниёгон – забони модариро аз даст наодоааст».

Ҷурабек МУЪМИН,
рӯзноманигор

БАҚОИ ҲАСТИИ ДАВЛАТ

Ҳастии муаррифии ҳар миллате бо забонаш пайвастагӣ дорад ва аз ин ҷост, ки «забони миллат – ҳастии миллат» мегӯянд. Яке аз шартҳои рушди ин ё он миллат ва давлат забони модариро ба сифати забони расмии давлат пазируфтанд мебошад. Ҳамчунин, барҳақ аст, ки забонро ҳамчун пояи миллат ва шиносномаи он номидаанд. Соҳибзабоноронро мебошад, ки забони модариро хифз намоянд, пос доранд ва барои рушду тақомулаш кӯшиш ба ҳарч диҳанд. Мо, тоҷикон, шарафманду сарбаландем, ки миллати бостонии тамаддунпарварем ва забони модариамон – забони тоҷикӣ аз ғанитарину тавонотарин забонҳои ҷаҳон маҳсуб мешаваду мақоми давлатӣ дорад ва дар саросари Тоҷикистони соҳибистиклол муносибат бо ин забонро Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатӣ» танзим менамояд. Забони тоҷикӣ дар дарозии асрҳо ба ҳодисаю воқеаҳои пурхитлофе дучор омада, ба монесаҳои маҳдудсозҳои зиёде бархӯрд карда бошад ҳам, пояндою устувор мондааст, мақому нуфузи худро хифз кардааст ва гузашта аз ин, бештар ғанию тавонманд гардидааст. Фарзандони фарзонаи миллат дар ҳар даври замон баҳри посдории асолату назокати забони тоҷикӣ бо тамоми ҳастӣ мубориза бурдаанд. Дар устуворию қудратмандии забони тоҷикӣ адабиёти муқтадирӣ пурмухтаво, ки бо ин забон аз ҷониби қаламкашони маъруф офарида шудааст, нақши барҷаста бозидааст. Осори адабии абармардони тоҷик ганҷинаи бе-назиру гаронбаҳои миллат буда, шухратафзои тоҷикон дар тамоми ҷаҳон гардидааст. Асари безаво-

лу пуровозаи ин шоири бузург «Шоҳнома» далели барҷастаи қудрату азамати забони тоҷикӣ. «Шоҳнома» ҳамчун шоҳкорӣ дар олами адаб маъруф гардидааст. Шоири шаҳир бо офаридани ин асари барҷаста тавоноии забони моро собит сохта, халқи соҳибтамаддуну бостонӣ буданамон моро барои ҷаҳониён бозгӯӣ мекунад. Забони «Шоҳнома» сирф тоҷикӣ, поку беолоиш аст. Мувофиқи пажухишҳо дар «Шоҳнома», ки 60 ҳазор байтро фаро мегирад, ҳамагӣ 865 вожай арабӣ истифода шудааст, ки дар назди коҳи мухташами сухани Фирдавсӣ ин рақам хеле ночиз аст. Шоири ватанпарвар бо ин амали миллатдӯстонааш ба даҳони нотавонбинони забони тоҷикӣ муҳри хомӯшӣ зада, нидо кардааст: «Аҷам зинда кардам бад-ин порсӣ».

Забони модарии мо – забони тоҷикӣ, маҳсусан, дар даврони соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расман мақоми давлатӣ дарёфт. Сиёсати хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои равнаку шуқуфои забони тоҷикӣ шароити имконоти фаровон фароҳам овардааст. Сарвари кишварамон худ аз ҳаводорони самими забони тоҷикианд ва асари дучилдае бо номи «Забони миллат – ҳастии миллат» навиштаанд, ки онро метавон ҳамчун оинаи тамомномаи таърихи забони тоҷикӣ муаррифӣ кард.

Гулрухсор НАРЗУЛЛОЕВА,
ҷонишини директори мактаби
№87-и шаҳри Душанбе

Дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Рӯзи забони давлатӣ ва Рӯзи омӯзгорон таҷлил гардид.

ФИДОӢ

Ҷуро ба ҳамоиши тантанавӣ, ки дар пойтахти ҷумҳурӣ-шаҳри Душанбе бахшида ба Рӯзи омӯзгорон (05.10.2024) баргузор мегардид, даъват кардаанд. Подоши ранҷу заҳмат, фидоқорию азхудгузаштанҳо ва пешаи омӯзгориро аз ҳама қору мановиш шайхӣ боло гузоштану пайваста баҳри фардон шуқуфони кишвар талошу савӣ бинмуданаш. Устод Ориф Партоев лаби ҷӯйи пуроб, ки аз хошнияи богчаи хавлиши мегузарт, рӯйи ҳарак биншаста, аз дил мегузаронд, ки «ачабо, дар як миҷжа ба ҳам задан шебу фарозҳои зиндагӣ ба рӯзҳои бас вазнини мушқилро бо руҳи барозандаву иродати тамом пушти сар карда, бо меҳнати садоқатмандонаю содиқона ба муносиби дил расид. Инак аз самари умри хеш ва қорҳои анҷомдодаш шоду қаноатманд, меандешад, ки саҳми шоистаи худро дар тарбия ва ба камол расондани шогирдонии хушманду зақӣ, донову ҷӯёву пӯё, ки номбардорони мактабу зодгоҳашон мебошанд, гузоштааст.

Воқеан, он рӯзҳо сангини таҳаммулнопазир буданд дар пиндори муаллим.

Чӣ чора, чархи гарданда гоҳҳо гардишҳои ногаҳоние анҷом медиҳад, ки одам аз чунин руҳодҳои айём ангушти ҳайрат бар лаб мебарад. Ва ӯ навмеду дилшикаста нашуд. Муҳим ҳакин буд!

Соли 1991 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №1-и ноҳияи Темурмаликро хатм намуд. Бисёр меҳост ва ин таманнои дерини дилаш буд, ки ба ягон мактаби олий ҳуҷҷат супораду сазовори номи донишҷӯ гардад. Ва аммо... чанг сар зад, ҳамон чанги бемаънӣ, ки пайомадҳои нохуше дошт ва Орифи ҷавон имкону шароит пайдо накард, ки орзуҳои амалӣ созад донишҷӯ шавад. Зиндагӣ тоқатфарсо гардида, ҳама дар ҷустуҷӯи як пора нон сар ба хар кӯю дар мезаданд. Ориф ба ин хотир ба кооперативи алоқаи шаҳри Кӯлоб – «Нилгун» ба сифати таъмирғари телефону радио ба кор даромад. То соли 1994 дар ин қоргоҳ фаъолият намуд, пасон аз пайи шугли барзғарӣ дар заминҳои хоҷагии деҳқонии «Нусратуло Тураҳонов» гардид. Неруманду бағайрат буд, хуни ҷавонӣ дар шарёнҳои ҷӯш мезад. Аз ин рӯ, аз маҳалли зисташон – шаҳраки Совет то сари замини иҷоракорӣ 3,5 километро пиёда тай намуда, бо аҳли хонадонашон ба кишту қори замин машғул мешуданд. Қиблагҳои Ориф, амаки Фаттоҳ зиёда аз 50 сол устои барқӣ буди аз пайи ин касб нон меёфт. Саробони хонадону насихатгару роҳнамои фарзандон, аз ҷумла, Ориф буд.

Ман ҳамеша хохони омӯзгор шудану дар дабистон дарс додан ба фарзандони мардум будам, - мегӯяд муаллим Ориф Партоев ва меафзояд, ки ба сабаби нарасидани мутахассисон соли 1997 шавку рағбати маро мушоҳида карда, ба мактаби №1-и ноҳия ба сифати омӯзгори фанни география ба қор даъватам намуданд.

Бо вучуди давраҳои мушқил ва нобасомониҳои рӯзгор Ориф ба фаъолияти худ дар таълимгоҳ сабуруна идома дода, барои дарёфти маблағи зиёдатар ва беҳтар намудани вазъи зиндагии хонавода ба ҳеч қачон наарафт. Падараш ин ҳолро мушоҳида карда, дилбардоронаш мекарду тасаллояш меод:

«Бачем, рӯзе мерасад, ки ма-

ком ва шаъну шарафу обрӯи омӯзгор баланд мегардад. Қори хубе мекуни, ки ба фарзандони мардум сабақ медиҳи аз пайи ҳавову ҳавас ва маблағи қалон ба ҷое намеравӣ. Руҳафтода на-шав, ҳалолат бод!

Баъдтар бо тақозои зиндагӣ иҷоранишин шуд Ориф, ки он вақт соҳиби як духтарча буд. Соли 2003 ба коллеҷи омӯзгори назди Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дохил шуда, соли 2006 онро бо ихтисоси методикаи синфҳои ибтидоӣ хатм намуд.

«Медонед, ман аз ибтидо ба омӯхтану аз худ кардани забонҳои хоричӣ, аз ҷумла, англисӣ шавку ҳаваси зиёд доштам, - изҳор мекорад ҳамсуҳбати мо. Бо ҳакин мақсад, давоми солҳои таҳсил дар коллеҷ қор моҳиловатан ба омӯзиши забони англисӣ машғул шудам ва нозукию қоидаҳои сарфу наҳви ин забонро аз худ карда, бо забони мазкур хеле хуб гуфтугӯ ва тақаллум анҷом меодам. Соли

Орифҷон Партоев: Омӯзгори сарнавишти ман аст

2006 бо даъвати сарвари муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №20-и ноҳияи Ҳикматулло Асоев ба фаъолият дар таълимгоҳи номбурда пардохтам.

Ориф Партоев баҳри рушду тақомули донишу ҷаҳонбинӣ ва маҳорату малакаи касбии худ соли 2017 ба факултети забонҳои хоричии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носир Хусрав, ба шӯбаи ғоибона дохил гардид. Орифи дар ҷодаи омӯзгорию собиту устувор тӯли 10 сол (аз соли 2005 то 2015) ба он саъю талош мекард, ки соҳиби манзили зисту ҳавлӣ гардад. Аммо ин амали саҳлу осон набуд. Новобаста ба ноҳамворию мураккабҳои айём, вай талошу тақоӣ намуд ва он ҳама азобу ранҷҳои кашидашон барабас нарафт.

«Он замон, азбаски маоши омӯзгорон сари вақт пардохт намегардид, рӯзҳои истироҳат ва таътилҳо ба ҷамъоварию гиёҳҳои шифобахш аз кӯҳҳо, ки дар масофаҳои тӯлонӣ (тақрибан 20км) ҷойгир буданд, машғул шуда, ин алафу буттаҳо қоркард намуда, дар бозори ноҳия мефурӯхтам. Зира, кокутӣ, ҳазорбарга, бӯймодорон, ҷойқаҳак ва решаҳои гуногуни гиёҳҳо чидо оварда, савдо мекардам, - он рӯзҳо ба ёд оварда мегӯяд Ориф Партоев. - Дар иҷора, дар як хонаи тангу нобоб 13 сол умр ба сар бурдам бо ҳамсарам. Мавзеи ноободи беоб буд маҳалли зистамон.

Муаллим лаҳзае соқит мегардад, дар худ фуру рафта, чашмонаш нам мегиранд. Сипас изҳор мекорад, ки хангоми зиндагӣ дар манзили иҷора соҳиби ду писарча-Дилшодҷон ва Акбаршоҳ мегарданд. Вале хости тақдир будааст, ки харду тифли онҳо яке пайи дигар вафот мекунад. Тадричан Орифу ҳамсараш соҳиби се духтарча мешаванд ва шукронаи зиндагиро ба ҷо меоранд. Ҳамсуҳбатмон ба ҷо меоранд. Ҳамсуҳбатмон ба нақлаш идома медиҳад:

«Падару модар ва хешу пайвандон вақте ба ҳабарғирии мо меомаданд, вазъи тоқатфарсон зиндагӣмонро мушоҳида карда, маслиҳат меоданд, ки худро дар азоб намонда, ба Россия, ба муҳожирати меҳнатӣ биравам ва маблағи хуб қор карда, баргардаму хона ё замини наздиҳавлиги бихарам. Аммо ман

ба суҳанони онҳо розӣ нашуда, посух меодам, ки ҳаёту сарнавишти ман мактабу шогирдонам мебошанд. Аз онҳо дил қанда наметавонам, агарчи дар сарам санги осиб ҳам гардон шавад. Ниҳоят, соли 2015 соҳиби замини наздиҳавлиги гардида, бо маблағи пасандознамудаам, азбаски устои хубе будам, хона сохтаму соҳиби манзили зист шудам ва дар маҳаллаи ба номи Сайидалӣ Вализодаи шаҳраки Бахманрӯд зиндагӣ мекунам.

Ба тасдиқи муаллим, зиёда аз 18 сол мешавад, ки вай ҳар рӯз то муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №24-и ноҳияи 8 километро масофаро тай карда, ба қор ҳозир мешавад. Бегоҳ, баъди анҷоми дарсҳо ҳакин қадар масофаро пиёда тай карда, ба хонааш бармегардад.

«Шояд шумо ҳайрон шавед аз ман пурсед, ки чӣ зарурат ҳаст, ки тӯли ин солҳо чунин як масофаро пойи пиёда қадам зада, ба мактаб биравам? - суол-

килию вазниниҳои зиёде пеш меояд. Агар зимистон барфи зиёде боридаву ҳама ҷо зери қабати ях монад, пас, баҳорон селу обхезӣ мешавад, гову мол ва қорвои мардумро ҳатто шуста мебарад, хонаҳо вайрон шуда, осеб мебинанд. Табиист, ки омӯзгори ҷавони ба қор даъватшуда ба ин азобу мушқилиҳо тоқат карда наметавонистанд. Дар чунин вазъи ман худро омода мекардам: қатру боронию бо худ гирифта, мӯзаҳои резинӣ ба пой мекардам. Дар борхалтаи сафарӣ ҷиҳози иловагӣ (асосан либосҳо) - ро аз рӯйи эҳтиёт ҷой намуда, бо дили пур ва хотири ҷамъ ба мактаб ҳозир мешудам.

Ба андешаи муаллим О. Партоев, омӯзгори асил бояд қоратманду боирода бошад, аз мушқилию душвориҳо қоросе дар дил нашошта, оташи меҳру шавки ин пешаи бошараф ҳамвора дар танӯри қалбаш шарарфишон бошад. Омӯзгорию қору пеша ва танҳо васи-

роҳандозӣ намудани озмуноҳои ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ қитоб аст», «Илм – фуруғи маърифат», «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва ғайра бағоят шоду қаноатманд буда, худ дар ҳамаи синфҳои таълимгоҳи гушаи «Қитобҳои бадеӣ» - ро ташкил кардааст. Маҳфили забонҳои русӣ ва англисӣ, инчунин, ҳафтаи фанниро дар сатҳи баланд бо иштироки хонандагон ташкил ва баргузор менамояд. Бояд зикр намуд, ки номбурда тӯли солҳои омӯзгорию шогирдонии зиёдеро тарбия ва ба камол расондааст, ки донишгоҳу донишқодаҳоро хатм намуда, дар вазифаҳои гуногун, аз ҷумла, пешаи омӯзгорию ба нафъи ватану ҷомеа фаъолият карда истодаанд. Айни ҳол низ хатмунандагони мактаб-шогирдонии муаллим дар мактаби олий таҳсил мекунад, ки ақсари онҳоро духтарон ташкил медиҳанд. Хонандагони таълимгоҳ таҳти роҳбарии ҳидояти муаллим Ориф Партоев дар олимпиадаҳои сатҳи ноҳиявӣ минтақавӣ ва ҷумҳуриявӣ фаъолина ширкат намуда, соҳиби ҷойҳои намоён мегарданд.

«Устодони мо Умар Нуров, Рустам Ҷалилов, Ҳотам Сафаров, Амонулло Қонбобоев, Сафар Ғанӣ, Тағой Нозимов ҳамеша талқину таъкид мекарданд, ки лаҳзае аз таҳсилу омӯзиш набояд қор бошем. Ман мактабро бо баҳоҳои хубу аъло ба итмом расондам. Қитобҳои бешумори бадеӣ мутолиа мекардам, хусусан, осори бадеии адибони русро зиёд дӯст меодштам, - мегӯяд О. Партоев. - Дар ҳама ҳолат аз рӯйи панду насихатҳои устодонам амал карда, бо шогирдонам муносибати хуб дорам. Ҳеч гоҳ ба онҳо фишор оварда мазаммату таъзирашон накардам. Ҳамеша қӯшиш бар он намудам, ки онҳоро дар руҳияи эҳтирому арҷгузорию ба арзишҳои миллии, эҳсоси баланди ҳештаншиносӣю ватанпарварӣ тарбия кунам.

«... Орифҷон Партоев 5 октябр дар тантанаи Рӯзи омӯзгорон дар Қохи Суруш дар радиои ҳазорон ҳамкасби худ аз шаҳру навоҳии гуногуни ҷумҳурию иштирок намуд. Лаҳзаҳои масарратбахшу нотакор он лаҳзаҳои ба шумор мерафтанд, ки ба ӯ нишони «Аълоҷии маориф ва илми Тоҷикистон» - ро бо тухфаи хотирмон муовини Сарвазир кишвар Дилрабо Мансурӣ ва вазири маориф ва илм Раҳим Саидзода тақдим намуда, барои заҳмату фаъолияти ибратбахш дар ҳаққаш суҳанони самимию пурҳароратро изҳор намуданд. Воқеан, ин ҳама подоши ранҷу азхудгузаштан ва фидоқорию ба нафъи ватану миллат хидматҳои арзанда анҷом додани устод Орифҷон Партоев мебошад, ки ҳалолаш бод!

Шодӣ РАҶАБЗОД,
Омӯзгор»

омез ба мо нигариста, хитоб мекунад Ориф Партоев ва худ посух медиҳад:

«Бояд гуфт, то мактабе, ки ман дар он фаъолият мекунам, нақлиёт кам мегардад. Яқинимто мошин мусофиронро то ними роҳ мебаранд. Он тарафшаро маҷбур пиёда тай мекуни. Аммо ман мунтазири ину он восоити нақлиёт нашуда, барвақт ба роҳ мебароям ва сари вақт ба мактаб ҳозир мешавам. Умуман, аз давраҳои дар коллеҷи омӯзгорию шаҳри Кӯлоб таҳсил карданам ҳар ҳафта 25-30 километро пиёда тай карда, аз деҳа ба дарс мерафтам. Пиёдагардӣ бароям амали мушқил нест, як намуди варзиш барин.

«Оре, устод Ориф Партоев ҳамарӯза соати 6-и субҳ аз хона баромада, дар вақташ ба дарс ҳозир мешавад. Вай омӯзгори масъулиятшинос, серғайрат, заҳматқаш ва баҳавсала аст. Дар таълимгоҳи вазифаҳои раиси иттифоқи касоба, роҳбари гурӯҳи идорақунии сифати таҳсилот, қотиби шурои педагогиро ба уҳда дорад. Омӯзгори соҳибтаҳассус ва варзидаи забонҳои русию англисӣ мебошад. Ба шогирдон шуруъ аз синфи сеюм сарфу наҳви забони англисӣ, лугат, орфоэпия, фонетика, тарзи талаффузи дурусту беғалати калимаҳоро меомӯзонад.

«Солҳои пеш, ба сабаби нарасидани омӯзгорони забонҳои русӣ ва англисӣ, мутахассисон аз дигар шаҳру навоҳӣ барон қор ба таълимгоҳ даъват мешуданд. Вале ба ваҷҳи дурии роҳ 1 ё 2 сол фаъолият намуда, аз мактаб мерафтанд, - тавзеҳ медиҳад О. Партоев ва илова мекунад:

«Мактаби №24 дар байни қӯҳҳои гардунсӯй ва тепаҳои баланд ҷойгир шудааст. Дар фаслҳои зимистону баҳор муш-

лаи рӯзгузаронӣ не, балки сарнавишту ҳаёти худ бихисобад. Андешае пайваста дар мағзаш қорх зананд, ки бе мактабу хонандагон як лаҳза нафас кашида наметавонад.

«Солҳои муқаддам (ҳоло ҳам) ёру дӯстон борҳо маслиҳат пеш оварда, пешниҳод мекарданд, ки бо ин қобилияти хуби қорӣ ва неруи ҷисмоние, ки дорам (шукри фазлу инояти Худо-ванд!) агар ба Россия ба муҳожирати меҳнатӣ биравам, азбаски аз қавле, «устои чилхунар» мебошам, зуд ба қор пазируфта шуда, дар як муддати кӯтоҳ маблағи хангуфте ба даст оварда, «миллионер» мешавам, - мегӯяд О. Партоев. - Ба эшон посух медиҳам, ки маро дар сар ҳеч гоҳ ҳавои маблағи қалон ба даст овардану бою сарватманд шудан набуду нест. Аз давраи ҷавонӣ дар дил орзуи омӯзгор шудан доштам, хушбахтона, ба мақсадам расидам ва бо фаъолияти пурбори худ дар таълиму тарбияи насли наврас саҳми худро мегузорам ва зиндагии босаодату осудаҳолонае дорам. Шукр, аз ҳеч қизи дунё қамӣ надорам. Аз меҳнати худ лаҳза-ту қайфияти ачибе мебарам, ки ин лаҳзаҳои нишотангезро ба ҳеч дорони олам намедихам.

«Мавсуф перомуни фаъолияти омӯзгорию бо шавку шӯр ва ҳарорати хоса суҳан ронда, изҳор мекорад, боиси хурсандист, ки қитобҳои забони русӣ ва англисӣ дар муассисаи таълимияшон мерасанд. Кабинетҳои фаннии забонҳои русӣ ва англисӣ бо ҳидояти ӯ ва кумаки шогирдонаш бо асбобу восоити аёнӣ муҷаҳҳазонида шудааст. Устод О. Партоев аз ибтиқори ватандӯстонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии-Пешвои миллат, Президенти ҷумҳурию, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бобати

ФАЪОЛИЯТ

УМРЕ ҲАМА ДАР САБҚАТ

Барои инсон сохиблаёкату кӯшо дар пешбурди ин ӯ он касбу пеша якчанд омил заруриро ҳалқунанда ба шумор менамояд. Воқеан, ин бардошти ман ҳақиқатест бебаҳс, ки перомуни он мутафаккирону донишмандон андешаҳои хешро баён доштанд. Қабл аз ҳама, дар ниҳоди шахс шарофатон будани оташи истеъдод муҳим ва таъсири ғуҷур аст. Агар ин шуъла бо шарори худ ба дилҳо умед бахшад, тарбияву тақомули он тадричан сурат мегираду самари нек ба бор меорад. Аммо дар ин роҳ омилҳои калидию меҳварии дигар нақши тақонбахшоро иҷро мекунанд, ки он ҳароина, соҳиби дили бузург будан ва меҳру муҳаббат ба касбу пешаест, ки шахс интиҳоб кардааст. Истеъдод, меҳри ҷӯшону хурӯшон нисбат ба касбу пеша табиист, ки ранҷу заҳмат кашидану шабхоро ба хотири омӯзишу мутолиаи рӯз қардан аст. Воқеан, инсон бе заҳмату ранҷ ҳеҷ гоҳ ба қуллаи мақсуд намерасад. Ва дар фаъолияти омӯзгорӣ, баҳусус, дӯст доштани шогирдон ва ба онҳо чун ба фарзанди худ муносибат қардан аҳамияти бузург дорад.

Боиси нишоту хушҳолии ман аст, ки чунин сифатҳои неку ҳақиқатан ва шоистаро дар симон як тан аз устодонам, омӯзгори мушфиқу ҳамадон Тӯраҳасан Тӯраҳасанов ба мушоҳида гирифтаам. Қаҳрамони мо тӯли зиёда аз 40 сол дар муассисаи таҳсилоти умумии №13-и ноҳияи Айни умри худро сарфи таълиму тарбияи шогирдон қардаанд. Муаллим аз забони хоричӣ (фаронсавӣ) дарс мегуфтанд, ки омӯзишу аз худ қардани он сабру таҳаммул ва заҳмати бардавомро тақозо мекунанд. Муаллими ман соҳибирода, бағайрату серҳавсала буданд. Ба ғайр аз иҷро рисолати омӯзгорӣ, аксари корҳои ташкилотчиини мактаб ба эшон вобаста буд. Рӯзномаи деворӣ мебароварданд, барои ташкил ва баргузор намудани конференси мактабӣ, шабнишинии фанӣ тайёрӣ медидаанд, ӯ фориг аз ин ташвишҳо китобҳои илмӣ-методиро мутолиа мекарданд, суҳану андешаҳои заруриро, ки ба таълими забони хоричӣ иртиботи амик доштанд, дар дафтаре сабт намуда, ҳамзамон, ба дарфси оянда омодагӣ мегирданд ва монанди ин. Меҳнату талоши муассили ӯро пайваста зери назар гирифта, ҳайратзада аз худ мепурсидем, ки ба ҳамаи ин корҳо чӣ тавр вақт меёфта бошанд? Магар хаста намешаванд? Ҳатто гоҳо то шомгоҳ дар мактаб аз пайи иҷрои кор шуда, ба қавле «вакти сархорӣ» намеёфтанд. Ҳолатҳои зиёда иттифоқ менамуд, ки аз хона ба суроғаш меомаданд. Устод лабханди зебо намуда, посух медоданд:

– Хона ба ҳеҷ кучо «намегурезад». Муҳим саломатӣ. Агар дар иҷрои ину он масоили мактаб дар гафлат монем, таъсири ноҳуши он ба ҳафтаҳову моҳҳо мерасад. Ана, ин кор нобахшиданест.

Қаҳрамони мо омӯзгори сарсупурдае ҳастанд, ки пайваста аз пайи ҷустуҷӯю дарёфти роҳу шеваҳои ҷадидаи таълим, ки ба шавқовару ҷолиб ва рангин гузаштани машғулиятҳо мусоидат мекунанд, талош мекунанд.

Муаллим Тӯраҳасан Тӯраҳасанов ба мо, шогирдон, на танҳо забон меомӯзонданд, балки тарбияву ахлоқ, одамгарӣ нишон медоданд. Мудом таъкид мекарданд, ки ҳеҷ гоҳ ҳоҳил набошем, аз ҳар як лаҳзаи умр босамар истифода кунем. Агар ба беҳуда гузаштани вақт роҳ диҳем, пас рӯзе мерасад, ки пушаймон хоҳем шуд.

Бузургон фармудаанд, ки тири аз қамон частаю суҳани гуфтаю вақти аз даст додари барқароридан имкон надорад ва меафзуданд, ки рисолати инсон ва моҳияту мақсудӣ аз зиндагӣ қардан амали нек анҷом додан аст. Аз ин хотир, омӯзишу мутолиаи бардавом, ҷустуҷӯ, заҳмат ба хотири насли наврас ва ча-

вонон баҳри тақомулу нумуи қобилияти фаҳмиш, дарку маърифат ва тафаккуру ҷаҳонбинии эшон тақони ҷиддӣ мебахшад. Агар лаҳзае дар ин масъала ғофил бимонӣ, андӯхтаву бардоштхоятро аз ину он фан бар бодӣ фано ҳоҳӣ дод. Мо, шогирдон, панду андарзи муаллими сармашқи қор намуда, аз пайи омӯзиш, бо эҳсоси масъулият ва тақозои виҷдон саъй бар он мекардем, ки сазовори бовариини марди шарифу наҷиб гардем.

Ба нақли худ муаллим, охири солҳои 70-ум ва аввали солҳои 80-ум мисли имрӯз ҷумҳурии мо ба мутахассисони донандаи забонҳои хоричӣ ниёз дошт. Маҳз ҳамин қор муаллим Тӯраҳасан Тӯраҳасановро ба Донишқандаи педагогии ба номи Т. Г. Шевченко (ҳоло Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни) овард. Дар ин боргоҳи илму маърифат муаллим дар шуъбаи забони фаронсавӣ таълим гирифта, нозуқиҳои ин забони мушқилро аз худ мекунанд. Пас аз бомуваффақият хатм намудани донишгоҳ Тӯраҳасанов ҳамчун мутахассиси ҷавон ба зодгоҳи худ – деҳаи Вешаби ноҳияи Айни баргашта, бо дасту дили гарм ва ихлосу эътиқод ба таълиму тарбияи насли наврас шугл мекунанд.

Хислатҳои нотакрор доштанд муаллими мо. Як хислати мондагӯрашонро меҳомам ин ҷо ёдовар шавам.

Хеле кам иттифоқ менамуд, ки як муаллим ба шогирдони худ дар манзили истиқоматиаш, бе талаб намудани ҳаққи хизмат дарси иловагӣ диҳад. Вале дар деҳаи мо як теъдод омӯзгорони сарсупурда аз рӯйи садоқат ва ихлос ба бачаҳои лаёқатманд дар мактаб ва ӯ дар хонаи истиқоматиашон ба тарзи иловагӣ таълим медоданд. Ин анъана ҳанӯз пойбарҷост. Як тан аз ин омӯзгорони сарсупурда дар он замон, ки мо таҳсил мекардем, устод Тӯраҳасанов буданд. Муаллим дар хонаи истиқоматиашон ба шогирдони иштиёқманд забони фаронсавиро меомӯзониданд. Борҳо ман ва шарикдарсонам баъд аз дарси дабистон ба хонаи муаллим омада, забони фаронсавиро ба тарзи иловагӣ меомӯхтем. Баъд аз анҷоми омӯзиш муаллим хатман ҳамроҳи аҳли хонаводаашон мо-шогирдонро меҳмондорӣ мекарданд.

Натиҷаи заҳамату роҳнамоиҳои муаллим буд, ки даҳҳо тан аз шогирдонашон дар олимпиадаҳои ноҳиявӣ ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойҳои намоён гашта, аксари онҳо имрӯз дар донишгоҳҳо ва корхонаву ширкатҳои ватанӣ хориҷӣ фаъолияти густарда доранд.

Банда ҳам бо дастгириву раҳнамоии муаллим дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ аз фанни забони фаронсавӣ ба гирифтани ҷойи намоён сазовор гардида, ҳамин тариқ идомаи ҳаёти худро ба омӯзиши ин забони байналмилалӣ бахшидам...

Ёддорам, замоне ки муаллим Тӯраҳасанов ва насли ҳамсоли онҳо бо баҳонаи ба синни нафақа расидан мактабро тарк мекарданд, роҳбарияти мактаб онҳоро барои идомаи фаъолият розӣ қунонид. Ба ҳамин тариқ, чанд соли дигар устоди ман барои таълиму тарбияи шогирдон фаъолияти омӯзгориро идома доданд. Ҳоло дар муассисаи таълимие, ки ман таҳсил кардам, чандин насли ҷавонон ҷойгузини устодони соҳибтаҷриба шуда фаъолият доранд. Миёни онҳо ангиштшумор нафароне ҳам ҳастанд, ки сарфи назар аз ҷавонии худ роҳи омӯзгорони соҳибноме, чун Нормаммад Нуров, Бобочон Латифӣ, Боймаҳмад Самиев, Абдумачид Ҳолов, Абдуҷалил Шарифов (руҳашон шод бод!), Исроил Ҳолов, Аҳмадбой Курбанов, Сафарбой Сафаров ва қаҳрамони мо Тӯраҳасанов (умрашон дароз бод!)-ро идома медиҳанд.

Имрӯзҳо устод Т. Тӯраҳасанов дар айёми бознишастагӣ дар ҳалқаи фарзандону наберагон зиндагии хушу шоистаи ибрат доранд. Тамоми аҳли деҳ эшонро чун як омӯзгори ҳалиму донишманд ва шахсияти хоксору дурандеш ва як инсонии асилу самимӣ мешиносанду эҳтиром мекунанд.

Фурӯғ ОДИНАЕВА,
доктoранти (PhD)-и
Академияи илмҳои
Тоҷикистон

Мардони хирадманд, покҷавҳару неқмаҳзар ва неқбини росткор ҳамеша ва дар ҳар даври замон мавриди эҳтиром ва писанди ҳамагонанд. Зеро онҳо бо фаъолияти созанда, хислату фазилатҳои хоси худ дар ҷомеа камназиранд. Аз зумраи ин гуна

шахсиятҳо, устоди саодатманд Талабшо Азизов мебошад, ки ҳамчун омӯзгори варзида байни аҳли маорифи ноҳияи Дарвоз соҳибмақом гаштааст.

Устод Талабшо Азизов соли 1965 дар деҳаи Лухч, Ҷамоати деҳоти Сағирдашти ноҳияи Дарвоз дар онлаи деҳқон таваллуд шудааст.

Соли 1985 таҳсилро дар Омӯзишгоҳи омӯзгории ноҳияи Рашт (Фарм) оғоз намуда, ин даргоҳи илму маърифатро соли 1988 бо ихтисоси муаллими синфҳои ибтидоӣ бомуваффақият хатм намуда, худӣ ҳамон сол фаъ-

мистию террористдошта аз ҷониби раёсати мубориза бар зидди ҷиноятҳои муташаккили ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раиси ноҳияи Дарвоз ва дар самти дастгирии сиёсати давлатии забон бошад, аз ҷониби раҳбарияти Қумитаи забон ва истилоҳоти назди

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон заҳматҳои устод бо сипосномаю ифтихорномаҳо қадршиносӣ гардидаанд.

Ин омӯзгори асил ҳамеша мефаҳраду меболад, ки ӯро дар ҷодаи омӯзгорӣ ва қорҳои роҳбарӣ устодони зиндаёд, аз қабили Давлат Сафаров, Диловар Солиҳов, (Ворисов Мирзозали, со-

биқ мудирӣ шуъбаи маорифи ноҳияи Дарвоз) Нурулло Иброҳимов, Шакар Мирзоев, Идидбек Ёров, Тоҷиддин Ризоев ва омӯзгорони варзида, ки имрӯз дар соҳаи ин касби пуршараф фаъолият доранд, ба мисли мудирӣ

ПАЙРОҶАИ ИБРАТБАХШ

олияти меҳнатнашро дар МТМУ №20-и ноҳияи Нуробод (Комсомолобод) оғоз намуд. Соли 1989 бо тавсияи роҳбарияти шуъбаи маорифи ноҳияи Дарвоз фаъолияти минбаъдаи омӯзгоринашро дар ноҳия идома додааст.

Дар МТМУ №15-и зодгоҳаш аз фанни таърих ва ҳуқуқ дарс мегуфт гоибона дар факултети таърихи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ки яке аз донишгоҳҳои бонуфузтарини кишвар мебошад, таҳсили илм мекард.

Пайваста дар машварат ва конференсияҳо суҳанронӣ намуда, маҳорату малакаи худро сайқал ва таҷрибаи педагогияшро ганӣ мегардонд. Ҳамин гуна талош пайваस्ताш буд, ки пас аз чанд соли фаъолият ӯро ҳамчун тарбиятгари насли наврас, мудирӣ қисми илмӣ ва муовини директор оид ба тарбия таъйин намуданд.

Донишу ҷаҳонбинӣ, фурутанӣ қаноатпешагӣ ва дигар фазилатҳои буд, ки бо тавсияи собиқ раиси ноҳия Абдураҳмонзода Сайбурҳон ва мудирӣ шуъбаи маориф, аз соли 2020 то имрӯз директори МТМУ №15-и деҳаи Лухч мебошад. Номбурда дар қорҳои ҷамъиятии муассисаи фаъолони иштирок намуда, ҷиҳати ба роҳ мондани муносибатҳои мутақобилан судманд бо шуъбаи маорифи ноҳияи Дарвоз ва дигар муассисаҳои таълими дар ҷамоати Сағирдашт саҳми назаррас гузоштааст.

Устод ба пешаи худ муҳаббати зиёд дошту бо қамолӣ майл қор мекард. Аз ин ҷост, ки мақолаҳои дар рӯзнома ва маҷаллаҳо, аз ҷумла, «Садои мардум» «Минбари халқ», «Омӯзгор» ва «Дарвоз» нашр гардида, ҳаводорони худро низ пайдо намуданд. Хусусияти муҳимтарини мақолаҳои ӯро сатҳи баланди масъалагӯзорӣ, ҳолисона баҳо додан ба падидаю равандҳои сиёсий ташкил менамоянд.

Бояд ёдовар шуд, ки барои гузоштани саҳми арзанда дар пешрафти маърифати ҳуқуқи шахрвандон, пешгири ва барҳам задани ҷиноятҳои хусусияти экстрем-

шуъбаи маорифи ноҳия Саидрахмон Мирмаҳмадов, Курбанов Ҳайдар раиси иттифоқи касабани шуъбаи маорифи ноҳия, устоди Донишгоҳи молия ва иқтисоди Тоҷикистон Ҷумъа Махшуров, сармутахассиси шуъбаи маориф Мухаммадҷон Лоиков, директори МТМУ №2 Розикзода Файзиддин, инчунин, Мирмаҳмад Сангаков, Курбан Гулов, Муҳаббатшо Назоқатов, Шодӣ Одинаев, Назришо Шогурезов, Сайдамир Раҳимов, Шариф Одинаев ва Сайдмаҳмуд Саидов роҳнамун сохтаанд.

Замони фаъолиятҳо дар муассисаи таълими ба муваффақиятҳои зиёде ноил гардидаву шогирдонаш ҳамасола дар озмуни олимпиадаҳо ширкат варзида, сазовори ҷойҳои ифтихорӣ гаштаанд. Аз ҷумла, хонандаи синфи 9-ум Зоҳир Раҳимзода дар озмуни аз фанни таърих дар минтақа ва ноҳияи Рашт ва Шаҳром Салимзода дар озмуни ноҳиявӣ ҷойи якум, инчунин, хонандагон Нуралӣ Азимзода, Фаридун Шодизода, Мақсадшои Иброҳим ва Ҳасратшои Раҳамтош дар озмуни «Фуруғи субҳи доноӣ китоб аст», «Тоҷикон» - дар оинаи таърих» ва «Илм - фуруғи маърифат» мақоми ифтихориро касб намуда, бо ифтихорнома ва тухфаҳои раиси ноҳия сазовор гардидаанд.

Мавсуф дар давоми фаъолияти омӯзгоринаш дар мактаб шогирдони зиёдеро тарбия намуд. Шогирдонаш имрӯз дар тамоми гӯшаву қанори Тоҷикистон дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқифои вазифа менамоянд.

Т. Азизов бо ифтихор мегӯяд, ки хушбахтам, ки дар тӯли умри хеш садҳо шогирдро тарбия намуда, дар қалбашон муҳаббати дониш андӯхтанро ҷой додам.

МИРЗОЗОДА Мирзошариф
Одина,
қорманди Қумитаи забон ва
истилоҳоти назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Бехрӯз МИРЗОРАҲИМОВ,
омӯзгори таърихи МТМУ №51-и
ноҳияи Рӯдакӣ

ЗАҲМАТҚАРИН

Мо, чор нафар ҳамсинф, ки бо гузашти айём дар дабириестии рақами 33-и ноҳияи Колхозобод (ҳоло Чалолитдини Балхӣ) соли 1961 синфи даҳумро хатм карда будем, ба ҳамин мактаб ба сифати омӯзгор баргаштем. Давлат Самиев (руҳаш шод бод!) аз фанни забон ва адабиёт, Табаралий Гаюров аз фанни физика, ман аз фанни таърих ва ҷорумӣ, қаҳрамони лавҳа Абдукаримов Ғуломрасул аз фанни биология ба насли наврас сабақ меомӯзондем. Ва дере нагузашта ба чор гӯшаи Ватан

Ғуломрасул дар баробари шукргузор буданаш гурури баланди инсониву милли дорад. Ҳанӯз аз давраи аввали кор ёд дорам, ки бо ҷузвони пури китобу дафтар аз масофаи чор километр ҳар рӯз аз деҳаи Комсомол то деҳаи Асадулло қадам зада, ҳар субҳи барвақт ба мактаб ҳозир мешуд ва пас аз хотимаи машғулияти босамар ин масофаро бозпас тай намуда, то ними шаб ба машғулияти оянда тайёрӣ медид.

- Мехнате, ки омӯзгор мекунад, - ба

Агар умри садсола дорӣ...

пахну парешон шуда бошем ҳам, ин ҷавони қоматбаланди зебочехра аз касби дӯстдоштааш даст нақшид ва шаст соли умри бобарақаташро ба ҳамин пешаи пуршараф бахшид.

Ва ҳар гоҳе ки бо дӯсти давраи ҷавониам вомехӯрам, бо ифтихор мегӯям:

- Дар мактаб симои асосӣ муаллим мебошад. Муаллими бохираду донишманди дилсӯз дар ҳар гуна шароит бояд ба шогирдон сабақи зиндагӣ омӯзонад.

- Зарифҷон, заҳматам беҳуда на рафт, - бо ифтихор қайд менамоям. Шогирдонам дар тамоми гӯшаву канори Ватани соҳибистиклолам дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ софидилонаю поквичдона мехнат карда истодаанд.

рӯйи ман синҷакорона менигарам ҳамсухбатам, - ягон соҳибпешаи дигар ба сомон расонида наметавонам. Аз ин хотир, бузургмехре гуфтааст: «Касе, ки дари мактабро мекушояд, дари зиндонро мебандад».

Ба симои нурунии шарикдарсам, ки рӯзҳои наздик ба синни мубораки 80 мерасад ҳоло давлати пири мерионад, нигариста, ба ёд меорам, ки хини дар кӯча қадамзаниаш ҳурду калони Ҷамоати деҳоти Навободи ноҳияи Чалолитдини Балхӣ, мардуми касбу кори гуногун бо эҳтиром ба ӯ салом медиҳанд.

Фанни биология аз омӯзгор мехнати зиёдеро талаб мекард ва ӯ талош менамуд, ки шогирдонаш дар озмуну олимпиадаҳо ғолиб баромада, натиҷаҳои хуб ба даст оранд.

Заҳмати мунтазаму софидилонаву шастсолаи муаллим Абдукаримов Ғуломрасул бо нишони «Аълочии маорифи Тоҷикистон» кадр гардид.

- Ба ҳар кору шугъле муҳаббат ва дилбастагӣ надошта бошед, - суханашро давом медиҳад шарикдарсам, - ба мақсаду ҳадаф нахоҳед расид. Ман касбамро бениҳоят дӯст медоштам ва аз он шодам, ки донишу малакаи зиндагӣ, таҷрибаи ҳаётро бахри тарбияи насли наврас бахшидам. Ҳоло ҳам ором нишаста наметавонам. Ба муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 36, ки бист соли умрам дар он ҷо гузаштааст, зуд-зуд рафта, бо хонандагон ва муаллимони ҷавон вомехӯрам, панду маслиҳатҳои муфиди худро аз онҳо дарег намедорам. Ба шӯъбаи маорифи ноҳия ва кабинети методи он ҳамкорӣ менамоям, дар машғулиятҳои семинарӣ ва методӣ баромад карда, аз таҷрибаи бойи худ ба омӯзгорони ҷавон сабақ меомӯзонам.

- Оре, беҳуда нагуфтаанд: умри яқсола дорӣ, ҷав бикор, умри даҳсола дорӣ, бог бунёд бикун, умри садсола дорӣ, фарзанди инсонро тарбият бикун!

Ин суханони пурҳикматро ба забон оварда, хоҳони онам, ки умри ҳамсабакам, омӯзгори шоиста Ғуломрасул Абдукаримов дароз ва ҳамеша сарбаланду соҳибоброӣ бошад.

Зариф ҒУЛОМ,
адиб

СЌГВОРӢ

Фирӯза Асфияева

2 октябри соли равон яке аз фидоёни соҳаи маориф, собик корманди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Асфияева Фирӯза Маҳмудовна аз дунё даргузашт.

Фирӯза Асфияева 23 октябри соли 1969 дар шаҳри Душанбе таваллуд шудааст ва соли 1991 ДДОТ ба номи С. Айниро бо ихтисоси забон ва адабиёти рус дар мактаби миллии хатм кардааст. Баъди хатми мактаби олии, солҳои 1993-1995 ба сифати мураббияи кӯдакони №12-и шаҳри Душанбе, солҳои 1995-1996 муаллимаи забони русии мактаби миёнаи №82-и шаҳри Душанбе, солҳои 1996-1997 муаллимаи забони русии мактаби миёнаи №77-и шаҳри Душанбе, солҳои 1997-2003 методисти шӯъбаи таълими факултети фермерии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншӯх Шохтемур кор кардааст. Мавсуф аз соли 2003 то охири умр дар вазифаҳои мутахассиси пешбари идораи аттестатсияи муассисаҳои таълими назди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мутахассиси пешбари раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сармутахассиси раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намудааст.

Ф. Асфияева дар давраи фаъолияти худ дар вазорат бо масъулиятмандиву кордонӣ тавонист дар пешрафту рушди соҳаи сахми арзанда гузонад. Ёду номи некаш ҳамеша дар қалбҳои бокӣ хоҳад монд.

Шариф Абдулҳамидов

5 октябри соли соли 2024 дили яке аз собикадорони соҳаи маориф, рӯзноманигори шинохта, муҳбири фаъоли нашрияи «Омӯзгор» Шариф Абдулҳамидов аз тапидагон монд.

Шариф Абдулҳамидов 1 августи соли 1953 дар деҳаи Тугарак ноҳияи Восеъ дар оилаи хизматчи таваллуд ёфтааст. Мавсуф соли 1960 ба синфи 1-уми муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №12 рафта, онро соли 1970 хатм намудааст. Соли 1970 ба факултети физика-математикаи ДДК ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дохил шуда, онро соли 1975 бомуваффақият хатм намудааст. Бо роҳати Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти худро аз соли 1975 ба сифати муаллими физика ва математика оғоз намуда, сипас дар вазифаҳои ҷонишини директори мактаб ва соли 1990 директори мактаби №55 кор кардааст. Моҳи декабри соли 2005 дар вазифаи мудири шӯъбаи маънавияти Дастгоҳи раиси ноҳияи Восеъ ва аз моҳи ноябри соли 2011 то расидан ба синни нафақа ҳамчун сармутахассиси шӯъбаи онд ба қорҳои дини Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон дар минтақаи Қӯлоб кор кардааст.

Шариф Абдулҳамидов то лаҳзаҳои охири умр дар нашрияи «Омӯзгор» ба ҳайси муҳбири минтақаи Қӯлоб фаъолият кард. Масоили баланд бардоштани сатҳи сифати таълим, дастоварду пешравии аҳли маорифи минтақа ва мушкилоти ҷойдоштаро мунтазам пайгирӣ ва бо навиштаҳои таҳлилий вазъи соҳаи маорифи минтақаро инъикос мекард. Хотираи неки Шариф Абдулҳамидов ҳамеша дар қалби ҳамкорон, дӯстон ва аҳли маориф бокӣ хоҳад монд.

Мактаби нав дар Заркамар

Дар ноҳияи Файзобод як муассисаи нави таълимӣ ва дар назди ду муассисаи дигар синфхонаҳои иловагӣ сохта шуда, мавриди истифодаи толибилмон қарор гирифтанд.

Дар муассисаи таълимии рақами №31-и деҳаи Шаҳтакиён 282 хонанда ба таҳсил фаро гирифта шуда, синфхонаҳо намерасиданд. Аз ин хотир, сокинони деҳа сохтмони шаш синфхонаи иловагиро ба нақша гирифтанд. Бунёди синфхонаҳои иловагӣ соли 2019 оғоз гардида, таҳкурсии ва девори синфхонаҳо бардошта шуд, вале бо сабаби нарасидани маблағ анҷоми он ба таъхир афтод. Тавре роҳбари муассисаи номбурда Ғоибназар Саидов гуфт, баъди панҷ сол бо иқдом ва маблағгузори мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия сохтмони синфхонаҳо аз нав оғоз гардид. Инак сохтмони синфхонаҳои иловагӣ ба анҷом расида, ба истифода додани он ба тантанаи шогирдону аҳли деҳа табдил ёфт.

Директори муассисаи Ғоибназар Саидов иброз дошт, ки ҷавобан ба ин дастгириҳои шогирдони сазовори даврро тарбия хоҳанд кард.

Дар деҳаи Заркамар Ҷамоати шаҳраки «30-солагии Истиклол» низ бинои муассисаи нави таълимӣ барои хонандагон дари худро боз намуд. Ин сеюмин муассисаи таълимӣ дар деҳаи Заркамар мебошад.

Сохтмони бинои нави таълимӣ дар Заркамар бо маблағи 1 миллиону 300 ҳазор сомонӣ аз тарафи Сафорати Ҷумҳурии Ҷопон ва дастгирии мардуми деҳа анҷом ёфт. Бинои нав дорои 10 синфхона, пешайвони барҳаво ва майдонча мебошад. Муассиса барои қабули 366 хонанда дар ду баст пешбинӣ гардида, мушкилии сокинони минтақаҳои болонишини деҳаро дар фаслҳои тирамоҳу зимистон бамаҷралиб осон менамояд.

Дар деҳаи Гултепа бошад, ду синфхонаи иловагӣ дар назди муассисаи таълимии рақами №33 бо харчи 61058 сомонӣ аз ҳисоби бучаи муассиса, дастгирии саховатмандон ва падару модарон сохта ба истифода додан шуд.

Ҳокими САҒАР,
Низомиддин ШАМСИЁН,
рӯзноманигори

КОНФЕРЕНСИЯ

8-уми октябри соли ҷорӣ дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо ибтиқори Кумитаи иҷроияи ҳаракати ваҳдати миллий ва эҳёи Тоҷикистон ва Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе дар мавзӯи «Душанбе – пойтахти тоҷикон ва шаҳри сулҳ» конференсияи ҷумҳуриявӣ баргузор гардид. Дар он роҳбарону намояндагони вазорату кумита ва идораҳои давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо, аъзои Шӯрои кӯхансолони ҳаракати ваҳдати миллий ва эҳёи Тоҷикистон ва намояндагони воситаҳои ахбори омма иштирок доштанд.

Дар оғоз Рудобаи Мукаррам – раиси Кумитаи иҷроияи ҳаракати ваҳдати миллий ва эҳёи Тоҷикистон қайд кард, ки шаҳри Душанбе симои

Пойтахти тоҷикон ва шаҳри сулҳ

асосии Тоҷикистон мебошад ва дар замони соҳибистиклолӣ раванди бунёдкорӣ дар он вусъат пазируфта, ба маркази тамаддуни тоҷикон табдил ёфтааст.

Сипас муовини раиси шаҳри Душанбе Дилбар Одилододов дар мавзӯи «Душанбе – қалби Тоҷикистони соҳибистиклол» суханронӣ намуд. Мавсуф қайд кард, ки шаҳри Душанбе маркази илму фарҳанги тоҷикон буда, дорони таърихи бою ганӣ мебошад. Шаҳри Душанбе дар мавзӯи зебову дилнишин, дар оғуши кӯхҳои ҳамешасабз, боду ҳавою иқлими мусоид ҷойгир гардидааст. Мавҷудияти он мувофиқи сарчашмаҳои таърихӣ таҳминан ба асрҳои III ва IV то мелод рӯст меояд.

Дар зимн, қайд карда шуд, ки пойтахти азизамон - шаҳри Душанбе бо заҳмату дастгириҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ободу зебо гардида, ба

марҳилаи нави рушд ворид шуд.

Дар идома Лутфия Абдуллоликзода – муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи «Душанбе – маҳзани дониш ва ирфон аст», Зулфиқор Гулаҳмадзода – раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи «Душанбе – маркази ҷавонон ва варзиш, дастовард, мушқилол ва дурнамо», Қобилҷон Хушваҳтзода – президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар мавзӯи «Душанбе – маркази рушди илми ватанӣ ва муаррифгари он дар арсаи байналмилалӣ», Солеҳ Завқизода – директори Маркази таълимии судяхойи назди Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи «Конститутсия ва ма-

қомати ҳуқуқи шаҳри Душанбе», Низом Қосим – раиси Иттифоқи нави сандагонии Тоҷикистон дар мавзӯи «Душанбе ва эҷодиёти адибон» баромад намуданд. Таъкид гардид, ки дар солҳои соҳибистиклолӣ дар пойтахти кишвар теъдоди муассисаҳои таълимии томақтабиво умумӣ, литсейю коллеҷҳо ва мактабҳои олии ба маротиб зиёд гардид. Ҳамчунин, ҷавонони тоҷик дар арсаи байналмилалӣ бо дастовардҳои зиёд Парчами Тоҷикистонро паррашон карданд. Шаҳри Душанбе дар арсаи ҷаҳон ба таври шоиста муаррифӣ шуд ва дар осори адибони тоҷик ҳамчун пойтахти кишвар, шаҳри орзуву ормон ва сулҳу субот таҷаллӣ ёфт.

Дар охир Шоирӣ халқии Тоҷикистон Назри Яздонӣ шеърӣ тозаэҷоди хешро дар васфи Душанбе қироат кард.

Шаҳноз БОБОМУРОДОВА,
«Омӯзгор»

Роҳбарият ва кормандони Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз даргузашти собик ҳамкори худ **Фирӯза АСФИЯЕВА** андухгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум ҳамдардӣ амиқ баён мекунанд.

зашти директори «Тоҷикматбуот» **Маҳкам ҶАЛИЛОВ** андухгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум изҳори ҳамдардӣ амиқ менамоянд

Шариф АБДУЛҲАМИДОВ андухгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум ҳамдардӣ амиқ баён мекунанд.

Аҳли қалами нашрияи «Омӯзгор» аз даргу-

зашти ҳамкори худ, рӯзноманигори варзида

Кормандони ҳафтаномаи «Омӯзгор» ба ҳамкори худ Мавлуда Назриева бинобар даргузашти **АПААШ** изҳори таслият менамоянд.

Дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқориҳои Тоҷикистон Рӯзи забони давлатӣ ва Рӯзи омӯзгорон таҷлил шуд.

Обуна ба ҳафтаномаи «Омӯзгор» барои соли 2025

Агар хоҳед, ки дар соли 2025 аз навоариҳои соҳаи маориф ва илм огоҳ бошед, амру фармоиш ва дастурҳои вазири маориф ва илм ва асноди соҳаро сари вақт дастрас намоед, аз таҷрибаи судманди ҳамкасбон огоҳ гардед, таҷриба, андеша ва дархости худро пешниҳод карда тавонед, аз эҷоди бадеии ҳампешагон огоҳ бошед, қолибтарин нигоштаҳоро оид ба умдатарин масоили рӯз мутолиа кунед ва сатҳи донишу маҳорату малакаи худро пайваста боло бардоред, ба нашрияи дӯстдоштаи худ – «Омӯзгор» обуна шавед.

**Нархи обуна барои як сол бо иловаи хидмати почта –
184 сомонӣю 93 дирам
СУРАТҲИСОБИ МО**

КВД БА ТҶ «Амонатбанк»
с/х 20202972200817101000
х/м 20402972316264

РМБ 350101626
РМА 010009400
Ба «Омӯзгор»

МУАССИС
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

САРМУХАРРИР
Эҳсон САФАРЗОДА
225-81-55

ҲАЙАТИ ТАХРИРИЯ
Раҳим САИДЗОДА
Абдулло РАҲМОНЗОДА
Чамшед ҚҶҶҶҶҶ
Лутфия АБДУЛҲОЛИҚЗОДА
Дилшод САФАРЗОДА
Қобилҷон ХУШВАХТЗОДА

ҲАЙАТИ ЭҶОДИ
Абдурауф МУРОДИ 225-81-58
(ҷонишини сармухаррир)
Насриддин ОХУНЗОДА 225-81-57
(котиби масъул)
Шодӣ РАҶАБЗОДА
(мухаррири шӯба)
Ҳотами ҲОМИД 225-81-57
(мухаррири шӯба)
Салима МҶСОЕВА
(мухаррири шӯба)

МУХБИРОНИ МИНТАҚАВӢ
Чангибеки УЛФАТШОҶ
(ВМКБ)
Шарифи АБДУЛҲАМИД,
Сухроб АЗИЗӢ
(вилояти Хатлон)
Нӯмон РАҶАБЗОДА
(вилояти Суғд)

Набиҷон НАБИЕВ 225-81-61
(масъули обуна)
Мадина ДИЛОВАРОВА
(хуруфчин)

«Омӯзгор» тахти рақами 271/рз-97, аз 27.09.2021 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Қумитаи андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири чандандешӣ маводе низ ба таъби мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифони ҳамфикр набошад ва барои онҳо масъулиятро ба уҳда нагирад.

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардонда намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳоро дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютери андозаи 14 (фосилаи 1,5)-и харфи Times New Roman Tj қабул менамояд.

Нишонӣ: 734025, ш. Душанбе,
хиябони Айнинӣ - 126.

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплекси «Шарқи озод» ба таъби расид.
Индекси обуна: 68850.
Адади нашр: 37654 нусха

Почтаи электронӣ:
n.omuzgor@maorif.tj
Сомонаи ҳафтанома:
www.omuzgor-gazeta.tj

QR-коди сомонаи
расмӣи нашрияи
«Омӯзгор»

Навбатдори шумора:
Н. Охунзода

Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

барои ишғоли мансабҳои маъмурии хизмати давлатии холии зерин озмун эълон менамояд:

Дастгоҳи марказӣ

1. Муdiri бахши муносибатҳои байналмилалӣ – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 2560,25 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

2. Мутахассиси шӯбаи кадрҳо, таъминоти ҳуқуқӣ, эътироф ва баробарарзиши ҳуҷҷатҳои тахсилот дар давлатҳои хориҷӣ – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1554,40 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Раёсати Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм дар вилояти Мухтори Қўҳистони Бадахшон

1. Мутахассис – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1396,00 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Раёсати Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм дар вилояти Суғд

1. Сармутахассис – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1995,20 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

2. Мутахассис – 2 ҷой, маоши мансабӣ – 1345,60 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Раёсати Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм дар вилояти Хатлон

1. Мутахассиси пешбар – 3 ҷой, маоши мансабӣ – 1635,60 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

2. Мутахассис – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1345,60 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Раёсати Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм дар вилояти Душанбе

1. Сармутахассис – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1995,20 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Шӯбаи Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм дар минтақаи Рашт

1. Мутахассиси пешбар – 2 ҷой, маоши мансабӣ – 1484,80 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

2. Мутахассис – 1 ҷой, маоши мансабӣ – 1218 сомонӣ, иловапулӣ барои собиқаи хизмати давлатӣ аз рӯи чадвали ягонаи тарифӣ.

Талаботи тахассусӣ барои ишғолкунандагони мансаби муdiri бахш:

– тахсилоти олии касбӣ, ихтисоси ба мансаби ишғолшаванда мувофиқ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мансаби мазкури маъмурии хизмати давлатиро таъмин карда метавонад;

– 3 сол собиқаи хизмати давлатӣ ё 4 сол собиқаи умумии меҳнатӣ;

– дониш ва малакаи роҳбарӣ, идоракунии банақшагирии раван-

ди кор ва кор бо тобеон;

– малакаи хуби муошират бо аҳли ҷомеа, аз ҷумла, маҳорати ба роҳ мондани ҳамкорӣ хангоми татбиқи манфиатҳои давлатӣ.

Талаботи тахассусӣ барои ишғолкунандагони мансаби сармутахассис:

– тахсилоти олии касбӣ, ихтисоси ба мансаби ишғолшаванда мувофиқ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мансаби мазкури маъмурии хизмати давлатиро таъмин карда метавонад;

– 2 сол собиқаи хизмати давлатӣ ё 3 сол собиқаи умумии меҳнатӣ;

– малакаи хуби муошират бо аҳли ҷомеа, аз ҷумла, маҳорати ба роҳ мондани ҳамкорӣ хангоми татбиқи манфиатҳои давлатӣ.

Талаботи тахассусӣ барои ишғолкунандагони мансаби мутахассиси пешбар:

– тахсилоти олии касбӣ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мансаби мазкури маъмурии хизмати давлатиро таъмин карда метавонад;

– 1 сол собиқаи умумии меҳнатӣ.

Талаботи тахассусӣ барои ишғолкунандагони мансаби мутахассис:

– тахсилоти олии миёнаи касбӣ, ки иҷрои самараноки вазифаҳои мансаби мазкури маъмурии хизмати давлатиро таъмин карда метавонад.

Барои иштирок дар озмун ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

– ариза ба унвони роҳбари мақомот;

– варақаи шахсии бахисобгирии кадрҳо;

– тарҷумаи ҳол;

– нусхаи шиноснома;

– нусхаи ҳуҷҷатҳо дар бораи тахсилот;

– маълумотнома оид ба вазъи саломатӣ, шакли 038УЕ;

– нусхаи гувоҳнома дар бораи додани рақами мушаххаси андоз-супоранда (РМА);

– маълумотнома аз мақомоти андоз дар бораи даромадҳо ва вазъи молумулкӣ;

– маълумотнома оид ба доғи судӣ;

– нусхаи дафтарчаи меҳнатӣ (ба гайр аз ҳолатҳое, ки шахс собиқаи меҳнатӣ надорад);

– нусхаи сугуртаи иҷтимоӣ ва нафақа (СИН);

– нусхаи маълумотнома дар бораи бақайдгирии давлатии дактилоскопӣ;

– нусхаи билети ҳарбӣ (барои шахсоне, ки хизмати ҳарбиро адо намудаанд);

– 2 дона акси андозаи 4x6 ва 2 дона акси андозаи 3x4;

– маълумотнома (справка-объективка) бо акси ранга.

Нишонии қабули ҳуҷҷатҳо

Шаҳри Душанбе, ноҳияи Шохмансур, кӯчаи Садриддин Айнинӣ, 126, шӯбаи кадрҳо, таъминоти ҳуқуқӣ, эътироф ва баробарарзиши ҳуҷҷатҳои тахсилот дар давлатҳои хориҷӣ (Комбинати полиграфӣи шаҳри Душанбе, ошонаи 3). **Телефон:** 225-83-28, 225-83-32.

Муҳлати охири қабули ҳуҷҷатҳо баъд аз 21 рӯзи нашири озмун дар бораи гузаронидани озмун.

Муассисаи нашриявии «Маориф»

барои ҷойҳои холии мутахассисони зеринро ба кор қабул менамояд:

1. Мухаррири калони шӯбаи математика ва технологияи иттилоотӣ - 1 (нафар), маоши вазифавӣ 1644 сомонӣ.

2. Мухаррири география, биология ва таърих - 1 (нафар), маоши вазифавӣ 1164 сомонӣ.

3. Мусаххехи шӯбаи тасвир - 1 (нафар), маоши вазифавӣ 1644 сомонӣ.

Талаботи тахассусӣ:

– доир ба фанҳои нишондодшуда, маълумоти олии дошта бошад;

– фанҳои номбаршударо тибқи вазифаи интихобкардаш хуб донанд;

– забонҳои тоҷикӣ ва русиро хуб донанд.

– маҳорату малакаи қобилияти

тахрир кардани матнро дошта бошад;

– дар соҳаи таъбу нашр таҷрибаи корӣ дошта бошад.

Суроға: ш. Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50.

Барои маълумоти иловагӣ ба рақамҳои зерин муроҷиат намоед:

905-15-67-67; 2-22-14-63.

Салимов Санғали Орзуевич додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №1140368, ки онро соли 2023 муассисаи тахсилоти миёнаи умумии №36-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Қаландарзода Фотима Шоқир додааст, эътибор надорад.

Дипломи гумшудаи ДМО №0006494, ки онро соли 2005 Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Қ. Ҷураев (ҳоло ДДОТ ба номи Садриддин Айнинӣ) ба

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Дипломи гумшудаи ДТК №0212305, ки онро соли 2021 Коллеҷи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба Ашуров Шодмон Пирмаҳмадович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №1278390, ки онро соли 2024 муассисаи

тахсилоти миёнаи умумии №5-и ноҳияи Фирдавсии ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Сулаймонова Сабрина Сунатуллоевна додааст, эътибор надорад.

Дипломи гумшудаи ДМО №0006494, ки онро соли 2005 Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Қ. Ҷураев (ҳоло ДДОТ ба номи Садриддин Айнинӣ) ба